



MESTNA OBČINA
VELENJE



STRATEGIJA

RAVNANJA Z ODPADKI

V MESTNI OBČINI VELENJE DO LETA 2030



Naročnik:

Mestna občina Velenje

Delovna skupina na strani naročnika:

Predstavniki Mestne občine Velenje in drugih sodelujočih organizacij

- Urška Gaberšek, Urad za gospodarski razvoj in prestrukturiranje, MOV
- Marija Brložnik, Urad za gospodarski razvoj in prestrukturiranje, MOV
- Mirjam Britovšek, Medobčinska služba varstva okolja, MOV
- Saša Sevčnikar, Kabinet župana, MOV
- Ana Kočar, MIR Medobčinska služba varstva okolja, MOV
- Simona Pogorelčnik, Urad za družbene dejavnosti, MOV
- Helena Horvat, Zavod za turizem Šaleške doline
- Marko Gams, Šolski center Velenje
- Saša Marić, Center ponovne uporabe
- Alenka Centrih, PUP Saubermacher d.o.o.

Izvajalka:

Urška Zgojznik s.p.

Delovna skupina na strani izvajalke:

- Društvo Ekologi brez meja
- Meta Pavlin Avdić, s.p.

Oktober 2025



KAZALO

UVOD	7
1 <i>PODLAGE ZA PRIPRAVO STRATEGIJE</i>.....	8
1.1 Zakonodajni okvir Republike Slovenije	9
1.2 Zakonodajni okvir Evropske unije.....	10
1.3 Pravne podlage občine Mestne občine Velenje	13
1.4 Zaveze, smernice, načela	14
1.4.1 Hierarhija ravnanja z odpadki	14
1.4.2 Agenda za trajnostni razvoj	15
2 <i>METODOLOGIJA IN PROCES PRIPRAVE STRATEGIJE</i>	17
2.1 Delavnica Trajnostno komuniciranje	20
2.2 Javna predstavitev osnutka strategije s predavanjem »Odpadki in podnebne spremembe«	22
3 <i>PREGLED STANJA RAVNANJA Z ODPADKI V MESTNI OBČINI VELENJE</i>.....	24
3.1 Opis območja in značilnosti občine	24
3.2 Izvajalec gospodarske javne službe in koncesije	25
3.3 Obstoječi načini ravnanja z odpadki v MOV	27
3.3.1 Organiziranost sistema zbiranja	27
3.3.2 Zbiranje in sprejem specifičnih vrst odpadkov.....	30
3.3.3 Podzemne zbiralnice	31
3.3.4 Zbirni center	33
3.3.5 Divja odlagališča.....	34
3.3.6 Služba medobčinske inšpekcije	34
3.3.7 Cene zbiranja in odvoza odpadkov	35
3.3.8 Prireditve	36
3.3.9 Ozaveščanje	37
3.4 Posnetek stanja v številkah	39
3.4.1 Zbrani, nastali in ločeno zbrani odpadki.....	39
3.4.2 Količine in deleži posameznih vrst komunalnih odpadkov.....	44
3.4.3 Sortirne analize	49



3.4.4	Količina v obdelavo prevzetih odpadkov v RCERO	51
3.5	SWOT analiza	52
3.6	Opredelitev ključnih ciljnih skupin.....	53
3.7	Analiza ankete v gospodinjstvih.....	57
4	PRIMERJALNA IZHODIŠČA UKREPOV.....	60
4.1	Primerjava lokalnih skupnosti	60
4.1.1	Primerjava z italijanskimi in slovenskimi občinami za leto 2023	60
4.2	Primeri uspešnih ukrepov.....	62
4.2.1	Manj odpadkov na prireditvah	62
4.2.2	Pralne plenice: primeri iz Vrtca Vrhnika in drugod po Evropi	65
4.2.3	Zelena javna naročila: krožno naročanje v Mestni občini Novo mesto.....	66
4.3	Primeri obstoječih lokalnih dobrih praks.....	67
4.3.1	Študija primera Centra ponovne uporabe (CPU).....	67
4.3.2	Uporaba pralnih kozarcev	73
4.3.3	Zeleni informatorji.....	74
4.3.4	Odpadek naj ne bo samo odpadek.....	75
4.3.5	Projekt Donirana hrana	76
4.3.6	Principi delovanja in organiziranja dogodkov v Vili Bianca	77
5	UKREPI IN CILJI	78
5.1	Ključni cilji in priporočila.....	78
5.2	UKREPI PO CILJNIH SKUPINAH	80
5.2.1	Javna uprava in javni zavodi	80
5.2.2	Gospodarska javna služba.....	83
5.2.3	Gospodinjstva	85
5.2.4	Gospodarski subjekti	86
5.2.5	Turistični ponudniki in organizatorji prireditev	88
5.3	Horizontalne aktivnosti (informiranje, komuniciranje, ozaveščanje)	90
5.3.1	Komunikacijski kanali.....	92
5.4	Predlog kampanj.....	92
6	SISTEM MERJENJA IN VREDNOTENJA IZVAJANJA STRATEGIJE.....	94
7	PRIHODNJA PRIPOROČILA.....	95
PRILOGE		96



Kazalo tabel, slik in grafov

Tabela 1: Časovnica priprave Strategije ravnanja za odpadki v MOV do 2030	19
Tabela 2: Mestna občina Velenje v številkah in primerjava s Slovenijo	25
Tabela 3: Seznam podeljenih koncesij	26
Tabela 4: Poslovanje podjetja PUP-Saubermacher d.o.o. v letu 2024	26
Tabela 5: Način zbiranja odpadkov glede na vrsto	28
Tabela 6: Število zbiralnic v MOV skupaj z blokovno gradnjo, 1. 12. 2024	29
Tabela 7: Frekvenca odvoza odpadkov	30
Tabela 8: Način zbiranja specifičnih vrst odpadkov	31
Tabela 9: Seznam lokacij podzemnih zbiralnic	33
Tabela 10: Delovni čas Zbirnega centra Škale	33
Tabela 11: Cena zbiranja in dovoza ločeno zbranih odpadkov s smetarskimi vozili	36
Tabela 12: Cena za odvoz embalaže glede na volumen zabojnika	36
Tabela 13: Skupna količina nastalih in zbranih komunalnih odpadkov v MOV v letih 2019-2024	40
Tabela 14: Nastali in zbrani komunalni odpadki v kg na prebivalca, primerjalno MOV in Slovenija	40
Tabela 15: Količine v kg in delež v % mešanih komunalnih odpadkov in količine nastalih bioloških odpadkov	41
Tabela 16: Količine in delež odloženih komunalnih odpadkov za Velenje in Slovenijo	42
Tabela 17: Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov v % v letih 2019-2024 primerjalno MOV, Slovenija	43
Tabela 18: Količina zbranih komunalnih odpadkov v kg v MOV v obdobju 1. 1.- 31. 12. 2024	47
Tabela 19: Deleži po posameznih vrstah odpadkov znotraj vseh MKO	47
Tabela 20: Zbirna tabela količin zbranih komunalnih odpadkov med leti 2019-2024 (PUP Saubermacher)	48
Tabela 21: Vrste in količine odpadkov od skupaj sortiranih 100 kg odpadkov na posamezni sortirni analizi	50
Tabela 22: Količine odpadkov iz MOV, obdelanih v RCERO	51
Tabela 23: Število gospodinjstev (vir SURS in MOV)	54
Tabela 24: Število registriranih gospodarskih subjektov v MOV v 2024	54
Tabela 25: Seznam javnih zavodov in javnih podjetij v MOV	56
Tabela 26: Število otrok, učencev, dijakov, študentov in drugih udeležencev v vzgoji in izobraževanju v letu 2025	56
Tabela 27: Turizem v številkah, primerjalno MOV in Slovenija v letu 2024	57
Tabela 28: Pregled in rast ključnih kazalnikov turističnega razvoja v letih 2021-2024	57
Tabela 29: Lastnosti občin in kazalniki s področja ravnanja z odpadki, primerjalno med občinami	61
Tabela 30: Kazalniki poslovanja CPU v letih 2020-2024	69
Tabela 31: Cilji s kazalniki in vrednostmi do 2030	80



Graf 1: Zbrani komunalni odpadki v kg na prebivalca.....	41
Graf 2: Nastali mešani komunalni odpadki v kg na prebivalca in delež v %	42
Graf 3: Delež odloženih komunalnih odpadkov v % med leti 2019-2024	43
Graf 4: Delež ločeno zbranih odpadkov v % v letih 2019-2023 za MOV in Slovenijo.....	44
Graf 5: Krožni prikaz deležev po posameznih vrstah odpadkov.....	48
Graf 6: Povprečni rezultati sortirnih analiz mešanih komunalnih odpadkov v MOV, 2019-2023	50
Graf 7: Prihodki CPU v EUR v obdobju 2020-2024	69
Graf 8: Število prodanih kosov v obdobju 2020-2024.....	70
Graf 9: Proces ozaveščanja	90

Slika 1: Linearno gospodarstvo (Evropska komisija)	11
Slika 2: Model krožnega gospodarstva (Evropska komisija).....	11
Slika 3: Cilji EU za ravnanje z odpadki	12
Slika 4: Hierarhija ravnanja z odpadki (CheSSE).....	15
Slika 5: Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja	16
Slika 6: Utrinek z delavnice o trajnostnem komuniciranju (U. Zgojznik).....	20
Slika 7: Zaključki delavnice Trajnostno komuniciranje	22
Slika 8: dr. Lučka Kajfež Bogataj na javni predstavitvi osnutka strategije	23
Slika 9: Podzemna zbiralnica na Šaleški cesti (STA).....	31
Slika 10: Zbirni center Škale (PUP Saubermacher)	34
Slika 11: Obrazec naročanja odvoza odpadkov s prireditvev (zajem ekrana).....	37
Slika 12: Prva stran brošure za leto 2024, PUP Saubermacher	38
Slika 13: Videz in koda QR za aplikacijo PUP Saubermacher (zajem zaslona).....	39
Slika 14: Dostopanje do ankete za prebivalce (zajem ekrana)	58
Slika 15: Ilustracija pravilne uporabe košev z individualno kartico (bellunum.com)	62
Slika 16: Primer uporabe pralnih kozarcev in posode na Festivalu ponovne uporabe (EBM)	64
Slika 17: Projektna stojnica (Komunala Novo mesto)	67
Slika 18: Prostor Centra ponovne uporabe na Šaleški cesti	68
Slika 19: Primer pralnih kozarcev za večkratno uporabo	73
Slika 20: Uporaba kozarcev za večkratno uporabo na Šentiljskih igrah TD Šentilj	74
Slika 21: Zeleni informatorji na velenjskih dogodkih	75
Slika 22: Ogled Zbirnega centra v okviru projekta Odpadek naj ne bo samo odpadek (arhiv)	76
Slika 23: Primer ozaveščanja obiskovalcev v Vili Bianca	77



Kratice, uporabljene v dokumentu:

MOV – Mestna občina Velenje

ŠD – Šaleška dolina

GJS – gospodarska javna služba

KO – komunalni odpadki

MKO – mešani komunalni odpadki

BIO – biološki odpadki

EMB – (mešana) embalaža

PA – papir

ST – steklo

OEEO – odpadna električna in elektronska oprema

RCERO – Regijski center ravnanja z odpadki

ZC – zbirni center

CPU – Center ponovne uporabe

MOPE – Ministrstvo za okolje, prostor in energijo

SURS – Statistični urad Republike Slovenije

ARSO – Agencija Republike Slovenije za okolje

OPVO – Občinski program varstva okolja

ETZO – Evropski teden zmanjševanja odpadkov

TZ – turistična zveza

TD – turistično društvo



UVOD

S sistemom ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje ni nič narobe – odpadki ne ležijo sredi ulic v velikih kupih, kot smo kdaj že videli prizore nekje z juga Evrope, in odpadki večinoma niso tema vsakdanjih pogovorov. To je vedno znak, da sistem v ozadju dobro funkcionira in načeloma nikogar ne moti v njegovem vsakdanjem tempu.

V času, v katerem živimo, in v letu, ko je strategija nastala, pa bi odpadki vendarle morali biti višje na seznamu potrebnih pogovorov med občani in vsemi skupinami ljudmi. Planetarne omejitve so postale znano dejstvo, v industriji pa zavedanje, da je Evropa celina, ki je revna z naravnimi viri, močno kroji poslovanje. Odpadki niso nič drugega kot slabo zasnovani izdelki, ki jim ne moremo vrniti življenja, jih popraviti, predrugačiti in jih ne čaka dosti drugega kot recikliranje (v praksi največkrat »*downcycling*«, kar pomeni zmanjšanje kvalitete in uporabnosti materialov), z veliko gotovostjo pa sežig in odlaganje.

Vse to ima svoje finančne zahteve. Na eni strani je še vedno precej spregledano dejstvo, da so odpadki so-krivec za današnje podnebne spremembe, ki so največja grožnja človeštvu kadarkoli, in to ne samo v 3-odstotnem prispevku k izpustom toplogrednih plinov, temveč v posrednem vplivu potrošniško naravnane družbe, ki za proizvodnjo stvari, ki bodo nekoč postale odpadek, ustvari emisije tudi na račun proizvodnje elektrike, prometa, industrijskih procesov itd. Na drugi strani pa vsak sistem ravnanja z odpadki stane – nekdo ga mora plačati, najpogosteje smo to neposredno in posredno davkoplačevalci.

Nastala strategija ne bo rešila vseh problemov sveta, lahko pa prispeva k majhnim korakom, skupnim odločitvam in resnim prizadevanjem na področju ravnanja z odpadki in razumevanja trajnosti v Mestni občini Velenje. Predlagane cilje, ukrepe in kampanje je mogoče razumeti tudi kot spisec lepih želja, a z nekaj odločnosti, organiziranosti in povezanosti lahko postavijo Velenje na zemljevid uspešnih zelenih zgodb – s temelji.

Strategija ravnanja z odpadki je prvi tovrstni dokument in ponuja vsem deležnikom celosten pogled na področje ravnanja z odpadki, predvsem pa daje priložnost za naslednji korak in njeno uresničitev.

1 PODLAGE ZA PRIPRAVO STRATEGIJE

Strategija ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje do leta 2030 je nastala **na pobudo projektne delovne skupine Slovenia Green**. Zadnji rezultati presoje v letu 2022, ko je MOV prejela naziv *Slovenia Green Destination – Gold*¹, so namreč pokazali največji **manko uresničevanja priporočil pri tematikah okolja in podnebja** (ocena 6,1/10, skupna ocena 8,1/10). Izpolnjevanje zahtev znotraj tega področja so v komisiji obrazložili takole:

3.8. Področje: Zmanjševanje količin trdnih odpadkov

Destinacija nima opredeljenih kvantitativnih ciljev za zmanjševanje količin odpadkov, plastične embalaže, izdelkov za enkratno uporabo in odpadne hrane; edini kvantitativni cilj, kot ga zahteva kriterij in je v veljavi v destinaciji, je 30-% zmanjšanje količin odpadne hrane do leta 2025. Tega cilja destinacija redno ne meri.

3.9. Področje: Ločevanje in predelava odpadkov

Destinacija nima zastavljenih kvantitativnih ciljev za povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov. Cilji, ki jih destinacija navaja, se vežejo na predelavo odpadkov (recikliranje). Destinacija prav tako nima opredeljenih ukrepov za povečanje deleža ločeno zbranih odpadkov. Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov v destinaciji je pod slovenskim povprečjem. Destinacija merila ne izpolnjuje.

3.11. Področje: Smetenje

Destinacija navaja ukrepe, ki jih je uvedla zaradi smetenja obiskovalcev na priljubljenih javnih površinah, vendar so ti premalo celoviti. Destinacija merilo delno izpolnjuje.

Delno izpolnjevanje priporočil je bilo omenjeno tudi pri drugih ocenah, povezanih z okoljem, trajnostjo in odpadki, npr. spremljanje trajnostnih kazalnikov, spremljanje in evalvacija trajnostnih ciljev, javno poročanje o trajnostnih dosežkih in ohranjanje narave.

Ne glede na to pa do sedaj **Mestna občina Velenje ni razpolagala s strateškimi dokumenti s področja ravnanja z odpadki**, smernicami ali načrti ukrepov, ki bi se dotikali celotne lokalne skupnosti, vseh njenih prebivalcev, organizacij in skupin.

Pri tem je potrebno poudariti, da se nastala strategija osredotoča na nastajanje **komunalnih odpadkov v gospodinjstvih, turizmu in manjših podjetjih**, ki so stvar gospodarske javne službe in jo po pogodbenem razmerju z občino opravlja koncesionar

¹ <https://www.velenje.si/projects/slovenia-green/>

PUP Saubermacher d.o.o., delno – za čiščenje javnih površin pa tudi podjetje Andrejc d.o.o.

Strategija se ukvarja z analizo podatkov, posnetkom stanja, preučevanjem primerov dobrih praks in primerjav s podobnimi občinami, iskanjem ukrepov, določanjem ciljev, vključitvi ciljnih skupin, predlogi za kampanje itd. na področju komunalnih odpadkov in **ne posega v določila koncesijskih pogodb** s podjetji PUP Saubermacher d.o.o. in Andrejc d.o.o. Obenem strategija **upoštevata trenutno realnost potrošniško naravnane sistema** in nagovarja k spremembam, ki so izvedljive znotraj lokalnih skupnosti.

Pričujoči dokument je torej **prva strategija ravnanja z odpadki v MOV**, ki področje ravnanja z odpadki poskuša uokviriti in nakazati smer nadaljnjih aktivnosti.

1.1 Zakonodajni okvir Republike Slovenije

Slovenska zakonodaja na področju ravnanja z odpadki, tako kot na mnogih drugih področjih, **sledi evropskim predpisom in njihovim ciljem**. Večinoma so ti predpisi minimalen standard, ki bi ga država članica naj dosegla in z ničimer ne omejuje ambicioznosti pri sprejemanju bolj naprednih ukrepov.

Najpomembnejši in krovni strateški dokument s področja narave in okolja je *Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030*.

Krovni zakon, ki področje odpadkov ureja, je *Zakon o varstvu okolja (ZVO-2)*, splošna pravila pa ureja *Uredba o odpadkih*. Področje je nadalje urejeno z vrsto drugih uredb, ki urejajo specifično vrsto odpadkov, ravnanje oziroma dejavnost.

Manj zavezujoč, a strateško pomemben je operativni dokument – *Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja z odpadki (2022)*, ki podaja pregled ravnanja z odpadki, detajlno opredeljuje tokove odpadkov, določa zahteve in ukrepe za posamično vrsto odpadkov.

Tudi v Sloveniji količina odpadkov narašča. Odpadki so pomemben vir surovin, ki jih z odlaganjem in sežiganjem trajno uničimo. Slovenija je med prvimi v Evropi pričela s politikami ločenega zbiranja odpadkov, zmanjševanjem odlaganja in vzpostavitvijo centrov za ravnanje s komunalnimi odpadki, s čimer dosega nadpovprečne rezultate v Evropski uniji.

Za področje ravnanja za odpadki **na ravni občine skrbi gospodarska javna služba**, ki dejavnost opravlja na podlagi podeljene koncesije. Pri tem mora upoštevati naslednje **zakonske podlage**:

- *Zakon o lokalni samoupravi*
- *Zakon o ohranjanju narave*
- *Zakon o varstvu okolja*
- *Zakon o gospodarskih javnih službah*
- *Zakon o javno-zasebnem partnerstvu*
- *Zakon o prekrških*
- *Uredba o odlagališčih odpadkov*
- *Uredba o odpadkih*
- *Uredba o embalaži in odpadni embalaži*
- *Uredba o odpadni električni in elektronski opremi*
- *Uredba o ravnanju z odpadnimi jedilnimi olji in mastmi*
- *Uredba o ravnanju z biološko razgradljivimi kuhinjskimi odpadki in zelenim vrtnim odpadom*
- *Uredba o odpadnih oljih*
- *Pravilnik o skladiščenju izrabljenih gum*
- *Uredba o ravnanju z baterijami in akumulatorji ter odpadnimi baterijami in akumulatorji*
- *Uredba o ravnanju z izrabljenimi gumami*
- *Uredba o ravnanju z odpadnimi zdravili*
- *Uredba o ravnanju z odpadki, ki vsebujejo azbest*
- *Uredba o ravnanju z odpadki, ki nastanejo pri gradbenih delih*
- *Uredba o odpadnih nagrobnih svečah*
- *Uredba o okoljski dajatvi za onesnaževanje okolja zaradi odlaganja odpadkov na odlagališčih*
- *Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*
- *Uredba o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov*
- *Resolucija o Nacionalnem programu varstva okolja za obdobje 2020-2030*
- *Uredbe o skladiščenju trdnih gorljivih odpadkov na prostem*
- *Pravilnika o katastrih gospodarske javne infrastrukture javnih služb varstva okolja*
- *Program ravnanja z odpadki in program preprečevanja nastajanja odpadkov v RS (2022)*
- *Idr.*

1.2 Zakonodajni okvir Evropske unije

Evropa je celina, ki nima mnogo naravnih bogastev, zato je že pred desetletjem, tudi kot odziv rastočega gospodarstva na omejene vire, oblikovala **koncept krožnega gospodarstva**, ki bi nadomestil koncept linearne gospodarstva po principu vzemi – naredi – odloži.



Slika 1: Linearno gospodarstvo (Evropska komisija)

Krožno gospodarstvo se osredotoča na boljšo zasnovo izdelkov, ponovno uporabo, popravila ter dosledno recikliranje. Ob tem upošteva tudi manjšo porabo energije, vode, nevarnih kemikalij in si prizadeva za čim daljše kroženje materialov.



Slika 2: Model krožnega gospodarstva (Evropska komisija)

Evropska unija je krožno gospodarstvo uvrstila ob bok prizadevanjem za reševanje podnebne krize. Junija 2019 je namreč Evropski svet sprejel strateško agendo **podnebno nevtralne, zelene, pravične in socialne Evrope**. Evropska komisija je nato kot prihodnjo osrednjo razvojno strategijo Evrope, pa tudi kot odziv na potrebo po uresničevanju zahtev Pariškega sporazuma, pripravila paket političnih pobud in predlogov in ga poimenovala *Evropski zeleni dogovor*.

Evropski zeleni dogovor je sklop zakonodajnih pobud, ki bi do leta 2050 preoblikoval Evropsko unijo v sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo. Uresničevanje zelenega dogovora poteka preko oblikovanja različnih pobud, strategij, akcijskih načrtov, programov, npr. *“Pripravljeni na 55”*, strategije od vil do vilic, pravični prehod itd. Koncept krožnega gospodarstva se uresničuje preko *Akcijskega načrta za krožno gospodarstvo*.

Evropska komisija je predlagala več **konkretnih ciljev in načrtov**, ki so vezani na odpadke:

1. Cilji ravnanja z različnimi vrstami odpadkov se navezujejo na zmanjšanja nastajanja in odlaganja in višanja deležev recikliranja in ponovne uporabe.²

Področje	Cilji
Delež recikliranja in ponovne uporabe komunalnih odpadkov	60 % do leta 2030 65 % do leta 2035
Delež recikliranja in ponovne uporabe embalaže	70 % do leta 2030
• Papir in karton	75 % do leta 2030
• Plastika	55 % do leta 2030
• Les	30 % do leta 2030
• Kovine	70 % do leta 2030
• Steklo	75 % do leta 2030
Količine odpadne hrane	10-30 % zmanjšanje do leta 2030
Količine odpadkov v morjih	30-% zmanjšanje do leta 2020
Odlaganje komunalnih odpadkov	Manj kot 10 % do leta 2035

Slika 3: Cilji EU za ravnanje z odpadki

2. Evropski parlament je v letu 2018 sprejel novo zakonodajo glede deleža odloženih komunalnih odpadkov, in sicer do leta 2035 manj kot 10 % odloženih odpadkov.
3. Cilj politik EU o odpadkih je prispevati h krožnemu gospodarstvu s čim večjim pridobivanjem visokokakovostnih virov iz odpadkov. Cilj evropskega zelenega dogovora je spodbujati rast s prehodom na sodobno, z viri gospodarno in konkurenčno gospodarstvo.
4. Okvirna *Direktiva o odpadkih* določa nekatera osnovna načela ravnanja z odpadki. Zahteva ravnanje z odpadki brez ogrožanja zdravja ljudi in okolja, brez tveganja za vodo, zrak, prst, rastline ali živali, ne da bi povzročali motnje zaradi hrupa ali vonjav in brez škodljivega vpliva na podeželje ali kraje posebnega pomena.

² https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20180411IPR01518/circular-economy-more-recycling-of-household-waste-less-landfilling?utm_source=chatgpt.com

1.3 Pravne podlage občine Mestne občine Velenje

V Mestni občini Velenje poteka sistem ravnanja z odpadki na relativno visokem nivoju, saj **ločeno zbiranje odpadkov poteka že od leta 1992**. V MOV je urejena sanitarna deponija komunalnih odpadkov v velikosti 29,6 ha znotraj območja mesta Velenje. Zbiranje odpadkov spada pod obvezno lokalno gospodarsko javno službo (GJS), ki se izvaja na celotnem območju MO Velenje. Spodbuja se zmanjševanje nastanka odpadkov na izvoru ter vzpostavlja vse potrebnih ravni ravnanja z odpadki, tako da bo odstranjevanju namenjena le minimalna količina že sortiranih odpadkov. Najštevilčnejši vir in najbolj razpršen vir nastajanja različnih vrst odpadkov predstavljajo gospodinjstva. V MOV deluje zbirni center Škale (Velenje 1), in sicer na bivšem odlagališču komunalnih odpadkov ob Škalskem jezeru.

V dokumentu **Trajnostna urbana strategija za Velenje do leta 2030³** je področje odpadkov natančneje opredeljeno znotraj razdelka *Razvojne priložnosti – ZELENNO VELENJE*:

»Za zeleno preobrazbo je bistvenega pomena tudi vzpostavitev in spodbujanje krožnega gospodarstva in krožnih inovacijskih procesov v podjetjih, saj se s tem minimizira potreba po novih virih, hkrati se zmanjšajo pritiski na okolje. Krožno gospodarstvo je v ospredju evropskega zelenega dogovora, kar omogoča MO Velenje veliko razvojno priložnost, zato bomo spodbujali izkoriščanje lesnega potenciala, nadgrajevanje sistema ravnanja z odpadki, prav tako je pomembno spodbuditi gospodarstvo k spremembi poslovnih procesov in novih poslovnih modelov, ki podpirajo prehod v nizkoogljično krožno gospodarstvo. Ključnega pomena je ozaveščanje podpornega okolja, gospodarstva in ostalih sektorjev ter lokalnega prebivalstva o pomenu krožnega gospodarstva za zmanjševanje negativnih vplivov na okolje. Pri tem je bistvenega pomena digitalizacija (izboljšanje sledljivosti proizvodov, materialov ali snovi).«

V istem dokumentu *Program prednostnih naložb* navaja naslednje ukrepe:

2. ZELENNO VELENJE Spodbujanje investicij za izboljšanje sistema ravnanja z odpadki.

Ukrep 2.7 Spodbujanje investicij za izboljšanje sistema ravnanja z odpadki

Cilji ukrepa:	Kazalniki:
Zmanjšati količino nastalih komunalnih odpadkov.	Količina nastalih komunalnih odpadkov na občana v kg.
Nadgraditi sistem zbiranja in ravnanja z odpadki.	Število zgrajenih digitalno opremljenih podzemnih zbiralnic odpadkov.
Povečevati delež ločeno zbranih odpadkov.	Količina recikliranih odpadkov uporabnih kot surovina.

³ <https://www.velenje.si/app/uploads/2022/07/TUS-MOV-2030.pdf>

Sicer pa formalno področje ravnanja z odpadki urejajo še naslednji odloki in pravilniki:

- *Tehnični pravilnik o ravnanju s komunalnimi odpadki v MOV, občini Šoštanj in občini Šmartno ob Paki*
- *Tarifni pravilnik o načinu obračunavanja stroškov uporabnikom storitev javnih služb ravnanja z odpadki*
- *Odlok o lokalnih javnih službah v MOV*
- *Odlok o javno-zasebnem partnerstvu na področju ravnanja z odpadki*
- *Odlok o koncesiji za opravljanje lokalne gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov za območje Mestne občine Velenje, območje Občine Šoštanj in območje občine Šmartno ob Paki*
- *Koncesijske pogodbe za izvajanje lokalnih gospodarskih javnih služb in koncesije gradnje*
- *Idr.*

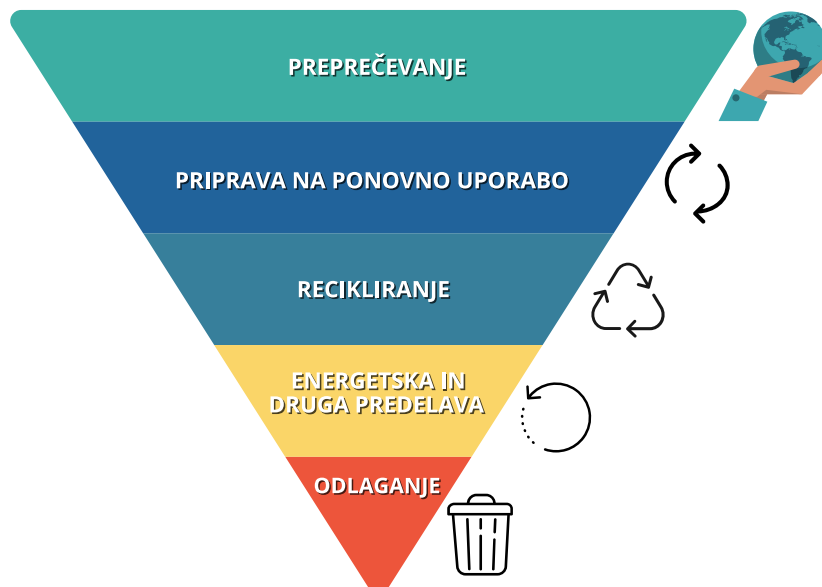
1.4 Zaveze, smernice, načela

1.4.1 Hierarhija ravnanja z odpadki

Hierarhija ravnanja z odpadki se uporablja kot prednostni vrstni red zakonodaje in politike preprečevanja nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi. Je temelj politik in zakonodaje EU na področju odpadkov in je določena v okvirni *Direktivi EU o odpadkih*. Glavni namen hierarhije je čim bolj zmanjšati škodljive vplive nastajanja odpadkov in ravnanja z njimi ter izboljšati učinkovito rabo virov.⁴

Hierarhija je prikazana kot obrnjena piramida, pri čemer želi poudariti pomen preprečevanja nastajanja odpadkov ter ponovno uporabo pred recikliranjem, energetske izrabo in odlaganjem. Piramida ravnanja je mogoče implicirati na vse vrste odpadkov, pa tudi na rabo vode, energije in vseh drugih virov.

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/SL/legal-content/glossary/waste-hierarchy.html>



Slika 4: Hierarhija ravnanja z odpadki (CheSSE)⁵

1.4.2 Agenda za trajnostni razvoj

Septembra 2015 je bila na Vrhu Organizacije združenih narodov sprejeta *Agenda za trajnostni razvoj do leta 2030*⁶, ki naslavlja vse tri stebre trajnosti: ekonomski steber, socialni in okoljski steber. Predstavlja univerzalni in obvezujoč model za vse države sveta, določa **17 splošnih ciljev trajnostnega razvoja, ki so razdeljeni v 169 konkretnih ciljev.**

Odpadki so zajeti v več ciljih, med najpomembnejšimi pa so:

- **Cilj 11:** Poskrbeti za odprta, varna, vzdržljiva in trajnostna mesta in naselja
- **Cilj 12:** Zagotoviti trajnostne načine proizvodnje in porabe
- **Cilj 13:** Sprejeti nujne ukrepe za boj proti podnebnim spremembam in njihovim posledicam
- **Cilj 14:** Ohranjati in vzdržno uporabljati oceane, morja in morske vire za trajnostni razvoj
- **Cilj 15:** Varovati in obnoviti kopenske ekosisteme ter spodbujati njihovo trajnostno rabo, trajnostno gospodariti z gozdovi, boriti se proti širjenju puščav, preprečiti degradacijo zemljišč in obrniti ta pojav ter preprečiti izgubo biotske raznovrstnosti.

⁵ <https://chesse.org/sl/oznacevanje-in-skladiscenje-kemikalij-ter-ravnanje-z-odpadki/ravnanje-z-odpadki/>

⁶ <https://www.stat.si/Pages/cilji>



Slika 5: Kazalniki ciljev trajnostnega razvoja

2 METODOLOGIJA IN PROCES PRIPRAVE STRATEGIJE

Pobudo za pripravo Strategije ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje do leta 2030 je podala **projektna delovna skupina Slovenia Green**, saj so zadnji rezultati presoje v letu 2022 pokazali največji manko uresničevanja priporočil pri tematikah okolja in podnebja, še posebej pri ukrepih zmanjševanja količin trdnih odpadkov, ločevanje in predelava odpadkov in smetenje.

Na podlagi sklepa župana MOV je bila oblikovana **delovna skupina za izvedbo strategije**, ki je bila sestavljena iz desetih predstavnikov različnih uradov in služb v sklopu Mestne občine Velenje, javnih zavodov, koncesionarja za izvajanje gospodarske javne službe, vodila pa jo je pripravljalka strategije.

Na rednih mesečnih srečanjih so obravnavali različna izhodišča za pripravo strategije, smernice za pripravo pregleda stanja, pripravili SWOT analizo, oblikovali mikro načrte za izvedbo npr. ankete za prebivalce in javno predstavitev, oblikovali cilje in ukrepe, preučili možnosti izvajanja strategije ter spremljali smer nastajanja dokumenta.

Cilji procesa priprave strategije so bili:

- pripraviti temeljit in celovit pregled stanja, kjer bodo zbrani vsi povezani podatki in dokumenti, vezani na ravnanje z odpadki v MOV, ne samo z vidika ravnanja GJS,
- vključujoča priprava posnetka stanja, ukrepov itd. znotraj delovne skupine,
- intenzivirati potrebo bo obsežnejšem (trajnostnem) komuniciranju,
- v kar največji meri vključiti v pripravo občane in občanke in jim dati priložnost za podajanje predlogov in povratnih informacij ter jih vključiti v javno razpravo o strategiji v zgodnji fazi osnutka,
- pripraviti številske opredeljene cilje za leto 2030,
- oblikovati širok nabor ukrepov, ki ponudijo možnosti izvajanja strategije.

Faze procesa priprave dokumenta so si sledile tako:

1. Analiza in pregled stanja
2. Oblikovanje strateških ciljev in ključnih ukrepov
3. Priprava zasnove strategije kot dokumenta
4. Vrednotenje
5. Predstavitev in sprejetje dokumenta

Obdobje priprave je trajalo od novembra 2024 do oktobra 2025, v procesu priprave pa so bile uporabljene **naslednje metode in izvedene naslednje aktivnosti**:

- analiza obstoječih strateških dokumentov in poročil,
- pregled zakonodaje in aktualnih nacionalnih in evropskih dokumentov,
- priprava in analiza obrazcev za pridobivanje podatkov,
- intervjuji z različnimi predstavniki organizacij in zavodov,
- posvetovanja z nacionalnimi institucijami,
- anketa za občane,
- strokovna delavnica „Trajnostno komuniciranje – učinkovito ozaveščanje o ravnanju z odpadki”,
- predstavitev osnutka strategije občanom,
- javno predavanje „Odpadki in podnebne spremembe”,
- sodelovanje v procesu priprave Občinskega programa varstva okolja (OPVO).

V tem obdobju je bilo opravljenih **12 poglobljenih intervjujev**, kjer se je osvetlilo področje ravnanja z odpadki v MOV z različnih zornih kotov:

- PUP Saubermacher d.o.o.
- Medobčinska inšpekcija
- SAŠA inkubator d.o.o.
- Center ponovne uporabe
- Zavod za turizem Šaleške doline
- Zavod eMCe plac
- Fakulteta za varstvo okolja
- Osnovna šola Šalek
- Savinjsko-šaleška gospodarska zbornica
- Habit d.o.o.
- SPV, Stanovanjsko podjetje Velenje d.o.o.
- Gorenje Gostinstvo d.o.o.

Z namenom pridobivanja uvida v dogajanje na nacionalni in evropski ravni, pridobiti podatke in preučiti neskladja v pridobljenih podatkih ter pridobiti vpogled v primere dobrih praks so bila opravljena **posvetovanja** z:

- Ministrstvo za okolje, prostor in energijo, Sektor za odpadke
- Statistični urad Republike Slovenije, Sektor za okoljske statistike
- Agencija Republike Slovenije za okolje
- Zavod Knof, so. p.

leto	2024		2025										
mesec	11	12	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1. ANALIZA IN PREGLED STANJA													
Pridobivanje ključnih podatkov, poročil, strategij, dokumentov													
Formiranje delovne skupine													
Oblikovanje izhodišč dela													
Določitev ciljnih skupin in pregled stanja po ciljnih skupinah													
Intervjuji s ključnimi deležniki in strokovnjaki													
Izvedba ankete za občane													
2. OBLIKOVANJE STRATEŠKIH CILJEV IN KLJUČNIH UKREPOV													
Zasnova in oblikovanje ukrepov po ciljnih skupinah in horizontalnih aktivnostih													
Preverjanje izvedbenosti ključnih ukrepov													
Oblikovanje ciljev													
Vključitev primerov dobrih praks													
Javna predstavitev rezultatov ankete za občane, predstavitev nastajanje strategije in javni pogovor o okoljskih temah													
3. PRIPRAVA ZASNOVE STRATEGIJE KOT DOKUMENTA													
Priprava dokumenta													
Priprava ključnih priporočil													
4. VREDNOTENJE													
Oblikovanje sistema merjenja in evalviranja izvajanja strategije													
Nabor priporočil nadaljnjih aktivnosti													
5. PREDSTAVITEV IN SPREJETJE DOKUMENTA													
Predstavitev osnutka strategije na občinskem svetu, sprejetje													
Javna predstavitev dokumenta													
Vključitev predlogov in dopolnitev													
Oblikovanje dokumenta													
Zaključna verzija z oblikovanim povzetkom													

Tabela 1: Časovnica priprave Strategije ravnanja za odpadki v MOV do 2030

2.1 Delavnica Trajnostno komuniciranje

Z namenom razumevanja potrebe po intenzivnejšem, učinkovitejšem in strokovnem komuniciranju z različnimi ciljnimi skupinami in spoznavanja trendov na področju trajnostnega komuniciranja je bila za delovno skupino za pripravo strategijo, ekipo projekta Slovenia Green, ključne sodelavce MOV, ki izvajajo aktivnosti komuniciranja, informiranja in ozaveščanja, organizirano predavanje z delavnico **“Trajnostno komuniciranje – učinkovito ozaveščanje o ravnanju z odpadki”**.

Delavnice, ki jo je izvedla **Meta Pavlin Avdič**, strokovnjakinja za trajnostno komuniciranje, strateška direktorica agencije prvi.prvi. in predsednica Sveta trajnostnega razvoja Slovenske oglaševalske zbornice, se je udeležilo **20 udeležencev**.

Udeleženci so pridobili **informacije in vedenje** o tem:

- kako v lokalnem okolju komunicirati trajnostne vsebine,
- kako motivirati spremembo vedenja in
- kako graditi zaupanje s ključnimi javnostmi.

Delavnica je bila namenjeni **osvetlitvi problematike ravnanja z odvečnimi oblačili ter postavitvi temeljev** o tem, kako pripraviti kampanjo ozaveščanja in učinkovitejšega ravnanja s tekstilnimi izdelki ter kako to podkrepiti z ustreznim komuniciranjem.



Slika 6: Utrinek z delavnice o trajnostnem komuniciranju (U. Zgojznik)

Skupaj za spremembo: komunikacija kot ključ do odgovornega ravnanja z odpadki

Na srečanju s predstavniki javnih služb smo raziskovali, kako močna orodja so komunikacija, partnerstva in skupne zgodbe pri uvajanju trajnostnih praks. Pokazali smo, da komunikacija ni spremljevalka dejanj, temveč njihov predpogoj – brez nje ni sodelovanja, zaupanja in spremembe.

Kaj smo spoznali na predavanju?

Udeleženci so skozi primere in izkušnje odkrivali:

- da **komunikacija oblikuje realnost** – ne gre le za prenos informacij, temveč za ustvarjanje pomenov, skupne resnice in občutka skupnosti, kjer ljudje stopijo skupaj za isti cilj;
- da se je komunikacija v zadnjih desetletjih razvila od **manipulacije do vključevanja** – danes štejejo transparentnost, iskrenost in možnost sodelovanja;
- da so **zgodbe močnejše od števil** – prava zgodba lahko spremeni pogled na stvarnost, poveže ljudi in ustvari gibanje;
- da ljudje lažje spreminjajo navade, če jim komunikacija ponudi **enostavne, privlačne in izvedljive korake**;
- da so **partnerstva nujna** – s povezovanjem akterjev se poveča doseg, zagotovi raznolikost sporočil, okrepi občutek skupnosti in dolgoročnosti;
- da brez premišljene komunikacijske podpore **tudi najboljši ukrepi končajo v predalu** – komunikacija pripravlja teren, vključuje ljudi in jim daje občutek soustvarjanja.

Kaj smo doživeli na delavnici?

V praktičnem delu smo se lotili **problema odpadnega tekstila** kot ilustrativnega primera. Skozi naloge smo se spraševali:

- kakšne komunikacijske cilje si je treba postaviti,
- katere partnerje povezati in kako razdeliti odgovornosti,
- ter kako oblikovati sporočila, ki ne obremenjujejo, ampak motivirajo ljudi k dejanjem.

Slušatelji so aktivno sodelovali, predlagali inovativne rešitve in dokazali, da ima ta skupina **energijo, voljo in pripravljenost za skupno akcijo**.

Zakaj je to pomembno?

Primer tekstila nam je jasno pokazal, kako velike učinke ima lahko premišljen komunikacijski program, ko združi pravo zgodbo, močno partnerstvo in konkretne akcije. A tekstil je le en primer v širokem spektru izzivov ravnanja z odpadki. Prav enaki principi veljajo za vse vrste odpadkov, od bioloških do kosovnih in nevarnih: brez vključujoče komunikacije in sodelovanja širše skupnosti dolgoročnih sprememb ne moremo doseči.

Kam naprej?

Dogodek je bil prvi korak transformativnega popotovanja. Skupaj smo pokazali, da v tej skupini obstaja znanje, doseg in pripravljenost, da se lotimo večjih sprememb. Zdaj je trenutek, da:

- nadaljujemo sodelovanje in povežemo vse ključne akterje,
- iz delavničnih uvidov oblikujemo konkretne komunikacijske programe za različne tokove odpadkov,
- ter skupaj postavimo temelje dolgoročnim praksam, ki bodo izboljšale odnos prebivalcev do ravnanja z odpadki v celoti.

Skupaj lahko **izziv odpadkov spremenimo v zgodbo navdiha, skupnosti in trajne spremembe.**

Slika 7: Zaključki delavnice Trajnostno komuniciranje

2.2 Javna predstavitev osnutka strategije s predavanjem »Opadki in podnebne spremembe«

Eden od pomembnih ciljev priprave strategije je bil tudi v čim večji meri zmotivirati občane in občanke MOV k premisleku in sodelovanju – ne samo pri anketiranju, ampak tudi na dolgi rok.

Osnutek strategije je bil v zgodnji fazi podan **v javno razpravo v pisni obliki**, preglednejša verzija je bila objavljena na spletnih straneh občine, prebivalci pa so lahko podali pripombe in predloge.

Prav tako je bil **predstavljen osnutek na javnem dogodku, in sicer 1. oktobra 2025 v Vili Bianca**, kjer je po uvodnem nagovoru podžupanje Aleksandre Vasiljević, zbrane s

svojim predavanjem »**Odpadki in podnebne spremembe**« nagovorila klimatologinja, ena najbolj znanih slovenskih znanstvenic in Nobelova nagrajenka, **dr. Lučka Kajfež**3.

V svojem predavanju je predstavila bistva in poudarke s področja podnebja in vpliva njegovih sprememb na življenje na Zemlji. Predstavila je tudi mnogokrat spregledana dejstva, kako odpadki vplivajo na podnebne spremembe. Bistven del, ki ga je pri iskanju ukrepov potrebno nagovarjati ni namreč v 5 % vpliva odpadkov na skupne emisije, kamor prištevamo učinke pri odlaganju, ampak v razumevanju, da je **ključen problem današnjega časa potrošniško naravnana družba**.

Dogodka se je udeležilo okoli **50 ljudi**.



Slika 8: dr. Lučka Kajfež Bogataj na javni predstavitvi osnutka strategije (U. Zgojznik)

3 PREGLED STANJA RAVNANJA Z ODPADKI V MESTNI OBČINI VELENJE

3.1 Opis območja in značilnosti občine

Mestna občina Velenje leži v **severovzhodnem delu Slovenije**, spada v **Savinjsko statistično regijo** oziroma **Savinjsko-Šaleško subregijo**.

Velenje spada med **mlajša slovenska mesta**, ki se je razvilo predvsem zaradi rudarstva in energetike ter posledičnega razvoja industrije na tem območju. Gospodarstvo temelji predvsem na **energetiki, storitvah in industriji**, pri čemer imajo pomembno vlogo Premogovnik Velenje, Termoelektrarna Šoštanj in podjetje Hisense Europe d.o.o.

Velenje je znano po svojem sodobnem urbanističnem razvoju, velikih zelenih površinah in jezerih, nastalih kot posledica rudarskih posedkov, ki danes predstavljajo priljubljen prostor za rekreacijo in podlago za razvoj turizma.

Občini dajejo oporo **močni in stabilni javni zavodi**, vlaganje v šport, kulturo, mlade in turizem. V tem obdobju se občina intenzivno ukvarja z gospodarskim, socialnim in okoljskim **prestrukturiranjem regije** zaradi opustitve rabe premoga in zapiranja Premogovnika Velenje.

Industrializacija območja je v preteklosti s sabo prinesla tudi mnoge **okoljske težave**, ki pa so kljub slabemu stanju okolja in kakovosti življenja v preteklosti pomenile tudi svojevrstno priložnost za razvoj ekosistemskih storitev in izvajanje aktivnosti za izboljšanje stanja.

Trajnostna urbana strategija za Velenje do leta 2030 stanje dobro povzema:

»Okoljska bremena, ki so posledica pospešene urbanizacije ter hitrega in okoljsko intenzivnega gospodarskega razvoja v desetletjih po drugi svetovni vojni, so povzročila hudo degradacijo prostora in onesnaženje okolja. V drugi polovici osemdesetih se je zaradi okoljske degradacije oblikovalo ekološko protestno gibanje, ki je spremenilo odnos prebivalstva do ekoloških pojavov, ki sta jim botrovala premogovništvo in elektroenergetska dejavnost. Po letu 1991 je prišlo do obdobja ekološke sanacije Velenjske kotline. Blaženje in odprava okoljskih posledic na območju, ki ga je v preteklosti obremenilo onesnaženje, je danes enako pomembno kot urejanje in nadzorovanje sedanjih ali prihodnjih obremenitev okolja. Izboljšanje stanja okoljskih kazalnikov je posledica ukrepov, ki se izvajajo na podlagi zastavljenih ciljev iz Občinskega programa

varstva okolja (OPVO), ki se pripravlja za petletna obdobja in spremlja vire okoljskih obremenitev ter kakovost zraka, vode, tal ter ravnanje z odpadki in hrup.«⁷

	Velenje	Slovenija
Število prebivalcev (vir: SURS, 2023)	33.675	2.120.937
Naravni prirast (na 1000 preb.; vir: SURS, 2023)	8,9	3,3
Povprečna starost prebivalcev (vir: SURS, 2023)	43,4	44,1
Površina (km²)	83,5	20.271
Gostota poseljenosti (štev. preb./km ² ; vir: SURS, 2022)	401	105
Stopnja urbanizacije (%, vir: *Trajnostna urbana strategija mesta Velenje 2030, 2022, **Nacionalno poročilo o urbanem razvoju, 2016)	75,7*	50**
Kazalnik razvitosti občine (vir: Min. za finance, 2023)	1,12	1,00
Stopnja delovne aktivnosti (%; vir: SURS, 2023)	68,7	69,3
Povprečna mesečna neto plača na zaposleno osebo (v EUR)	1.349,48	1.445,12

Tabela 2: Mestna občina Velenje v številkah in primerjava s Slovenijo

3.2 Izvajalec gospodarske javne službe in koncesije

Leta 2010 se je v Velenju **zaprlo odlagališče komunalnih odpadkov**, mešani komunalni odpadki in biorazgradljivi odpadki so se začeli voziti v regijski center za ravnanje z odpadki Celje (RCERO), kar je terjalo novo organiziranje sistem ravnanja z odpadki.

Izvajalec obvezne gospodarske javne službe ravnanja z odpadki v občini Velenje je podjetje **PUP-Saubermacher, podjetje za ravnanje z odpadki d.o.o.**, in sicer **od leta 2003 naprej**. Ustanovitelja podjetja sta PUP Velenje, d.d. in Saubermacher Slovenija, d. o. o. iz Murske Sobote z enakim lastniškima deležema 36,5034 %, Mestna občina Velenje ima lastniški delež 19,8185 %, manjši lastniki pa so še Občina Šoštanj, Občina Šmartno ob Paki in Komunalno podjetje Velenje d.o.o.

⁷Trajnostna urbana strategija za Velenje do leta 2030 <https://www.velenje.si/app/uploads/2022/07/TUS-MOV-2030.pdf>

Podjetje sicer skrbi za zbiranje, odvoz in ravnanje s komunalnimi odpadki v 8 občinah Savinjsko-Šaleške regije preko izvajanja obvezne gospodarske javne službe, za kar ima koncesijo.

Mestna občina Velenje je sicer podelila več **koncesij za področja, povezana z odpadki**:

	Koncesija	Koncesionar	Veljavnost
1.	Enotna koncesija za: - zbiranje in prevoz komunalnih odpadkov; - odlaganje ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov - izgradnja »Področnega centra za ravnanje z odpadki« in uporabe objektov in naprav koncesije	PUP Saubermacher d.o.o.	25 let, do 2034
2.	Koncesija o izvajanju obvezne občinske gospodarske javne službe odlaganja ostankov predelave ali odstranjevanja komunalnih odpadkov, ki nastajajo na območju MOV	SIMBIO d.o.o.	30 let, do 2039
3.	Koncesija "pometanje in čiščenje javnih površin" kot del komunalnih storitev	Andrejc d.o.o.	Do 2032
(4.)	Vzdrževanje občinskih javnih cest (ni več predmet koncesije)	KP Velenje d.o.o.	

Tabela 3: Seznam podeljenih koncesij

Podjetje PUP-Saubermacher d.o.o. ima sicer za svoje delovanje vpeljane tudi smernice mednarodnega standarda kakovosti ISO 9001:2015 in standarda ravnanja z okoljem ISO 14001:2015.

Družba je imela na dan 31. 12. 2024 zaposlenih 79 delavcev, v letu 2024 je poslovala⁸:

Prihodki skupaj (v EUR)	3.248.010
Odhodki skupaj (v EUR)	3.085.255
Celotni dobiček (v EUR)	162.755

Tabela 4: Poslovanje podjetja PUP-Saubermacher d.o.o. v letu 2024

⁸ https://www.venenje.si/app/uploads/2025/04/Porocilo-GJS-RO_2024.pdf

3.3 Obstoječi načini ravnanja z odpadki v MOV

3.3.1 Organiziranost sistema zbiranja

Koncesijo za zbiranje in odvoz mešanih komunalnih odpadkov in drugih frakcij odpadkov, ki nastajajo v gospodinjstvih, ima podjetje PUP – Saubermacher d.o.o., zato so informacije o načinih zbiranja posameznih vrst odpadkov, frekvencah o odvozu, lokacijah itd. povzete po *Poročilu o izvajanju lokalne gospodarske javne službe zbiranja in prevoza komunalnih odpadkov in koncesije gradnje področnega centra za ravnanje z odpadki v Mestni občini Velenje, občini Šoštanj in občini Šmartno ob Paki za leto 2024*⁹ (in vseh prejšnjih poročilih za leta, ki so relevantna za pripravo te strategije) ter *Tehničnem pravilniku o ravnanju s komunalnimi odpadki v Mestni občini Velenje, občini Šoštanj in občini Šmartno ob Paki*.¹⁰

Poenostavljeno povedano poteka zbiranje komunalnih odpadkov v MOV po sistemu »**od vrat do vrat**« pri individualnih gospodinjstvih in manjših podjetjih oz. »od vhoda do vhoda« pri večstanovanjskih objektih. Natančneje pa zbiranje odpadkov preko GJS zajema:

- Zbiranje odpadkov preko **individualnih posod** pri gospodinjstvih in zasebnikih,
- Zbiranje preko **zbirnih točk** v večstanovanjskih objektih ter javnih in zasebnih ustanovah,
- Zbiranje posameznih vrst odpadkov preko **zbiralic** (»eko otokov«) ali premičnih zbiralic,
- Postopno uvajanje zbiranja odpadkov preko **podzemne zbiralnice odpadkov**,
- Zbiranje kosovnih odpadkov **po naročilu**,
- Zbiranje odpadkov **v zbirnem centru**.

ZBIRANJE GLEDE NA VRSTO ODPADKOV

Glede na vrsto odpadkov pa zbiranje poteka na naslednje načine:

⁹ https://www.velenje.si/app/uploads/2025/04/Porocilo-GJS-RO_2024.pdf

¹⁰ https://www.sostanj.si/files/other/news/135/13387510%20Tehni%C4%8Dni_pravilnik_ravnanje%20z%20odpadki%20predlog.pdf

Vrsta odpadka	Običajna barva pokrova oz. zabojnika	Način zbiranja
Mešani komunalni odpadki (MKO)	Zelena	Od vrat do vrat
Mešana embalaža (ME)	Rumena	Od vrat do vrat
Biološki odpadki (BIO)	Rjava	Od vrat do vrat ali kompostnik
Papir (PA)	Rdeča	Zbiralnice, od vrat do vrat – pilotno v KS Konovo
Steklo (ST)	Zelena	Zbiralnice
Kosovni odpadki		Po naročilu
Nevarni odpadki		Akcijsko
Tekstilni odpadki		Zabojniki Tekstilko
Odpadna električna in elektronska oprema (OEEO)		Zabojniki ZEOS
Odpadno jedilno olje		Zabojniki projekt Manj je več, Lidl, Spar (v dogovoru)

Tabela 5: Način zbiranja odpadkov glede na vrsto

Vse odpadke je možno oddati tudi v **Zbirnem centru ob Škalskem jezeru**¹¹ na podlagi osebnega dokumenta in položnice PUP-Saubermacher.

ŠTEVILO ZBIRALNIC IN VELIKOST POSOD

Posode za zbiranje odpadkov (tudi t. i. zabojniki) so v lasti koncesionarja. Po velikosti so na voljo naslednji **volumni posod**:

80 l	120 l	240 l	700 l	900 l	1100	VREČKE 60-litrške
------	-------	-------	-------	-------	------	----------------------

Najbolj pogosta uporaba je:

- 120-litrške za mešane komunalne odpadke pri individualnih hišah in pri manjših podjetjih ter biorazgradljive kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad pri individualnih hišah,
- 240-litrške za mešano embalažo in papir pri individualnih hišah ter biorazgradljive kuhinjske odpadke in zeleni vrtni odpad pri večstanovanjskih stavbah in pri manjših podjetjih,

¹¹ <https://www.pup-saubermacher.si/index.php/domov/zbirni-centri-zbirna-mesta/zbirni-center-velenje>

- 700-litrške za mešane komunalne in druge vrste ločeno zbranih odpadkov v večstanovanjskih stavbah in na zbiralnicah ter ločeno zbrane odpadke pri manjših podjetjih.

V MOV je postavljenih skupaj 10.891 posod za zbiranje odpadkov.

Pranje zabojnikov poteka po letnem terminskem planu, in sicer od aprila do oktobra. Zabojniki za mešane komunalne odpadke se perejo enkrat letno, zabojniki za biorazgradljive odpadke dvakrat letno, občasno poteka tudi čiščenje zbiralnic.

V zbiralnicah se zbira embalaža, dodatno pa so ponekod opremljene tudi z drugimi zabojniki (npr. OEEO, Tekstilko). V MOV je postavljenih **217 zbiralnic oz. eko otokov**.¹²

Zabojnik	240 l	700 l	1100 l	Skupaj zabojnikov
Papir in kartonska embalaža	1	419	26	446
Steklena embalaža	6	249	0	255
Mešana embalaža (kovinska, plastična in tetrapaki)	4	240	20	264
SKUPAJ	11	908	46	965

Tabela 6: Število zbiralnic v MOV skupaj z blokovno gradnjo, 1. 12. 2024

FREKVENCA ODVOZOV

Pogostost odvoza oz. zbiranja odpadkov glede na to, ali gre za individualne hiše ali večstanovanjske stavbe prikazuje spodnja tabela.

Vrsta odpadka	Večstanovanjske stavbe	Individualne hiše
Mešani komunalni odpadki	1x tedensko 2x tedensko bloki Selo	Odvoz na tri tedne
Papir in kartonska embalaža	2x tedensko (Kardeljeva ploščad, Selo, Velenje – 3x tedensko)	Zbiralnice na 14 dni, od hiše do hiše – mesečno
Mešana embalaža	2x tedensko (Kardeljeva ploščad, Selo, Velenje – 3x tedensko)	Odvoz na tri tedne
Steklena embalaža	2x mesečno	1x mesečno

¹² <https://podatki.gov.si/dataset/seznam-ekoloskih-otokov-v-mestni-obcini-velenje>

Biorazgradljivi odpadki	1x tedensko (ad 1. 3. do 30. 11.) Na 14 dni (ad 1. 12. do 29. 2.)	1x tedensko (od 1. 3. do 30. 11.) Na tri tedne (od 1. 12. do 29. 2.)
Kosovni odpadki	1x letno na naročilnico do 2 m ³ (25. 2.-15. 7. in 17. 8.-15. 11.)	
Nevarni odpadki	Akcija 2x letno (maj, september)	
Biorazgradljivi odpadki	Dovoljeno v individualni gradnji	
Zbirni center Velenje	Za občane Šaleške doline	

Tabela 7: Frekvenca odvoza odpadkov

3.3.2 Zbiranje in sprejem specifičnih vrst odpadkov

Poleg mešanih komunalnih odpadkov, bioloških odpadkov, mešane embalaže, papirja in stekla GJS zbira in sprejema tudi druge odpadke, ki sodijo v kategorijo komunalnih odpadkov. Nekatera zbiranja potekajo v dogovoru z zbiralci, ki nato koncesionarju sporočijo podatke o zbranih količinah preko evidenčnega lista.

Biološke odpadke in zeleni odrez lahko občani zbirajo tudi v domačem kompostniku, kar priporočajo GJS. V letu 2024 je bilo evidentiranih **2.912 gospodinjstev s kompostniki, kar je približno 20 % gospodinjstev.**

Vrsta odpadka	Zbiralec	Način zbiranja
Kosovni odpadki	PUP Saubermacher	Do 2 m ³ kosovnih odpadkov na naročilnico, ki jo gospodinjstva prejmejo ob položnici v začetku leta oz. je objavljena na spletni strani podjetja ali na naročilnico na blok. Odvoz kosovnih odpadkov poteka od 25. 2. do 15. 7. in od 16. 8. do 15. 11.
Nevarni odpadki	PUP Saubermacher	Dvakrat letno, od 6. 5. do 14. 5. in od 5. 9. do 6. 9. za leto 2024
Gradbeni odpadki	PUP Saubermacher	Do 300 kg letno na gospodinjstvo
Odpadna električna in elektronska oprema	PUP Saubermacher ZEOS d.o.o.	34 zabojnikov ¹³
Delujoča električna in elektronska oprema	PUP Saubermacher ZEOS d.o.o.	Zbirni center – kotiček za delujoče električne aparate

¹³ <https://www.zeos.si/zbirna-mesta/#iskanje-zemljevid>

Tekstil in oblačila	Tekstilko d.o.o.	9 zabojnikov
Odpadno jedilno olje	Lidl d.o.o. (projekt Manj je več) Spar d.o.o.	4 zabojniki

Tabela 8: Način zbiranja specifičnih vrst odpadkov

3.3.3 Podzemne zbiralnice

Prva podzemna zbiralnica v Mestni občini Velenje je bila postavljena leta 2022, v starotrškem jedru Starega Velenja. Do danes je bilo postavljenih že šest podzemnih zbiralnic.

Za postavitev je bila narejena *Strategija umestitve podzemnih zbiralnic v MO Velenje* in projektna naloga, na podlagi katere se zbiralnice postavljajo na občinski infrastrukturi.



Slika 9: Podzemna zbiralnica na Šaleški cesti (STA)

Razlogi za investicijo v podzemne zbiralnice so mnogi:¹⁴

- zmanjševanje števila klasičnih zabojnikov,
- sproščanje javnih površin in večja urejenost mestnih središč,
- zmanjšanje izpostavljanja neugodnim vremenskim vplivom,
- spodbujanje ločevanja odpadkov na mestu nastanka,
- zmanjšanje neprijetnih vonjav zaradi podzemnih nižjih temperatur in stabilno skladiščenje odpadkov,
- avtomatizacija sistema, digitalizirani procesi s stalnim spremljanjem polnosti zabojnikov,
- zmanjšanje frekvence odvoza odpadkov,
- racionalizacija števila delovnih mest itd.

Slabosti so veliki začetni stroški nakupa zabojnikov in ohišij, strošek gradbenega izkopa in namestitve ohišij, stroški vzdrževanja, posledično tudi nakup novega prilagojenega vozila, ki stane več kot klasično smetarsko vozilo.

Predvideno je, da bo približno 82 zbiralnic (eko otokov), kjer se zbirajo mešana embalaža, steklo in papir, zamenjanih s **35 podzemnimi zbiralnicami**, kjer se bodo omenjenim vrstam odpadkov dodali zbiralniki za biološke in mešane komunalne odpadke.

	Lokacija podzemne zbiralnice in vrsta odpadkov, ki se zbirajo	Odprtje
1	STARO VELENJE, Stari trg 16-18	Maj 2022
	Stari trg v celoti, Ljubljanska cesta 1a 1x3m ³ BIO, 1x3m ³ ST, 1x5m ³ MKO, 1x5m ³ ME, 1x5m ³ PA = 5 zabojnikov	
2	ŠALEŠKA CESTA (nasproti otroškega igrišča)	Maj 2023
	Šaleška cesta 18 abcd, 19, 19a, 20abc, Kidričeva 1, 3, 5, 7 1x3m ³ BIO, 1x3m ³ ST, 2x5m ³ MKO, 3x5m ³ ME, 3x5m ³ PA = 10 zabojnikov	
3	ŽAROVA CESTA 12 (ob varovanih stanovanjih)	September 2023
	Žarova cesta v celoti, Ljubljanska cesta 39 1x3m ³ BIO, 1x5m ³ MKO, 1x5m ³ ME, 1x5m ³ PA = 4 zabojniki	
4	POSLOVNA CONA STARA VAS	December 2023
	1x3m ³ BIO, 1x3m ³ ST, 1x5m ³ MKO, 1x5m ³ ME, 1x5m ³ PA = 5 zabojnikov	

¹⁴ Diplomsko delo: Projekt podzemnih zbiralnic za Mestno občino Velenje v podjetju PUP-saubermacher d.o.o., Klara Mirnik: <https://fvo.si/wp-content/uploads/2023/06/DN.pdf>

5	RUDARSKA, ŠALEŠKA CESTA	Januar 2024
	Titov trg 1, Šaleška cesta 16, Rudarska cesta 2abcd, 6a (delno) 1x3m ³ BIO, 1x3m ³ ST, 1x5m ³ MKO, 2x5m ³ ME, 1x5m ³ PA= 6 zabojnikov	
6	JENKOVA CESTA (križišče s Kersnikovo cesto) ¹⁵	September 2025
	Jenkova 27, 29, 31, 33, Kersnikova 1	

Tabela 9: Seznam lokacij podzemnih zbiralnic

3.3.4 Zbirni center

Zbirni center Velenje, ki je ob Škalskem jezeru, je namenjen **brezplačnemu prevzemu ločeno zbranih odpadkov s strani gospodinjstev celotne Šaleške doline**. Odpadke lahko pripeljejo fizične osebe z osebnim vozilom ali vozilom s prikolico. Vstop je možen z osebnim dokumentom in položnico PUP-Saubermacher, obvezno je ustrezno ločevanje odpadkov ob oddaji, kar občani izvedejo sami v za to predvidene zabojnike, za pomoč pa so jim na voljo zaposleni na zbirnem centru.

Del leta	Dan	Ura
April-september	Ponedeljek-petek	Od 8. do 18. ure
	Sobota	Od 8. do 12. ure Dan pred praznikom: od 8. do 14. ure
	Nedelja in prazniki	Zaprto
Oktober-marec	Ponedeljek-petek	Od 8. do 17. ure
	Sobota	Od 8. do 12. ure Dan pred praznikom: od 8. do 14. ure
	Nedelja in prazniki	Zaprto

Tabela 10: Delovni čas Zbirnega centra Škale

¹⁵ <https://www.velenje.si/odprtje-prenovljene-jenkove-ceste-in-seste-podzemne-zbiralnice-odpadkov/>



Večja divja odlagališča so bila sanirana v akcijah Očistimo Slovenijo. Ob evidentiranju večjih divjih odlagališč se pripravijo sanacijski načrti ter izvedejo ustrezni ureditveni in omilitveni ukrepi, v primeru manjšega odlaganja pa koncesionar poskrbi, da se odpadki čim hitreje odstranijo.

Nadzor nad pravilnim ravnanjem z odpadki opravlja **Služba medobčinske inšpekcije**, ki deluje v okviru Skupne občinske uprave SAŠA regije. **Skupna občinska uprava deluje za 11 občin in na 8 delovnih področjih.**

Po *Odloku o splošnem redu v Mestni občini Velenje*¹⁶ so predpisane globe za naslednje prekrške, povezane z odpadki:

- odmetavanje odpadkov na javnih površinah,
- kurjenje vseh vrst odpadkov,
- izlivanje odpadnih snovi na javne površine,
- v primeru organiziranja javnega shoda ali prireditve, kadar niso nameščene ustrezne posode za odpadke.

Globe za prekrške so naslednje:

- za fizično osebo je 200 EUR,
- za pravno osebo je 1.400 EUR, za odgovorno osebo pa 400 EUR.

V MOV je bilo v letu 2024 opravljenih **24 nadzorov** zbiralnic in neustreznega odlaganja odpadkov ob ali v napačne zabojnike v večstanovanjskih stavbah. Uvedenih je bilo **74 postopkov** (58 postopkov v letu 2023).

3.3.7 Cene zbiranja in odvoza odpadkov

Sedaj veljavne cene so definirane skladno z *Uredbo o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja*¹⁷.

Korekcije cen se uskladijo letno z Občinskim svetom občine.

Storitev	Eur/kg (brez 9,5 DDV)
Uporaba javne infrastrukture (KO) – PUP Saubermacher	0,24434
Zbiranje komunalnih odpadkov (KO) – PUP Saubermacher	
Uporaba javne infrastrukture (BIO) – PUP Saubermacher	0,14495
Zbiranje biološko razgradljivih odpadkov (BIO) – PUP Saubermacher	
Uporaba javne infrastrukture obdelave (KO) – Simbio	0,11837
Obdelava (KO) – Simbio	
Uporaba javne infrastrukture obdelave (BIO) – Simbio	0,09500
Obdelava (BIO) – Simbio	

¹⁶ <https://arhiva.velenje.si/vestniki/2011/vestnik%2008-2011.pdf>

¹⁷ <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED6060>

Uporaba javne infrastrukture odlaganje (KO) – Simbio	0,10031
Odlaganje KO po obdelavi – Simbio (se obračunava za 35 % v obdelavo sprejetih odpadkov)	

Tabela 11: Cena zbiranja in dovoza ločeno zbranih odpadkov s smetarskimi vozili

Kovinska, plastična embalaža in tetrapaki, steklena embalaža, papir in kartonska embalaža	Cena za odvoz v EUR 1.1.2019-30.4.2023 (brez DDV)	Cena za odvoz v EUR od 1.5.2023 (brez DDV)
1100-litrski zabojnik	13,20	14,52
700-litrski zabojnik	9,30	10,23
240-litrski zabojnik	5,40	5,94
120-litrski zabojnik	2,70	2,97
60-litrska vreča	1,55	1,95

Tabela 12: Cena za odvoz embalaže glede na volumen zabojnika

3.3.8 Prireditve

Organizatorji prireditev so po tehničnem pravilniku zavezani o pričakovanem nastanku odpadkov obvestiti PUP Saubermacher ter se z njim dogovoriti za način zbiranja, način odvoza in plačila stroškov zbiranja odpadkov, nastalih na prireditvi. To lahko storijo preko **obrazca naročanja odvoza odpadkov iz prireditev**¹⁸, ki je objavljen na spletni strani koncesionarja.

PUP Saubermacher pa mora, skladno s pravilnikom in *Uredbo o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov*¹⁹, zagotoviti zabojnike za ločene frakcije, mešane komunalne odpadke in biološke odpadke. Stroške ravnanja z odpadki – najem, postavitve in uporabo zabojnikov ali vreč nosi organizator javne prireditve, s čimer je pokrit tudi odvoz in nadaljnje ravnanje z odpadki.

V praksi organizatorji prireditev, taborov ipd. najpogosteje kupijo vreče za mešane komunalne odpadke ter rumene vreče za plastično in kovinsko embalažo, PUP Saubermacher pa jih nato v dneh po prireditvi odpelje.

¹⁸ https://pup-saubermacher.si/images/Obrazci/OBRAZEC_NAROCANJA_ODVOZA_ODPADKOV_IZ_PRIREDITEV.pdf

¹⁹ <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED7485>

OBRAZEC NAROČANJA ODVOZA ODPADKOV IZ PRIREDITEV

Naročnik - plačnik odda podpisano naročilnico 7 dni pred zelenim datumom postavitve zabojnikov.

Ustrezno izpolnite:

Naziv organizatorja/plačnika prireditve:	
Naslov plačnika:	
Poštna št. in naziv pošte:	
Ime in ime odgovorne osebe:	
Davčna številka:	
Ime in ime kontaktne osebe:	
Telefonska številka kontaktne osebe:	
E-pošta kontaktne osebe:	
Točen naslov postavitve zabojnikov/kesonov:	
Datum in ura postavitve zabojnikov/kesonov:	
Datum in ura odvoza zabojnikov/kesonov:	

Ustrezno obkrožite oz. napišite:

NAZIV ODPADKA	PROSIMO IZBERITE KATERI VOLUMEN ZABOJNIKA VAM USTREJA, ZA DOLOČEN ODPADEK	ŠT. ZABOJNIKOV
Mešana embalaža (plastična, kovinska, sestavljena)	240l* 700l* 1100l* 5m ³ ** 7m ³ **	
Papir, kartonska embalaža	240l* 700l* 1100l* 5m ³ ** 7m ³ **	
Steklena embalaža	240l* 700l* 5m ³ ** 7m ³ **	
Mešani komunalni odpadki (ostanek odpadkov)	240l* 700l* 1100l* 5m ³ ** 7m ³ **	
Ostalo (po dogovoru)		

* volumen in število zabojnikov za odpadke je osnova za obračun (240l dvokolesni, 700l in 1100l štirikolesni) ravnanja z odpadki
** teža odpadka, število odvozov in tehtanj je osnova za obračun (5m³ - 7m³)

Vsa komunalna embalaža, ki je onesnežena z ostanki hrane in pijače sodi v zabojnik za mešane komunalne odpadke.

V primeru, da se v zabojnikih ali kesonih pojavijo odpadki, ki niso navedeni v zgoraj tabeli, stranko obvestimo, pri računu priložno fotodokumentacijo in dodatno zaračunamo stroške prebriranja odpadkov. Izpolnjen in podpisan obrazec pošljite po pošti na sedež podjetja ali na elektronski naslov PUP-Saubermacher d.o.o., Koroska cesta 46, 3320 Velenje, e-naslov: podjetje@pup-saubermacher.si

Ime in priimek odgovorne osebe: _____

Podpis in žig odgovorne osebe: _____

☐ Soglašam z obdelavo mojih osebnih podatkov v skladu z **Informacijo o obdelavi osebnih podatkov**.

Izpolni izvajalec PUP-Saubermacher ob odvozu odpadkov:

Priimek in ime osebe prisotne ob odvozu in podpis: _____

Priimek in ime prevzemnika PUP-Saubermacher d.o.o.: _____



Slika 11: Obrazec naročanja odvoza odpadkov s prireditve (zajem ekrana)

V zadnjih petih letih se v MOV razvija Program zelenih informatorjev, ki je bil zagnan v okviru organiziranja prireditev z manj odpadki (po principu zero waste in v sodelovanju z Društvom Ekologi brez meja). Zeleni informatorji skrbijo za informiranje obiskovalcev na dveh prireditvah, in sicer Promenada okusov (v organizaciji Zavoda za turizem Šaleške doline) in Pikin festival (v organizaciji Festivala Velenje). Več o Programu zelenih informatorjev v 4. poglavju med primeri dobrih praks.

3.3.9 Ozaveščanje

Izvajalec javne službe je zavezan ozaveščanju po:

- Uredbi o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov in
- Tehničnem pravilniku o ravnanju s komunalnimi odpadki v Mestni občini Velenje, Občini Šoštanj in Občini Šmartno ob Paki.²⁰

²⁰https://www.sostanj.si/files/other/news/135/13387510%20Tehni%C4%8Dni_pravilnik_ravnanje%20z%20odpadki%20predlog.pdf

Oboje določa, da je izvajalec dolžan zagotavljati ozaveščanje in obveščanje uporabnikov, hkrati pa oboje natančneje definira le »obveščanje uporabnikov.« **Določene oblike obveščanja** po obeh predpisih so:

- navodila za ločevanje odpadkov z brošurami in na spletni strani izvajalca javne službe,
- obvestila in navodila o načinih prepuščanja odpadkov, lahko tudi s praktičnimi prikazi pri uporabnikih,
- ozaveščevalne aktivnosti v šolah in vrtcih.

Obveščanje in ozaveščanje v občini MOV se s strani izvajalca GJS vršita na naslednje načine:

1. Brošura *Pravilno ravnanje z odpadki oziroma surovinami in embalažo iz gospodinjstev*²¹
2. Gostovanje na Radiu Velenje in seznanjanje o novostih
3. Mesečne objave o ločevanju odpadkov v lokalnem časopisu in v občinskih glasilih
4. Mesečno obveščanje o novostih, urnikih in akcijah preko položnic
5. Obveščanje preko spletnih strani na spletni strani koncesionarja²²
6. Objava vseh brošur v e-različici ter nalepk za zabojnike na spletni strani izvajalca²³
7. Ozaveščevalne aktivnosti v šoli in vrtcu v zadnjem času niso bile izvedene.



Slika 12: Prva stran brošure za leto 2024, PUP Saubermacher

²¹ https://www.velenje.si/app/uploads/2024/01/PUP_SBM_brosura_2024.pdf

²² <https://www.pup-saubermacher.si/>

²³ <https://www.pup-saubermacher.si/index.php/medijsko-sredisce>

Od leta 2024 je na voljo tudi **mobilna aplikacija**, kjer lahko uporabniki storitev natančno spremljajo in nastavijo urnike odvoza za posamezen naslov, prebirajo obvestila, preverijo lokacije zbiralnic.

APLIKACIJA ZA ZBIRANJE IN ODVOZ KOMUNALNIH ODPADKOV IN EMBALAŽE

Za namestitev
aplikacije skenirajte
QR kodo.



Slika 13: Videz in koda QR za aplikacijo PUP Saubermacher (zajem zaslona)

3.4 Posnetek stanja v številkah

3.4.1 Zbrani, nastali in ločeno zbrani odpadki

V spodnjih tabelah so zbrani ključni podatki, ki se spremljajo in uporabljajo za merjenje uspešnosti ravnanja z odpadki na ravni države, v lokalnih skupnostih in tudi v mednarodnih primerjavah.

Vzeto je primerjalno obdobje šestih let, pri čemer so v večini zadnji dostopni uradni podatki za leto 2024. Vzeto je obdobje pred pandemijo Covid-19 (2019), med pandemijo (2020-2021) in obdobju po. Pandemija je na področju ravnanja z odpadki pustila izrazito negativne posledice v količini nastalih mešanih komunalnih odpadkov, zato je mogoče podatke obravnavati tudi s tem pogledom.

Splošen trend v razvitem svetu kaže, da se količina komunalnih odpadkov povečuje, v uspešnih lokalnih skupnostih, kjer se z odpadki sistematično in analitično ukvarjajo, pa se ne glede na to zmanjšujeta količina nastalih mešanih komunalnih odpadkov ter količina odloženih odpadkov in zvišuje delež ločeno zbranih.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024 - Slovenija
Štev. preb. - SURS	33.423	33.656	33.715	33.548	33.474	33.775	2.123.949
Nastali KO (tone) – SURS	16.928	19.565	26.537	24.094	25.736	27.173	1.118.242
Zbrani KO (tone) – javni odvoz – SURS	11.876	13.325	11.846	11.448	11.958	11.554	798.720
Zbrani KO (tone) – PUP Saubermacher (brez gum)	10.803	11.026	11.319	10.865	11.640	11.159	/
Razlika v količini zbranih med SURS in PUP Saubermacher*	1.073	2.299	527	583	318	395	

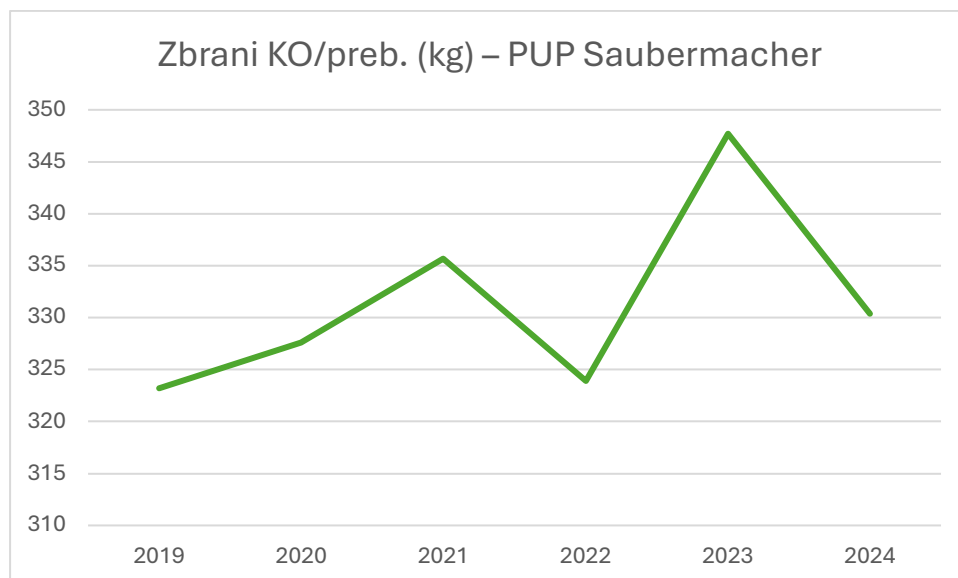
Tabela 13: Skupna količina nastalih in zbranih komunalnih odpadkov v MOV v letih 2019-2024

Zgornja tabela prikazuje skupaj zbrane količine nastalih in zbranih komunalnih odpadkov v letih od 2019 do 2024. Tabela prikazuje tudi količine iz nacionalnih statistik (Statistični urad Republike Slovenije – SURS) in količine iz evidenc gospodarske javne službe PUP Saubermacher d.o.o. Prikazano razhajanje v količinah nastane, ker odpadke iz gospodarskih družb odvažajo tudi drugi pogodbeni izvajalci odvoza in ravnanja z odpadki. Količina teh odpadkov se v nacionalni statistiki ocenjuje in vodi pod »nastale odpadke.« Razlika se sicer zmanjšuje, kar bi lahko kazalo, da so evidence in zavezanci za poročanje vse bolj urejeni, razlike pa na koncu niso tako bistvene.

Naslednja tabela je z vidika analize nastajanja odpadkov bolj relevantna, saj prikazuje nastale in zbrane komunalne odpadke v kilogramih na prebivalca v letih 2019-2024 in za leto 2024 prikaže tudi primerjavo MOV s Slovenijo. Kot je mogoče razbrati, nastali komunalni odpadki v Velenju (804,5 kg/prebivalca) presegajo nacionalno povprečje (526,5 kg/prebivalca), zbrani komunalni odpadki (330,4 kg/prebivalca) ne glede na izvor podatkov (SURS ali PUP Saubermacher) pa so pod nacionalnim povprečjem (376,1 kg/prebivalca).

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2024 - Slovenija
Nastali KO/preb. (kg) – SURS	506,5	581,3	787,1	718,2	768,8	804,5	526,5
Zbrani KO/preb. (kg), javni odvoz – SURS	355,3	395,9	351,4	341,2	357,2	342,1	376,1
Zbrani KO/preb. (kg) – PUP S.	323,2	327,6	335,7	323,9	347,7	330,4	/

Tabela 14: Nastali in zbrani komunalni odpadki v kg na prebivalca, primerjalno MOV in Slovenija

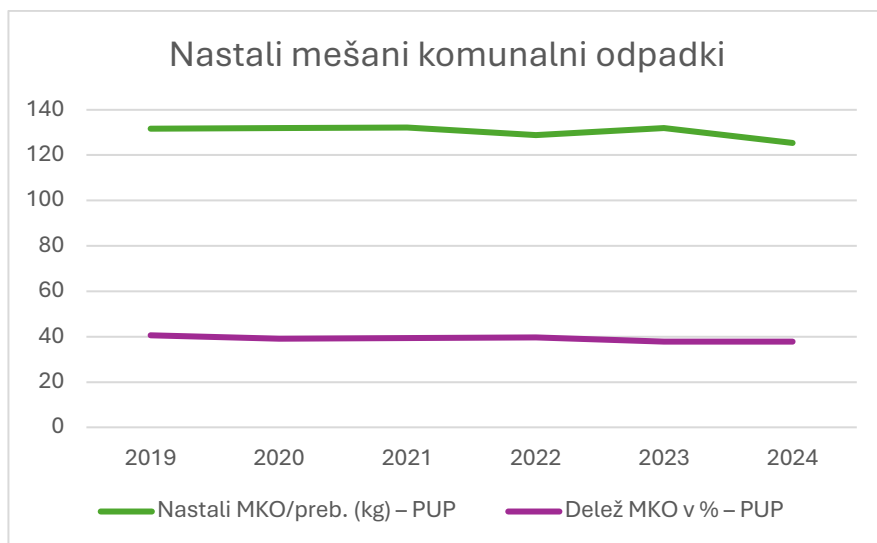


Graf 1: Zbrani komunalni odpadki v kg na prebivalca

Tako količine nastalih mešanih komunalnih odpadkov (MKO) kot delež MKO v % glede na skupne količine odpadkov zelo narahlo padajo. Oboje je druga plat oziroma neposredna posledica uspešnosti oz. neuspešnosti količin in deležev ločeno zbranih odpadkov. Če so tu podatki bolj v stagnaciji oz. padajo minimalno, je podobno pri količinah in deležu ločeno zbranih odpadkov.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Nastali MKO (tone) – PUP S.	4.399	4.438	4.456	4.327	4.415	4.235
Nastali MKO/preb. (kg) – PUP S.	131,6	131,9	132,2	129	131,9	125,4
Delež MKO v % – PUP S.	40,58	39,22	39,26	39,69	37,8	37,8
Nastali BIO (tone) – PUP S.	2.255	2.327	2.268	2.111	2.171	2.238

Tabela 15: Količine v kg in delež v % mešanih komunalnih odpadkov in količine nastalih bioloških odpadkov



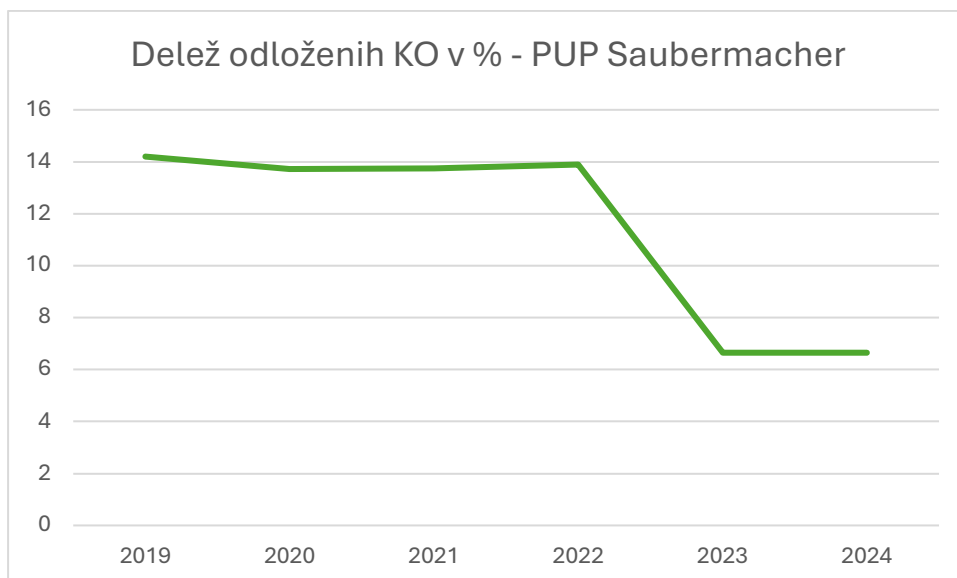
Graf 2: Nastali mešani komunalni odpadki v kg na prebivalca in delež v %

Količine in delež odloženih komunalnih odpadkov so se v obdobju 2019-2024 močno zmanjšali. Delež odloženih iz leta 2019 (14,2 %) do leta 2024 (6,65 %) se je zmanjšal za več kot polovico, t. j. 7,55 %. To je vsekakor velik uspeh, je pa lahko posledica izboljšanja sistema zbiranja odpadkov na strani koncesionarja ali pa izboljšanih tehnologij obdelave v Regijskem zbirnem centru (RCERO), tudi na račun večjih količin termično obdelanih oz. sežganih odpadkov.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024	Slovenija
Odloženi KO (tone) – PUP S.	/	915	928	772	828	/	/
Delež odloženih KO v % - PUP S.	14,20	13,73	13,74	13,89	6,65	6,65	8,8*
Odloženi KO (tone) – SURS	1.024	915	928	772	828	672	81.401**

*podatek za leto 2022 (ARSO), **podatek za leto 2024 (SURs)

Tabela 16: Količine in delež odloženih komunalnih odpadkov za Velenje in Slovenijo



Graf 3: Delež odloženih komunalnih odpadkov v % med leti 2019-2024

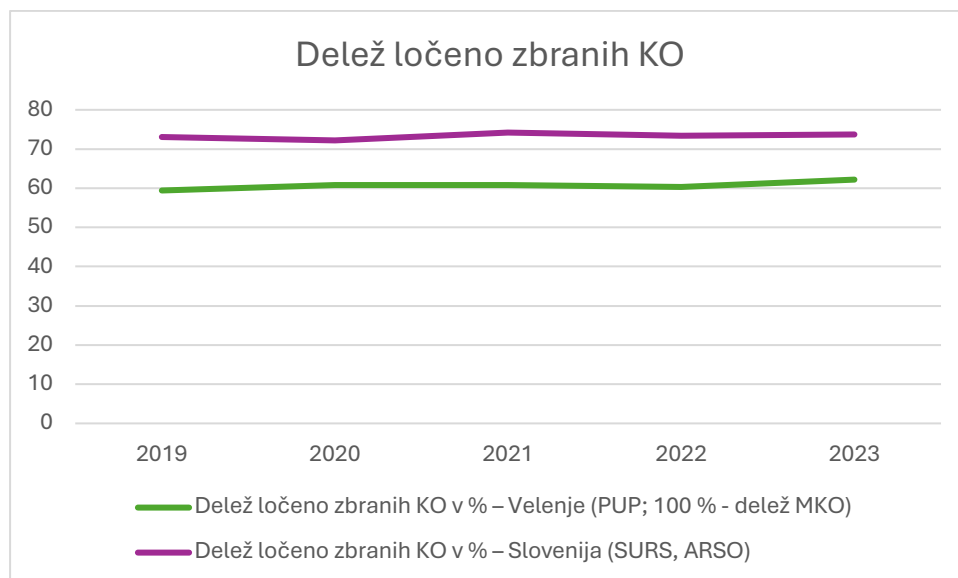
Relativno stagniranje deležev mešanih komunalnih odpadkov ima direktno korelacijo z deležem ločeno zbranih odpadkov. Pri tem gre za rahel dvig, za 2,8 % v letu 2024 glede na leto 2019. Pomembnejše pa je opazovati razliko zaostajanja za slovenskim povprečjem, ki je v letu 2023 znašala 11,5 %, po ocenah 3. četrtertja v letu 2024 pa bi v letu lahko znašala tudi 15,8 %.

	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Delež ločeno zbranih KO v % – Velenje (PUP S.; 100 % - delež MKO)	59,42	60,78	60,74	60,31	62,2	62,2
Delež ločeno zbranih KO v % – Slovenija (SURs, ARSO)	73	72,2	74,2	73,4	73,7	78*

*ocena glede na rezultate 3. četrtertja 2024 (ARSO)

Tabela 17: Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov v % v letih 2019-2024 primerjalno MOV, Slovenija

Ne glede na to, da iz zbranih mešanih komunalnih odpadkov v RCERO izločijo še dodaten delež posameznih frakcij, so podatki evidentirani enako za vse slovenske občine in zato primerljivi med sabo. Prav tako ni mogoče dobiti povratne informacije s strani RCERO, kolikšni so ti deleži pri odpadkih pripeljanih in obdelanih iz MOV.



Graf 4: Delež ločeno zbranih odpadkov v % v letih 2019-2023 za MOV in Slovenijo

Za Mestno občino Velenje je iz zgoraj predstavljenih in analiziranih podatkov za obdobje 2019-2024 mogoče povzeti:

- **Količina nastalih komunalnih odpadkov (KO) se je povečala, količina zbranih pa je precej konstantna.**
- **Količina in delež mešanih komunalnih odpadkov (MKO) skoraj stagnira oz. je v zelo rahlem upadanju.**
- Količina in **delež odloženih komunalnih odpadkov se je precej zmanjšal** in je nižji od slovenskega povprečja.
- **Delež ločeno zbranih odpadkov je podobno konstanten** kot delež MKO.
- **Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov v MOV je pod slovenskim povprečjem**, količina zbranih komunalnih odpadkov na prebivalca pa tudi, pri čemer se slednje lahko šteje kot uspeh, delež ločeno zbranih pa kot neuspeh.

3.4.2 Količine in deleži posameznih vrst komunalnih odpadkov

Zbiranje in spremljanje količin odpadkov se izvajata na podlagi klasifikacijskih števil, ki jih določa *Katalog odpadkov* znotraj *Uredbe o odpadkih*. Med komunalne odpadke prištevamo odpadke, nastale v skupini pod šifro **20 – Komunalni odpadki** (odpadki iz gospodinjstev in podobni komercialni, industrijski institucionalni odpadki) ter **15 01 – Embalaža** (vključno z ločeno zbrano mešano embalažo).

Komunalni odpadki **ne vključujejo gradbenih, industrijskih ali nevarnih odpadkov**, ki ne nastajajo v gospodinjstvih.

Spodnja tabela je originalna zbirna tabela iz poročila zbirnih podatkov gospodarske javne službe (PUP Saubermacher d.o.o.), spodaj pa so podati o nastalih količinah posameznih vrst odpadkov še bolj strnjeno zbrani in prikazani.

	Klasifikacijska številka	Velenje, l. 2024	Industrija po posodah	Industrija ostalo	DEJAVNOST	SKUPAJ GOSPODINJSTVA	VSE SKUPAJ	%
1	20 01	Ločeno zbrane frakcije (razen 15 01)	54.596	83.800	138.396	404.598	542.994	4.85
2	20 01 01	papir in karton			0	41.560	41.560	0.37
3	20 01 02	steklo			0		0	0,00
4	20 01 08	organski kuhinjski odpadki			0	35.820	35.820	0,32
5	20 01 10	oblačila			0		0	0.00
6	20 01 11	tekstilije			0	497	497	0.00
7	20 01 13 *	topila			0	184	184	0,00
8	20 01 14 *	kislinae			0		0	0.00
9	20 01 15 *	alkalije			0		0	0,00
10	20 01 17 *	fotokemikalije			0	44	44	0,00
11	20 01 19 *	pesticidi		112	112	1.154	1.266	0,01
12	20 01 21 *	fluorescentne cevi in drugi odpadki z Hg		60	60	31.597	31.657	0,28
13	20 01 23 *	zavržena oprema, ki vsebuje klorofluoro.			0	383	383	0.00
14	20 01 25	jedilno olje in maščobe	54.596	83.800	138.396	404.598	542.994	4.85
15	20 01 26 *	olje in maščobe, ki niso zajete v 20 01 25			0	3.049	3.049	0,03
16	20 01 27 *	premazi, lepila in smole z nev. snovmi			0	5.934	5.934	0,05
17	20 01 28	premazi, lepila in smole, ki niso v 20 01 27			0	15.078	15.078	0,13
18	20 01 29 *	čistila, ki vsebujejo nevarne snovi			0	1.258	1.258	0,01
19	20 01 30	čistila, ki niso zajeta v 20 01 29			0		0	0,00
20	20 01 31 *	citotoksična in citostatična zdravila			0		0	0,00
21	20 01 32	zdravila, ki niso zajeta v 20 01 31			0	53	53	0.00

22	20 01 33	*	baterije in akumulatorji v 16 06 01, 16 06 02, 16 06 08 ter le-te nesortirane		195	195	2.648	2.843	0,03
23	20 01 34		baterije in akumulatorji, ki niso zajeti v 20 01 33			0		0	0,00
24	20 01 35		zavržena EEO, ki vsebuje nevarne snovi		1.040	1.040	16.902	17.942	0,16
25	20 01 36		zavržena oprema, ki ni v 20 01 21, 23, 35		6.914	6.914	102.342	109.256	0,98
26	20 01 37	*	les, ki vsebuje nevarne snovi			0		0	0,00
27	20 01 38		drugi les, ki ni zajet v 20 01 37		81.620	81.620	787.843	869.463	7,76
28	20 01 39		plastika			0	16.114	16.114	0,14
29	20 01 40		kovine		1.705	1.705	110.136	111.841	1,00
30	20 01 41		odpadki, ki nastanejo pri čiščenju dimnikov			0		0	0,00
31	20 01 99		drugi tovrstni odpadki			0		0	0,00
32	20 02		Odpadki z vrtov in parkov						
33	20 02 01		odpadki, primerni za kompostiranje	159.572	172.720	332.292	1.906.052	2.238.344	19,98
34	20 02 02		zemlja in kamenje			0		0	0,00
35	20 02 03		drugi odpadki, neprimerni za kompost.			0	37.640	37.640	0,34
36	20 03		Drugi komunalni odpadki						
37	20 03 01		mešani komunalni odpadki	541.860	980.968	1.522.828	2.711.839	4.234.667	37,80
38	20 03 02		odpadki z živilskih trgov			0		0	0,00
39	20 03 03		odpadki pri čiščenju cest		6.840	6.840		6.840	0,06
40	20 03 04		greznični mulji			0		0	0,00
41	20 03 06		odpadki, pri čiščenju komunalnih voda			0		0	0,00
42	20 03 07		kosovni odpadki		166.740	166.740	335.415	502.155	4,48
43	20 03 99		drugi tovrstni odpadki			0		0	0,00
44	15 01		Embalaža vključno s komunalno						
45	15 01 01		papirna in kartonska embalaža	33.703	16.840	50.543	247.540	298.083	2,66
46	15 01 02		plastična embalaža		27.680	27.680		27.680	0,25
47	15 01 03		lesena embalaža			0		0	0,00
48	15 01 04		kovinska embalaža			0		0	0,00
49	15 01 05		sestavljena, kompozitna embalaža			0		0	0,00
50	15 01 06		mešana embalaža	158.695	33.960	192.655	1.287.098	1.479.753	13,21
51	15 01 07		steklena embalaža	72.245	15.660	87.905	438.656	526.561	4,70
52	15 01 09		embalaža iz tekstila			0			
53	15 01 10	*	onesnažena embalaža			0	10	10	0,00
54	15 01 11	*	kovinska embalaža (spray, tlačne posode)			0	345	345	0,00
55	17		Gradbeni odpadki						

56	17 01 07		mešanica betona, opeke, ploščic in keramike			0		0	0,00
57	17 06 05	*	gradbeni materiali, ki vsebujejo azbest			0		0	0,00
58	17 09 04		mešani gradbeni odpadki			0		0	0,00
59	16 01 03		Izrabljene avtomobilske gume			0	42.091	42.091	0,38
SKUPAJ ZBRANIH ODPADKOV (pod skupino odp. 20,15,16,17)				1.020.671	1.596.854	2.617.525	8.583.880	11.201.405	100,00
SKUPAJ ZBRANIH ODPADKOV (pod skupino odp. 20,15)				1.020.671	1.596.854	2.617.525	8.541.789	11.159.314	99,62
SKUPAJ ZBRANE EMBALAŽE (pod skupino odp. 15, brez *)				264.643	94.140	358.783	1.973.294	2.332.077	20,82
SKUPAJ ZBRANIH NEVARNIH ODPADKOV (označeni z *)				0	1.407	1.407	63.622	65.029	0,58

Tabela 18: Količina zbranih komunalnih odpadkov v kg v MOV v obdobju 1. 1.- 31. 12. 2024

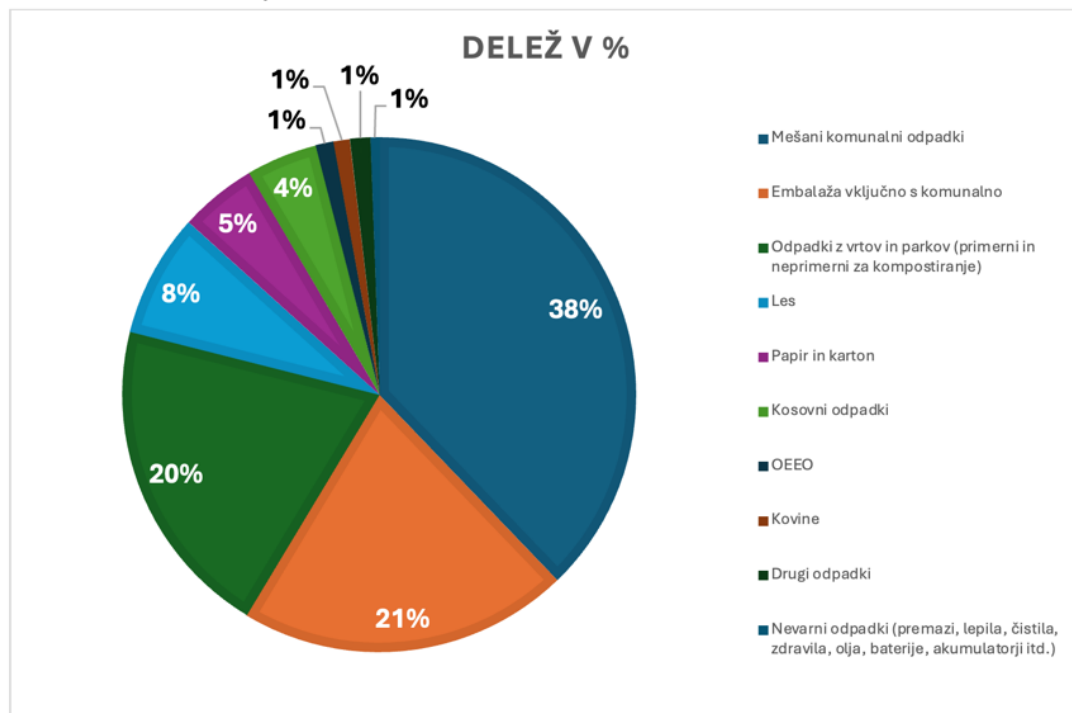
V tabeli so količine zbranih komunalnih odpadkov iz gospodinjstev in dejavnosti manjših podjetij. Odstotek mešanih komunalnih odpadkov je iz gospodinjstev 32 %, skupaj z dejavnostjo pa 38 %.

V spodnji tabeli so posamezne **vrste odpadkov prikazane zbirno in rangirano** glede na delež znotraj celotne količine.

Vrsta odpadka	Delež v %
Mešani komunalni odpadki	37,80
Embalaža vključno s komunalno	20,82
Odpadki z vrtov in parkov - BIO (primerni in neprimerni za kompostiranje)	20,32
Les	7,76
Papir in karton	4,85
Kosovni odpadki	4,48
OEEO	1,14
Kovine	1,00
Nevarni odpadki (premazi, lepila, čistila, zdravila, olja, baterije, akumulatorji itd.)	0,56
Izrabljene avtomobilske gume	0,38
Steklo	0,37
Oblačila	0,32
Drugi odpadki	0,14
Odpadki pri čiščenju cest	0,06
SKUPAJ	100,00

Tabela 19: Deleži po posameznih vrstah odpadkov znotraj vseh MKO

Glede na težo odpadkov **najvišji delež zavzemajo mešani komunalni odpadki**, ki jih je več kot tretjina (38 %), sledi mešana embalaža (21 %), biološki odpadki (20 %), sledi les, papir in karton, kosovni odpadki itd.



Graf 5: Krožni prikaz deležev po posameznih vrstah odpadkov

Spodaj je pripeta še zbirna tabela iz poročila koncesionarja PUP **Saubermacher o zbranih količinah komunalnih odpadkov** skupaj, mešane embalaže, bioloških in mešanih komunalnih odpadkov ter delež odloženih v % **med leti 2019 in 2014**.

leto	2019		2020		2021		2022		2023		2024	
Odpadki	količina (t)	delež (%)	količina (t)	delež (%)	količina (t)	delež (%)	količina (t)	delež (%)	količina (t)	delež (%)	količina (t)	delež (%)
Skupaj 20 in 15 01 /brez gum	10.803	99,65*	11.026	99,71*	11.319	99,72*	10.865	99,66*	11.640	99,66*	11.159	99,62
Skupaj embalaža 15 01	1.802	16,63	1.835	16,60	2.083	18,35	2.132	19,56	2.311	19,79	2.332	20,82
Mešana embalaža 15 01 06	1.096	10,11	1.169	10,57	1.251	11,02	1.329	12,19	1.426	12,21	1.480	13,21
BIO	2.255	20,80	2.327	21,04	2.268	19,98	2.111	19,37	2.171	18,58	2.238	19,98
MKO	4.399	40,58	4.338	39,22	4.456	39,26	4.327	39,69	4.415	37,80	4.235	37,80
% odloženih odpadkov		14,20		13,73		13,74		13,89		6,65		6,65

Tabela 20: Zbirna tabela količin zbranih komunalnih odpadkov med leti 2019-2024 (PUP Saubermacher)

3.4.3 Sortirne analize

Sortirna analiza mešanih komunalnih odpadkov prikaže **vrste in količine odpadkov, ki med mešane komunalne odpadke ne sodijo**. Prav v nenehni analizi mešanih komunalnih odpadkov se hkrati skriva tudi mnogo odgovorov, zakaj stopnja ločeno zbranih odpadkov v posameznem območju ali lokalni skupnosti ni višja, natančneje pa pokaže tudi na **odpadkovne anomalije**, ki jih ustvarja trg, na neznanje in nedoslednost občanov pri ločevanju odpadkov. Na nacionalni ravni je to hkrati manever prepoznavanja, kaj in koliko se odlaga na odlagališča komunalnih odpadkov.

Izvajalec gospodarske javne službe PUP Saubermacher je v preteklih letih v MOV izvedel zakonsko obvezno letno sortirno analizo na skupni količini 100 kg mešanih komunalnih odpadkov. V spodnji tabeli so prikazane glavne vrste komunalnih odpadkov, za katere je v občini zagotovljeno zbiranje v zbirnem centru ali od vrat do vrat.

Po *Uredbi o obvezni občinski gospodarski javni službi zbiranja komunalnih odpadkov* mora izvajalec javne službe pred oddajo mešanih komunalnih odpadkov zagotoviti sortirno analizo teh odpadkov, s katero ugotovi njihovo sestavo.

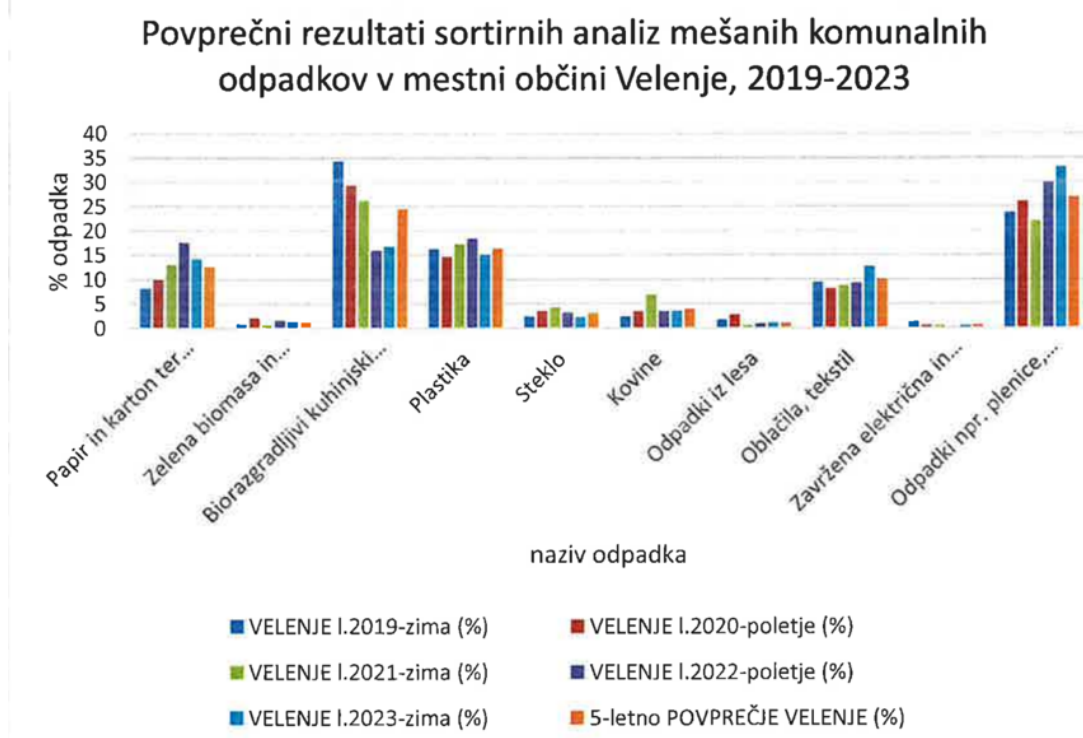
Sortirno analizo in vzorčenje odpadkov izvede oseba s pridobljeno akreditacijo za vzorčenje po naslednjih postopkih:

1. naključni odvzem in priprava določenega števila vzorcev mešanih komunalnih odpadkov,
2. analiza sestave mešanih komunalnih odpadkov s sortiranjem in tehtanjem frakcij iz vzorca,
3. ocena najbolj verjetne sestave mešanih komunalnih odpadkov in
4. izdelava poročila o sortirni analizi.

Z natančnim ločevanjem (embalaže, organskih kuhinjskih odpadkov ...) lahko pripomoremo k zmanjšanemu odstotku mešanih komunalnih odpadkov, kot nam narekuje tudi zakonodaja in okoljski cilji.

Sortirne analize so pokazale, da je v MKO več kot 50 % embalaže, tekstila, bioloških odpadkov in podobno, ki sodijo v druge za to primerne zabojnike.

Gospodinjstva, ki so se zavezala za uporabo lastnega kompostnika in nimajo rjavega zabojnika, biološke odpadke odlagajo v črne zabojnike, zato tudi je odstotek tako zelo visok, tudi do 30 % na sortirno analizo. Gospodinjstva morajo biološke odpadke kompostirati na lastnem kompostniku oz. naročiti rjav zabojnik za biorazgradljive odpadke.



Graf 6: Povprečni rezultati sortirnih analiz mešanih komunalnih odpadkov v MOV, 2019-2023

Podatki prikazani še številko razkrijejo, katere frakcije oz. vrste odpadkov so bile znatno prisotne in katera vrsta je v posamezni sortirni analizi dosegla najvišji delež znotraj zabojnika za mešane komunalne odpadke.

	Papir in karton ter lepenci	Zelena biomasa in naravni les (odpadki z vrtov in iz)	Biorazgradljivi kuhinjski odpadki in odpadki iz restavra	Plastika	Steklo	Kovine	Odpadki iz lesa	Oblečila, tekstil	Zavržena električna in elektronska oprema ter baterije in akumulato	Odpadki npr. plenice, keramika, odpadni gradbeni materiali, iztrebki malih živali in drugi
Zima 2019 (%)	8	0	34	16	2	2	2	9	1	24
Poletje 2020 (%)	10	2	29	14	3	3	3	7	0	26
Zima 2021 (%)	13	0	26	17	4	6	0	8	0	21
Poletje 2022 (%)	17	1	15	18	3	3	1	9	0	30
Zima 2023 (%)	14	1	16	15	2	3	1	13	0	33
Povprečje 2019-2023 (%)	13	1	24	16	3	4	1	10	0	26

Tabela 21: Vrste in količine odpadkov od skupaj sortiranih 100 kg odpadkov na posamezni sortirni analizi

Legenda:

Najvišji delež	Drugi najvišji delež	Tretji najvišji delež	
----------------	----------------------	-----------------------	--

Iz podatkov je mogoče ugotoviti, da so **najpogosteje (v 3 od 5 sortirnih analiz) najvišji delež dosegali biološki odpadki**, sledijo plenice, keramika, gradbeni material.

V povprečju najvišji delež dosegajo mešani odpadki, kot so plenice, keramika, gradbeni material, sledijo biološki odpadki in potem plastika.

3.4.4 Količina v obdelavo prevzetih odpadkov v RCERO

Odpadki se od septembra leta 2010 na **obdelavo in odlaganje vozijo v RCERO, Simbio, Celje**. Po obdelavi odpadkov se 6,6 % teh odpadkov odloži na odlagališču Bukovžlak, ostali odpadki se ponovno predelajo ali sežgejo.

V RCERO Celje prevzemajo in obdelajo biorazgradljive, mešane komunalne in kosovne odpadke.

Klas. Številka odpadka	Vrsta odpadka	Postopek predelave oz. odstranjevanja	Količina v kg v letu 2022	Količina v kg v letu 2023	Količina v kg v letu 2024
20 02 01	Biorazgradljivi	R3	2.111.434	2.170.499	2.238.344
20 03 01	Mešani komunalni	D8/D9	4.326.764	4.414.540	4.234.667
20 03 07	Kosovni	R12	578.578	801.871	502.155
	Skupaj		7.016.785	7.392.910	6.975.166

Tabela 22: Količine odpadkov iz MOV, obdelanih v RCERO

Postopke obdelave natančneje določa *Uredba o odpadkih*²⁴, oznake pa pomenijo:

- R3 – Recikliranje ali pridobivanje organskih snovi, ki se ne uporabljajo kot topila, npr. kompostiranje bioloških odpadkov, predelava biomase v gnojila ali energijo
- R12 – Predaja odpadkov za uporabo v katerem koli postopku R1–R11, tj. posredovanje odpadkov v sežig
- D8 – Biološka obdelava odpadkov (npr. kompostiranje, anaerobna razgradnja), ki povzroči snovi ali mešanice, ki se na koncu odlagajo (D1–D12), oz. kompostiranje in odlaganje na deponijo
- D9 – Fizikalno-kemijska obdelava odpadkov, ki se na koncu odlagajo.

²⁴ <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=URED8482>

3.5 SWOT analiza

Celotnega sistema ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje, ki vključuje vse ravni ravnanja z odpadki.

Rezultat intervjujev, kazalnikov in sestankov delovne skupine.

PREDNOSTI (Strengths; kaj je dobro, kje imamo prednosti)	• Stopnja ločeno zbranih odpadkov ne zaostaja za slovenskim povprečjem • Urejena infrastruktura • Urejena odlagališča odpadkov z dovoljenji • Začetek postavitve podzemnih zbiralnic • Vzpostavljen Center ponovne uporabe • Zagnane iniciative (ki potrebujejo nadgradnjo)
SLABOSTI (Weaknesses; kje so notranje pomanjkljivosti, kje zaostajamo)	• Podpovprečen delež ločeno zbranih odpadkov proti Sloveniji (npr. 2023: Velenje 62,2 %, Slovenija 73,7 %) • Povprečnost rezultatov glede na projekte in smeri razvoja (npr. Green Leaf, 100 podnebno nevtralnih mest, Pravični prehod) • Dolgoletne koncesije vplivajo na rigidnost in neprilagodljivost • Manko ustreznega komuniciranja z občani in podpore vodstva pri tovrstnih vsebinah • Nepovezano (so)delovanje med vsemi akterji • Izostanek ozavešanja občanov • Manko kadra pri izvajalcu GJS in na inšpektoratu
PRILOŽNOSTI (Opportunities; ugodne zunanje okoliščine)	• Dobre prakse v mestu (npr. raba pralnih kozarcev, na prireditvah, program Zeleni informatorji, prireditve po vzoru Zero Waste itd.) • Dobre prakse v drugih slovenskih občinah • Zainteresirani posamezniki in manjše skupine • Višanje ozaveščenosti
NEVARNOSTI (Threats; ogrožajoči zunanji dejavniki)	• Višanje stroškov • Naraščanje količin odpadkov zaradi potrošniškega načina življenja • Nezmožnost finančnega nagrajevanja gospodinjstev za uspešno ločeno zbiranje

3.6 Opredelitev ključnih ciljnih skupin

Analiza in pregled stanja dajeta podlago za oblikovanje ciljev in ukrepov. Glede na to, katere organizacije, skupine in posamezniki bi morali biti odgovorni za izboljšanje stanja ter kdo naj bi ukrepe izvajal, smo oblikovali pet ključnih ciljnih skupin, in sicer:

1. Gospodinjstva

Komunalni odpadki v pretežni meri nastajajo v gospodinjstvih. Ker je uspešnost zmanjševanja in ločenega zbiranja močno odvisna od navad posameznikov, je kompleksnost naslavljanja ukrepov toliko večja, kolikor več je gospodinjstev. Na to vpliva tudi mnogo drugih mikro dejavnikov, kot npr. socialna struktura, povprečni mesečni dohodek, povprečna starost, delež priseljenih itd.

2. Javna uprava in javni zavodi

Občina – kot javnopravni subjekt z vsemi svojimi organi je odgovorna za izvajanje vseh politik znotraj lokalne skupnosti, podeljuje koncesija, skrbi za izvajanje zakonodajnih ukrepov in skrbi za razvoj lokalne skupnosti, zato je pomembna ciljna skupina. Tudi izpostave organov državne uprave, upravna enota, javni zavodi in druge sorodne organizacije so neposredne izvajalke zakonodajnih zahtev in družbenih dogovorov, hkrati so zaposlovalci znatnega deleža ljudi, živčih tudi v občini, v stiku z drugimi prebivalci in so kreator novih praks in sprememb v družbi.

3. Gospodarska javna služba

Občina kot lokalna skupnost dodeljuje koncesije za dejavnosti v javnem interesu, v tem primeru za zbiranje in ravnanje z odpadki ter pri tem opravlja naloge, skladno z zakonodajo, strategijami in drugimi dogovori. Ker so za ravnanje z odpadki neposredno odgovorni, so pomembna samostojna entiteta, ko je govora o ukrepih.

4. Gospodarski subjekti

Komunalni odpadki se ustvarjajo tudi pri različnih gospodarskih dejavnostih, hkrati pa obstaja siva cona pri nekaterih dejavnostih glede naročanja zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov oz. obveze zbiranja (npr. frizer, ki opravlja dejavnost na domačem naslovu, zidar, ki opravlja delo na terenu itd.). Pri tem so izvzete večje gospodarske družbe in pravni subjekti, ki so zaradi obsega poslovanja zavezani k naročanju prevzema odpadkov pri različnih drugih prevzemnikih odpadkov. V to skupino tako v večji meri uvrščamo tako imenovane obrtnike in manjše lokale.

5. Turistični ponudniki in organizatorji prireditev

Zaradi specifičnosti delovanja na področju turizma, smo oblikovali posebno skupino, ki sicer zajema tudi gospodarske subjekte in javne zavode, a so

njihove aktivnosti primarno usmerjene na večje skupine ljudi gostov in obiskovalcev, kar pomeni svojevrsten vpliv in druge možnosti.

GOSPODINJSTVA

Mestna občina Velenje beleži pozitivni prirast, še posebej na račun priseljevanja. Število prebivalcev se čez leta povečuje, prav tako število gospodinjstev.

	2015	2018	2024*
Velenje	13.428	13.869	14.346
Slovenija	820.541	824.618	859.782

*stanje na 1. 1. 2024

Tabela 23: Število gospodinjstev (vir SURS in MOV)

PODJETJA

V letu 2024 je bilo v Mestni občini Velenje registriranih²⁵:

	Število
Gospodarske družbe	824
Samostojni podjetniki	1.483
Zadruga	2
SKUPAJ gospodarskih subjektov	2.307

Tabela 24: Število registriranih gospodarskih subjektov v MOV v 2024

Družbe so zaposlovale 11.942 delavcev, velike gospodarske družbe pa zaposlujejo 79 % vseh zaposlenih v občini.

Družbe občine Velenje so poslovno leto 2024 zaključile z neto čistim dobičkom, ki pa se je v primerjavi z letom prej znižal za 25 odstotkov. Neto dodana vrednost na zaposlenega je bila višja za slab odstotek in je znašala 52.404 EUR.

V letu 2024 se je za desetino zvišala povprečna mesečna bruto plača na zaposlenega, ki je znašala 2.235 evrov, ki še vedno zaostaja za republiškim povprečjem za 5,5 %.

²⁵ <https://www.velenje.si/o-velenju/gospodarstvo/>

JAVNI ZAVODI IN JAVNA PODJETJA²⁶

V Mestni občini Velenje delujejo številni javni zavodi in javna podjetja, ki zagotavljajo ključne storitve v javnem interesu, kot so komunalne dejavnosti, kultura, izobraževanje, šport in sociala. Javni zavodi (npr. šole, vrtec, Festival Velenje, Muzej Velenje itd.) izvajajo nepridobitne dejavnosti, namenjene prebivalcem, medtem ko javna podjetja (npr. Komunalno podjetje Velenje) opravljajo gospodarske javne službe, kot so oskrba z vodo, ravnanje z odpadki in vzdrževanje infrastrukture. Občina kot ustanoviteljica skrbi za nadzor nad njihovim delom, zagotavljanje kakovosti storitev in racionalno uporabo javnih sredstev, saj ti subjekti pomembno prispevajo k delovanju in razvoju lokalne skupnosti.

	Naziv zavoda	Glavno področje / dejavnost
1	Zdravstveni dom Velenje	Splošna zunajbolnišnična zdravstvena dejavnost
2	Lekarna Velenje	Lekarniška dejavnost
3	Vrtec Velenje	Predšolska vzgoja in varstvo otrok
4	Festival Velenje	Kultura, prireditve, gledališče, glasba, festivali itd.
5	Mladinski center Velenje	Dejavnosti za mladino, prosti čas, možnosti za učenje, druženje
6	Knjižnica Velenje	Knjižnične storitve, posredovanje literature in informacij
7	Muzej Velenje	Zbiranje, varovanje in predstavitev kulturne dediščine
8	Rdeča dvorana – Športno rekreacijski zavod	Šport, rekreacija, bazeni, dvorane, organizacija športnih dejavnosti
9	Poklicna gasilska enota Velenje (PGE Velenje)	Gasilska služba, zaščita in reševanje, preventivna dejavnost
10	Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje (CVIU Velenje)	Vzgoja, izobraževanje, usposabljanje (posebni programi)
11	OŠ Antona Aškercja Velenje	Vzgoja in izobraževanje
12	OŠ Gorica Velenje	Vzgoja in izobraževanje
13	OŠ Gustava Šiliha Velenje	Vzgoja in izobraževanje
14	OŠ Livada Velenje	Vzgoja in izobraževanje
15	OŠ Mihe Pintarja Toleda Velenje	Vzgoja in izobraževanje
16	OŠ Šalek Velenje	Vzgoja in izobraževanje
17	Šolski center Velenje	Vzgoja in izobraževanje
18	Glasbena šola Fran Korun Koželjski Velenje	Vzgoja in izobraževanje
19	Fakulteta za varstvo okolja	Vzgoja in izobraževanje

²⁶ <https://www.velenje.si/kontakti/javni-zavodi-in-podjetja/>

20	Javni zavod Center za razvoj terciarnega izobraževanja SAŠA (CRTI)	Vzgoja in izobraževanje
21	Andragoški zavod Ljudska univerza Velenje	Vzgoja in izobraževanje
22	Zavod za turizem Šaleške doline	Trženje turističnih programov, razvoj turizma, upravljanje s turističnimi objekti
23	Dom za varstvo odraslih Velenje	Socialnovarstveni zavod, institucionalno varstvo za odrasle osebe
24	Zavod KSSENA	Spodbujanje energetske učinkovitosti in prehoda na obnovljive vire energije v regiji
25	Komunalno podjetje Velenje	Oskrba z vodo, energetika, pogrebne storitve, vzdrževanje cest

Tabela 25: Seznam javnih zavodov in javnih podjetij v MOV

Pomemben nosilec ozaveščanja, vzgoje in izobraževanja s področja odpadkov so javni vzgojno-izobraževalni zavodi, od vrtca do visokošolskega izobraževanja in izobraževanja odraslih.

V vseh enotah velenjskega vrtca je **1.279 otrok**, v osnovnih šolah skupaj **3.163 učencev** in v srednjih **1.735 dijakov** (ki so na šolanju tudi iz drugih občin), kar skupaj z zaposlenimi predstavlja velik delež prebivalcev.

Šola/vrtec	Število otrok
Vrtec Velenje	1.279
OŠ Antona Aškerc	537
OŠ Gorica	635
OŠ Gustava Šiliha	545
OŠ Livada	469
OŠ Mihe Pintarja Toleda	503
OŠ Šalek	474
Center za vzgojo, izobraževanje in usposabljanje Velenje	169
Šolski center Velenje – dijaki	1.735
Šolski center Velenje – študenti	270
Šolski center Velenje – drugi udeleženci izobraževanj	500
Glasbena šola Fran Korun Koželjski	892
AZ Ljudska univerza Velenje – udeleženci izobraževanj	2.700

Tabela 26: Število otrok, učencev, dijakov, študentov in drugih udeležencev v vzgoji in izobraževanju v letu 2025

TURIZEM

Turizem v občini vodi in *koordinira* *Zavod za turizem Šaleške doline*, pri čemer za javni del pomemben del organizacije in razvoja opravi tudi *Urad za gospodarski razvoj in prestrukturiranje*.

Turizem v Velenju je v vzponu, kar dokazuje višina vloženih sredstev, prihodi gostov in pridobljene nagrade.

	Velenje	Slovenija
Število prihodov turistov	16.048	6.583.274
Število prenočitev turistov	38.172	16.853.075
Povprečna doba bivanja	2,38	2,56
Zaposleni v turizmu	593	59.366
Povprečna mesečna bruto plača v gostinstvu v EUR	1.769	1.757

Tabela 27: Turizem v številkah, primerjalno MOV in Slovenija v letu 2024²⁷

	2021	2022	2023	2024
Število prihodov turistov (rast v % glede na prejšnje leto)	5.588	11.691 (109,22 %)	13.861 (18,56 %)	16.048 (15,78 %)
Število prenočitev turistov	16.366	27.904 (70,5 %)	33.084 (18,56 %)	38.172 (15,38 %)
Povprečna doba bivanja	2,39	2,39	2,39	2,38
Zaposleni v turizmu	562	573	598	593

Tabela 28: Pregled in rast ključnih kazalnikov turističnega razvoja v letih 2021-2024

3.7 Analiza ankete v gospodinjstvih

Anketni vprašalnik za vse občane Mestne občine Velenje je bil aktiven preko portala *1ka*, v času med **11. aprilom in 5. majem 2025**. Poleg spletnega se je izvajalo tudi anketiranje 'v živo', ki so ga izvajali zeleni informatorji na Mestni tržnici 12. aprila in 23. aprila na svetovni dan knjige v Centru ponovne uporabe.

²⁷ <https://nist.slovenia.info/>

Na nagovor ankete je kliknilo 1.105 posameznikov, **skupaj ustreznih odzivov pa je bilo 503**, pri čemer je prvo izločitveno vprašanje k nadaljevanju izpolnjevanja ankete usmerilo samo občane in občanke Mestne občine Velenje. Anketo je potem izpolnilo 463 anketirancev.

Ključni **namen ankete** je bil v pripravo smernic in ukrepov **vključiti občane in občanke**, hkrati pa:

- pridobiti pomemben uvid v ozaveščenost prebivalcev,
- preveriti ravnanje z odpadki, še posebej biološkimi,
- preveriti poznavanje obstoječih načinov ravnanja z odpadki,
- preveriti zadovoljstvo z izvajanjem gospodarske javne službe,
- preveriti zadovoljstvo s pristopom Mestne občine Velenje do področja ravnanja z odpadki in drugih okoljskih tematik ter
- pridobiti predloge za prihodnje ukrepe.

Povprečen čas odgovarjanja je bil 6 minut, največkrat pa so do ankete dostopali preko neposrednega klika.

Kliki na anketo	
Preusmeritve	Število klikov
email	0
www.google.com	10
l.instagram.com	10
www.snapchat.com	2
com.google.android.googlequicksearchbox	5
www.velenje.si	28
www.velenjcan.si	30
www.zurnal24.si	16
www.1ka.si	6
chatgpt.com	1
l.facebook.com	15
lm.facebook.com	10
t.co	3
m.facebook.com	16
preview.mailerlite.io	1
1ka.si	1
posta.siol.net	1
com.google.android.gm	1
Neposreden klik	947
Skupaj klikov	1105

Slika 14: Dostopanje do ankete za prebivalce (zajem ekrana)

Na anketni vprašalnik je odgovorilo **64 % žensk** in 46 % moških. Največ anketirancev (23 %) je starih **med 45 in 54 let**, večina (64 %) pa je v starostni meji med 35 in 64 let. Pomemben je tudi delež mladih (34 let in manj), ki znaša slabo četrtno (24 %).

Skoraj tretjina (32 %) anketirancev ima končano **univerzitetno izobrazbo ali bolonjsko drugo stopnjo**, sledijo tisti s štiri ali petletno srednješolsko (26 %).

Zelo splošna ocena podanih odgovorov kaže na precej **povprečno zadovoljstvo** z načinom ravnanja z odpadki v občini:

- povprečna ocena stanja na področju ravnanja z odpadki je 3,4 na petstopenjski lestvici,
- splošno zadovoljstvo s storitvami podjetja PUP Saubermacher d.o.o. je 3,6 na petstopenjski lestvici,
- ocena splošnega odnosa prebivalcev Mestne občine Velenja pa je »nekaj povprečnega« oz. 3 na petstopenjski lestvici.

Prav tako je poznavanje obstoječih storitev in načinov zbiranja odpadkov v MOV precej povprečno, zato je tudi uporaba in koriščenje slabše:

- Zbirni center uporablja le 55 % anketirancev,
- Center ponovne uporabe pozna in ne uporablja 52 %, uporablja pa ga 43 %,
- Zabojnik za odpadno električno in elektronsko opremo uporablja 56 % itd.

Hkrati je pri odgovorih mogoče zaznati **visoko pripravljenost in željo anketirancev** po boljši informiranosti, angažiranosti in ozaveščanju s področja ravnanja z odpadki. To se odraža skozi konkretno zapisane predloge, kjer prednjačijo ukrepi ozaveščanja, konkretne aktivnosti in kampanje pa tudi skozi odgovore:

- dve tretjini (66 %) anketirancev meni, da je pogovora in ozaveščanja na temo ravnanja z odpadki v Velenju premalo,
- 79 % anketirancev meni, da bi bilo v mestu koristno imeti popravljalnico, v kateri bi lahko sami s pomočjo kaj popravili,
- 86 % anketirancev meni, da bi bilo zanimivo, če bi v Velenju enkrat letno organizirali festival izmenjave, delavnic popravil ipd.,
- 71 % anketirancev opazi, ko ležijo smeti po mestu.

Podrobnejša analiza vprašanj je priloga dokumentu.

4 PRIMERJALNA IZHODIŠČA UKREPOV

4.1 Primerjava lokalnih skupnosti

Za določanje realističnih ciljev se je vedno smiselno vprašati, kaj dosegajo najboljše primerljive občine drugod. V ta namen smo pregledali rezultate v Sloveniji in Italiji, kjer je na voljo dovolj odprtih podatkov o ravnanju z odpadki. Izmed več stotih občin smo izluščili tiste z najbolj podobno kombinacijo gostote poselitve, števila prebivalstva, urbaniziranostjo in po možnosti topografijo.

Zbrane so v spodnji tabeli in kažejo, koliko je že danes prostora za izboljšave, brez upoštevanja ambicij za še boljše rezultate in napredka, ki ga bodo do takrat dosegle občine, izbrane za primerjavo.

Evropska okoljska agencija med drugim ocenjuje, da **povprečna stopnja ločenega zbiranja komunalnih odpadkov v Evropski uniji lahko doseže 80 %²⁸**. Leta 2023 je bilo v Sloveniji ločeno zbranih že **74 % vseh** komunalnih odpadkov. Da Mestna občina Velenje doseže te stopnje, bo potrebnih še kar nekaj ukrepov. Približno take odstotke bo potrebadoseči tudi za doseganje evropskega **cilja recikliranja komunalnih odpadkov**, ki je **65 % do leta 2035**.

4.1.1 Primerjava z italijanskimi in slovenskimi občinami za leto 2023

Slovenski podatki v tabeli izvirajo iz evidenc izvajalcev gospodarskih javnih služb zbiranja komunalnih odpadkov (KO), v oklepaju pa je naveden uradni podatek SURS-a, ki vključuje še komunalne odpadke, zbrane izven javnih služb.

²⁸ [The case for increasing recycling: Estimating the potential for recycling in Europe](#), European Environment Agency, 2020

	Število preb.	Velikost v km ²	Gostota poselitve preb. / km ²	Nastali KO v kg / preb.	Ločeno zbrani KO v %	Zbrani MKO v kg / preb.
Velenje	33.474	83,5	399	349 (764)	62,2%	131,9
Montebelluna (Veneto)	31.095	49,0	635	427	86,7 %	56,4
Castelfranco Veneto	32.935	50,9	660	420	85,7 %	60,0
Belluno (Veneto)	35.529	147,2	240	417	84,3 %	62,5
Kranj	57.717	148,0	390	370 (409)	80,0 %	74
Ljubljana (2022)	297.575	275	1.082	373	70,7 %	109,5

Tabela 29: Lastnosti občin in kazalniki s področja ravnanja z odpadki, primerjalno med občinami

V tabeli so prikazani tudi podatki **Kranja**, ki je sicer večji, a ima praktično enako gostoto poselitve in količino zbranih komunalnih odpadkov v okviru javnih služb. Vseeno pa proizvede celokupno **manj komunalnih odpadkov** in je bolj uspešen pri motiviranju občanov za **dobro ločevanje**. Na koncu dosega 44 % manj mešanih komunalnih odpadkov kot Mestna občina Velenje, kar tudi bistveno nižja stroške za njihovo odstranjevanje.

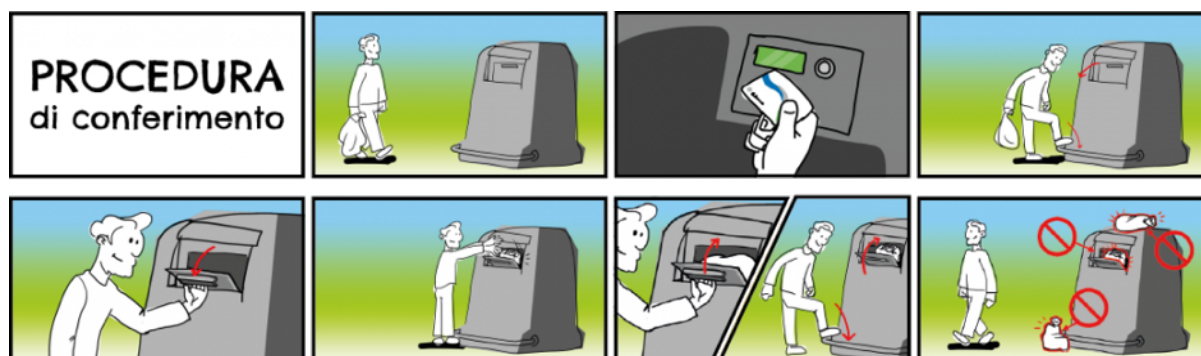
V Italiji so bile izbrane tri občine, ki so slučajno vse iz Benečije, vse z zelo podobnim številom prebivalstva, a višjo ali nižjo gostoto poselitve. **Montebelluna** in **Castelfranco Veneto** sta v nižini, **Belluno** pa v dolini, tako kot Velenje. Vsa ta mesta so podobno centralizirana z nekaj okoliškimi vasm.

Pod črto so vse tri bolj uspešne pri ravnanju s komunalnimi odpadki, saj navkljub potencialno večjim količinam²⁹, precej več teh odpadkov zberejo ločeno, pol manj pa jih konča na odstranjevanju (stolpec z MKO).

Takih rezultatov ne dosegajo z enakim ravnanjem, kot je tipično za Slovenijo. Za ilustracijo sledi oris sistema ravnanja z odpadki v Bellunu. Od vrat do vrat zbirajo le biološke odpadke (10l zabojčki za kuhinjske odpadke; 120l v večstanovanjskih stavbah) in mešane odpadke (120l), vse ostalo na ekoloških otokih, kjer se uporabnik identificira s kartico (za

²⁹ Iz metodologije obračunavanja v Bellunu je razvidno, da komunala seveda zbira odpadke tudi od pravnih oseb (še več kot od gospodinjstev), vendar ni jasno ali to skupaj zajema celoten tok komunalnih odpadkov in tako s katerimi podatki je bolj primerljiva. <https://www.bellunum.com/wp-content/uploads/2025/05/Belluno-Tariffa-Deliberazione-Assemblea-di-Bacino-Dolomiti-n.-3-del-28042025.pdf>

mešane odpadke). Na klic je na voljo odvoz kosovnih odpadkov in večjih količin zelenega odreza, poleg brezplačne oddaje v zbirnem centru. Za higienske (npr. plenice za otroke in starejše) in zdravstvene odpadke imajo ločen koš na eko otokih, po potrebi pa se zbirajo tudi od vrat do vrat. To sicer poteka dvakrat na teden za biološke odpadke in enkrat na teden za mešane. Uporabniki morajo koše dati na pločnik le, ko so polni, sicer dobijo opozorilno nalepko, prevzem pa ni opravljen. Manjše količine omogočajo zbiranje z majhnimi enoosebnimi tovornjaki, ki so precej bolj tihi, voznik pa odpadke naloži ročno.



Slika 15: Ilustracija pravilne uporabe košev z individualno kartico (bellunum.com)

Obračun zbiranja poteka po principu pay-as-you-throw (PAYT), kjer variabilni del predstavlja v povprečju 53 % (v 2025) in tako občane spodbuja k boljšemu ločevanju in nižji proizvodnji odpadkov. Uporabniki, ki se odločijo za kompostiranje doma, ne dobijo koša, priznan pa jim je tudi popust na obračunu storitve zbiranja.

Dodatno so dodani še podatki za Ljubljano, saj je največja slovenska mestna občina z največjo gostoto prebivalstva in je enako kot Velenje in Kranj del mreže "100 podnebno nevtrálnih mest."

Celokupno gledano prikazani podatki potrjujejo, da **ima Velenje še precej manevrskega prostora pri zmanjševanju količin odpadkov in boljšem ravnanju z njimi**, saj to že danes uspeva primerljivim in tudi večjim občinam pri nas in v tujini. Hkrati bo to potrebno za doseganje skupnih ciljev na ravni države.

4.2 Primeri uspešnih ukrepov

4.2.1 Manj odpadkov na prireditvah

Javne prireditve so pogosto okolje, kjer nastane velika količina komunalnih odpadkov, predvsem zaradi hrane in embalaže za enkratno uporabo. A prav te prireditve predstavljajo tudi odlično priložnost za uvajanje ukrepov za njihovo zmanjšanje.

V zadnjih letih je opazen jasen premik v razmišljanju — vedno več organizatorjev se odloča za trajnostne rešitve, ki hitro zmanjšujejo količino odpadkov, nižajo stroške čiščenja, večajo ugled ter prispevajo k boljši izkušnji obiskovalcev in varovanju okolja. Nekaj praktičnih primerov ukrepov s strani občin sledi v nadaljevanju.

Občine lahko svoje in zunanje organizatorje podprejo in usmerijo na več načinov, sploh ker izdajajo dovoljenja za njihovo izvajanje in jih v veliki meri sofinancirajo. Med tipične ukrepe sodijo zakonodajni (predpisano ravnanje, kriteriji pri razpisih in javnih naročilih), finančni (subvencije, skupinski nakupi), infrastrukturni (skupni inventar, javne pralnice, stalna zelena straža) in drugi (npr. usposabljanja, tekmovanja).

SLOVENIJA: PRALNICA KOMUNALE ŠKOFJA LOKA (OBČINI ŠKOFJA LOKA TER ŽELEZNIKI)

Komunala Škofja Loka je razvila lasten sistem izposoje in pranja povratnih kozarcev³⁰, ki omogoča trajnostno ravnanje z odpadki na lokalnih dogodkih. Občini Škofja Loka in Železniki sta ta pristop podprli s sprejetjem občinskih smernic za organizatorje, ki vključujejo:

- obvezno ločeno zbiranje odpadkov,
- uporabo pralnih povratnih kozarcev.

AVSTRIJA: ZAKONODAJNA OBVEZA NA RAVNI MEST IN DEŽEL

V velikem delu Avstrije je **uporaba povratne embalaže na prireditvah zakonska obveza**:

- **Salzburg**: obvezna uporaba povratnih kozarcev in posode na dogodkih z več kot **600 obiskovalci**,
- **Zgornja Avstrija**: meja je pri **300 obiskovalcih**,
- **Dunaj**: obveznost velja za dogodke z najmanj **1.000 obiskovalci**.

Poleg kozarcev morajo organizatorji zagotoviti tudi **povratne krožnike in pribor**, kjer je to izvedljivo. Tudi drugje, kjer ta ukrep še ni obvezen, se **večkratna embalaža vse bolj uveljavlja prostovoljno** – podprta z občinskimi subvencijami, izposajo opreme in ozaveščevalnimi kampanjami.

TALIN, ESTONIJA: PRENOS DOBRE PRAKSE NA DRŽAVNO RAVEN

Po uspehu podobne politike v Talinu je z začetkom leta **2024** opogumljena Estonija zakonsko uredila področje odpadkov na javnih dogodkih. **Uporaba plastične embalaže**

³⁰ <https://ebm.si/zw/o/2025/komunala-skofja-loka-trajnostni-pristop-k-prireditvam-z-izposajo-in-pranjem-kozarcev/>

za enkratno uporabo je prepovedana, kar pomeni, da morajo vsi organizatorji prireditve uporabljati **povratne (večkratne) kozarce, krožnike in pribor**.

Eden najvidnejših zgodnjih primerov uspešne izvedbe takih ukrepov je bil **Youth Song and Dance Festival** v Talinu leta 2023, kjer so z dobro načrtovanim sistemom **zmanjšali količino odpadkov na obiskovalca za kar 65 % – s 175 g v letu 2019 na le 60 g v letu 2023**. Skupno je bilo na festivalu okrog 100.000 obiskovalcev, z ukrepi pa so uspeli preprečiti nastanek okoli 3,5 ton odpadkov³¹.

Ključni elementi njihovega uspeha so bili:

- **Jasna in pravočasna komunikacija** z vsemi vpletenimi – organizatorji, ponudniki in obiskovalci,
- **100 zelenih ambasadurjev**, ki so pomagali obiskovalcem pravilno ravnati z odpadki in povratno embalažo,
- **70 eko otokov** (ločena zbirna mesta za odpadke),
- **11 vračilnih mest**, kjer so obiskovalci lahko vrnili uporabljen posodo in kozarce v okviru sistema kavcije,



Slika 16: Primer uporabe pralnih kozarcev in posode na Festivalu ponovne uporabe (EBM)

BARCELONA: SPODBUJANJE PONOVNE UPORABE

V Barceloni aktivno spodbujajo ponovno uporabo na lastnih prireditvah in sprejemih z vzpostavitvijo sistema **brezplačne izposoje povratnega jedilnega pribora in posode**³² za javne zavode.

- Sistem omogoča postrežbo do **600 oseb** in vključuje različne vrste krožnikov, kozarcev, pribora, pladnjev in druge opreme.
- Poleg tega omogočajo tudi izposajo **do 1.200 kozarcev**.

³¹ <https://greentallinn.eu/en/environmentally-friendly-song-and-dance-festival/>

³² <https://ajuntament.barcelona.cat/neteja-i-residus/es/objetivo-residuo-cero/reutilizar/vajilla-reutilizable>

Ob tem Barcelona veliko vlaga tudi v **promocijo povratne embalaže za hrano in pijačo v gostinskem sektorju**³³. Aktivnosti vključujejo:

- izobraževanje gostincev in potrošnikov o prednostih ponovne uporabe,
- ozaveševalne kampanje,
- vzpostavljanje mreže podpornikov, ki spodbujajo širšo uvedbo takšnih sistemov.

Pobuda je nastala kot odgovor na skrb vzbujajoč podatek, da v Barceloni kar **30 % vseh odpadkov v javnih smetnjakih predstavljajo embalaže za hrano in pijačo za s seboj**.

4.2.2 **Pralne plenice: primeri iz Vrtca Vrhnika in drugod po Evropi**

Številne občine in regije po Evropi zaradi okoljskih in ekonomskih razlogov spodbujajo uporabo pralnih plen. V Belgiji (Flamska regija), Italiji in Nemčiji mnoge občine staršem subvencionirajo nakup. V Kataloniji jih uvajajo v vrtce, da zmanjšajo stroške in okoljski vpliv ter spodbudijo uporabo doma. Bruselj načrtuje uvedbo pralnih plen v 40 vrtcih do leta 2027³⁴ – že leta 2021 so v dveh vrtcih preprečili nastanek skoraj 100.000 plen za enkratno uporabo.

Občine lahko uporabo pralnih plen spodbujajo z različnimi ekonomskimi ukrepi³⁵.

Ena od možnosti je sofinanciranje nakupa, kjer občani prejmejo bon za nakup pri izbranem ponudniku ali povračilo dela stroškov ob predložitvi računa – običajno do 50 % vrednosti nakupa oziroma do vnaprej določenega zneska na otroka. V nekatere sheme so vključeni tudi drugi higienski izdelki za večkratno uporabo, kot so menstrualne skodelice, hlačke ali plenice za odrasle. Druga možnost je začetni paket pralnih plen, ki ga občina ob rojstvu otroka podari družini (ali pa ima večjo zalogo za dolgotrajno izposajo). Paket se lahko pripravi v sodelovanju z izbranim proizvajalcem in vsebuje različne tipe plen, da starši lažje izberejo ustrezen model. Družine se ob prejemu paketa lahko tudi zavežejo k deljenju povratnih informacij po določenem obdobju uporabe. Prav tako je pomembno izobraževanje in deljenje informacij o pravilni uporabi pralnih plen, da bi le te imele čim večji učinek in korist.

Vrtec Vrhnika, s petimi enotami in več kot 640 otroki, je primer dobre prakse na področju trajnostnega ravnanja z viri in odpadki. Sistematično ločujejo odpadke, zmanjšujejo njihovo količino z manj embalaže, ponovno uporabo, naravnimi čistili in izogibanjem nepotrebnim izdelkom, kot so sončne kreme. Od leta 2014 v starostni skupini 1–3 let uporabljajo pralne plenice, kar so uvedli na pobudo Društva Ekologi brez meja in ob

³³ <https://zerowasteeurope.eu/2024/10/barcelonas-bold-step-towards-reusable-take-away-packaging/>

³⁴ <https://zerowasteeurope.eu/library/the-eco-creches-project-making-the-case-for-reusable-nappies-in-brussels/>

³⁵ <https://ebm.si/zw/o/2024/nov-prirocnik-za-spodbujanje-uporabe-pralnih-plenic-na-obcinski-ravni/>

podpori občine. Ob vstopu v vrtec otroci prejmejo tudi trajnostne vrečke, izdelane iz zavrženih avtomobilskih zračnih blazin, v sodelovanju z lokalnim centrom ponovne uporabe Depo. Pred uvedbo so med starši in zaposlenimi izvedli anketo, ki je pokazala 70-odstotno podporo, predvsem zaradi zdravstvenih, okoljskih in ekonomskih razlogov. **Projekt je prinesel konkretne učinke: količina mešanih odpadkov se je prepolovila, kar pomeni 25.000 manj plenice za enkratno uporabo letno, letni finančni prihranek znaša okoli 5.000 EUR, začetna investicija pa je bila 16.000 EUR.** Plenice so razvili skupaj z lokalnim proizvajalcem, podjetjem Viral (plenice Racman), in jih prilagodili potrebam vrtca. Takšna praksa je lahko navdih in zgled tudi drugim ustanovam, ki si prizadevajo za zmanjšanje odpadkov in prehod na bolj trajnostne rešitve v skrbi za najmlajše generacije.

4.2.3 Zelena javna naročila: krožno naročanje v Mestni občini Novo mesto

Javna naročila predstavljajo **12–16 % bruto domačega proizvoda (BDP)** in imajo zato izjemen potencial, da postanejo močno orodje za spodbujanje trajnostnega razvoja. V Sloveniji se letno v okviru javnih naročil naroči za približno 15 milijonov evrov pohištva. Če bi zgolj 7 % tega predstavljalo pohištvo iz ponovne uporabe, bi to pomenilo, da bi iz sežiga rešili okoli 4.250 kosov pohištva, prihranili vsaj 200 ton izpustov CO₂ na leto ter prispevali k nastanku novih zelenih delovnih mest v lokalnem okolju.

V sklopu projekta NoviKrog³⁶ so v Mestni občini Novo mesto s partnerji dokazali, da so krožni pristopi v javni upravi ne le izvedljivi, temveč tudi učinkoviti. Slednje so izvedli na primeru nabave pohištva. Rabljeno pohištvo se lahko obnovi in ponovno vključi v uporabo. Na ta način se pomembno zmanjšujejo okoljski vplivi, spodbuja lokalno gospodarstvo in omogoča dolgoročne finančne prihranke.

Poleg tega občina aktivno optimizira interne sisteme, procese in porabo materialov, s ciljem, da porabi čim manj naravnih virov in proizvede malo ali nič odpadkov. **Pri naročanju daje prednost izdelkom iz ponovne uporabe, recikliranim materialom ter izdelkom iz lokalnega okolja – torej vpeljuje zelena in krožna javna naročila, ki postajajo ključni vzvod za okoljsko odgovorno delovanje javnega sektorja.** Krožnost poskušajo aplicirati tudi v naročilih storitev.

Kot uspešen primer dobre prakse lahko navedemo tudi **pobudo KEMSO** (Krožno Ekonomski Model za Sanitarno Oskrbo), ki jo je leta 2019 začela Mestna občina Novo mesto skupaj z okoliškimi občinami. Z zelenim javnim naročilom za higienski papir iz lokalnega materialnega kroga so dosegli konkretne okoljske učinke: ohranjenih več kot

³⁶ <https://novikrog.si/>

3.660 dreves, 229.000 kg manj izpustov CO₂, ter 83 % pokritost oskrbe z lokalnim papirjem, kar potrjuje učinkovitost skupnega krožnega pristopa.



Slika 17: Projektna stojnica (Komunala Novo mesto)

Ugotovitve projekta NovIKroG so zbrane v publikaciji Krožno javno naročanje in lokalni snovni tokovi: ključ do zelene prihodnosti³⁷, ki lahko služi kot dobra iztočnica za prilagoditev in posodobitev internih procesov javnega naročanja. Publikacija vključuje tudi vzorec, v katerega so vključili čim več krožnih meril, za katere so ocenili, da bi jih obstoječi ponudniki na trgu lahko izpolnili.

4.3 Primeri obstoječih lokalnih dobrih praks

4.3.1 Študija primera Centra ponovne uporabe (CPU)

3.3.1.1 Ozadje

Center ponovne uporabe je bil vzpostavljen v sklopu projekta USE-REUSE konec **decembra 2012**. Deluje na naslovu Šaleška cesta 2d v Velenju, v prostorih bivše Era Standard trgovine.

³⁷ https://novikrog.si/wp-content/uploads/MONM_novikrog_knjiga_WEB-1.pdf

V njem lahko občani Šaleške doline oddajo predmete iz gospodinjstev, kot so: pohištvo, manjše gospodinjske aparate, posodo, keramiko, športno opremo, knjige, dekorativne dodatke in otroško opremo. V CPU se ta oprema popravi, inovativno obnovi in proda novim uporabnikom po simbolni ceni. Tako je preusmerjen tok potencialnih odpadkov iz zbirnih centrov nazaj v uporabo.

V CPU se zaposlujejo težje zaposljive osebe, za te zaposlitve pa se iščejo sredstva iz različnih socialnih skladov (javna dela, zaposlitveni programi ...). Center se financira iz sredstev od prodaje obnovljenih izdelkov, del sredstev pa se za delovanje namenja iz občinskega proračuna za delno pokrivanje stroškov dela. Osnovni namen vzpostavitve CPU je bil in je zmanjševanje količin odpadkov.³⁸



Slika 18: Prostori Centra ponovne uporabe na Šaleški cesti

3.3.1.2 Analiza poslovanja

Center deluje kot **enota v okviru družbe Saša inkubator d.o.o.** Ustanovitelji družbe so Mestna občina Velenje, Razvojna agencija Savinjsko Šaleške regije, Šolski center Velenje, TehnoCenter Univerze v Mariboru, od 2014 je večinski lastnik Mestna občina Velenje.³⁹

³⁸ <https://www.velenje.si/app/uploads/2022/06/G15-2-%E2%80%93-kopija.pdf>

³⁹ <https://www.velenje.si/app/uploads/2025/06/sasa-inkubator-porocilo.pdf>

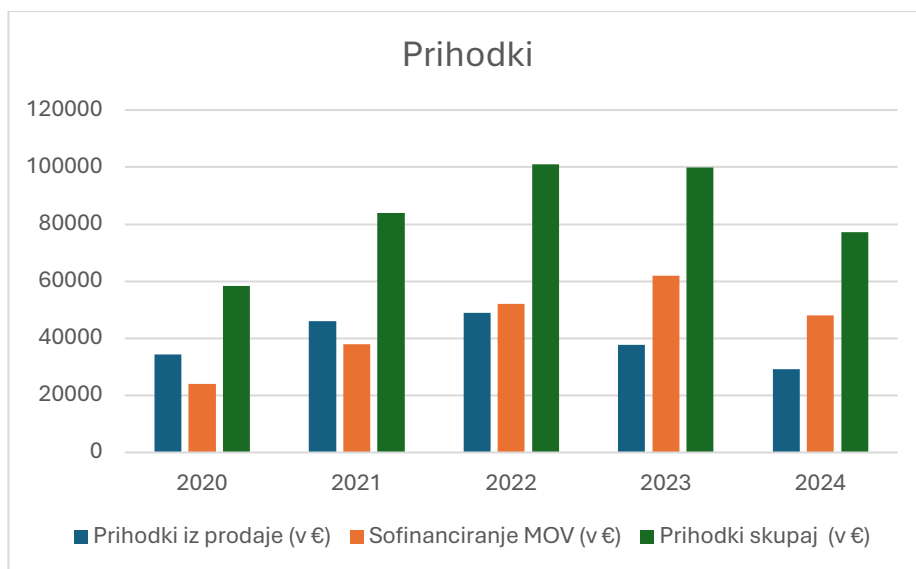
Ob začetku, v letu 2012, je usposabljanje dveh kandidatki kot promotork Centra ponovne uporabe (CPU) izvedlo podjetje PUP Saubermacher d.o.o. Kasneje je v centru ves čas zaposleno nekaj oseb, ki so se v tem času tudi menjale.

Stanje na področju prodaje, financiranja in zaposlovanja izkazuje spodnja tabela:

	2020	2021	2022	2023	2024
Število prodanih kosov	9.263	13.003	14.645	9.537	8.653
Teža prodanih kosov (v kg)	23,8	27,8	30,1	28,9	21
Prihodki iz prodaje (v EUR)	34.431	45.933	48.884	37.815	29.193
Sofinanciranje MOV (v EUR)	24.000	38.000	52.000	62.000	48.000
Prihodki skupaj (v EUR)	58.431	83.933	100.884	99.815	77.193
Število zaposlenih	3	4	4,5	4	2

Tabela 30: Kazalniki poslovanja CPU v letih 2020-2024

Najuspešnejše leto v zadnjih petih letih je leto 2022, ko je bilo število in teža prodanih kosov največje, delež sofinanciranja MOV ni bil najvišji, prihodki pa so se približali 50.000 EUR.



Graf 7: Prihodki CPU v EUR v obdobju 2020-2024



Graf 8: Število prodanih kosov v obdobju 2020-2024

Center deluje v prostorih, ki obsegajo 420 m², in omogočajo ustrezno izvajanje obstoječih dejavnosti CPU kot tudi dosti možnih nadgradenj aktivnosti. Pomembno je tudi, da ima center neposreden dostop za prinos in odvoz predmetov.

Leta 2024 je v sklopu projekta in v sodelovanju s Knjižnico reči⁴⁰ v Ljubljani začela delovati **Nucarnica**, ki ponuja različna orodja in druge predmete na izposajo.

3.3.1.3 *Predlogi za izboljšave*

ORGANIZACIJA

Organizacijski in pravni okvir trenutnega izvajanja dejavnosti ponovne uporabe v Centru ponovne uporabe ni najbolj ustrezen iz razlogov:

- cilji, način delovanja in ciljne skupine CP-ja niso kompatibilni z dejavnostmi Saša inkubatorja.
- cene izdelkov ponovne uporabe so dodatno bremenjene z 22 % davkom na dodano vrednost, saj je družba Saša inkubator zavezanka za DDV.
- vodenje centra bi moralo biti samostojno z močno vpetostjo v področje odpadkov, ponovne uporabe in aktivnosti povezanih s tem, kar pa ni prioriteta podjetja Saša inkubator.

Predlogi za nov pravni in formalni okvir organiziranja Centra ponovne uporabe so zato naslednji:

1. Center ponovne uporabe kot samostojna entiteta

⁴⁰ <https://knjiznicareci.si/>

- Najustreznejša možnost se zdi socialno podjetje so. p.
 - Sorazmerje med poslovno-prodajno dejavnostjo in socialnimi dejavnostmi, možnost zaposlovanja ranljivih skupin, dostop do javnih in evropskih sredstev,
 - Ustanovitev zavoda ali d.o.o., s pridobljenim statusom socialnega podjetja, ustanovitelja Mestna občina Velenje in PUP Saubermacher d.o.o., z možnostjo partnerskih deležev (npr. nevladne organizacije, manjša podjetja, s.p.)
- Oddaja centra v najem in upravljanje že obstoječim podjetjem, ki upravljajo podobne centre v Sloveniji
 - Npr. CPU d.o.o., so.p., Slovenske Konjice; Zavod Knof so.p., Krško

2. Delujoč sistem upravljanja

- Vodja, ustanovitelji, upravni odbor
- Redna srečanja, razvojno in strateško naravnana vsaj na začetku

RAZŠIRITEV DEJAVNOSTI, POVEZOVANJE IN RAZVOJ

Trenutno CPU opravlja naloge zbiranja rabljenih predmetov, manjših popravil in prodaje, v večji meri fizično v trgovini. V manjši meri se vključuje v druge aktivnosti (npr. zeleni informatorji, prireditve zero waste, anketiranje, drugi dogodki).

Delež ločeno zbranih odpadkov v Mestni občini Velenje je pod povprečjem, rednega sodelovanja oz. predaje uporabnih predmetov na relaciji PUP Saubermacher (zbirni center) – CPU ni, zato je gotovo še mnogo potenciala za pritok predmetov v CPU. Na drugi strani je treba razviti prodajno-promocijski del. Anketa med občani je pokazala, da tudi med občani Velenja CPU ni dovolj prepoznan.

Pripraviti je potrebno **postopni in razvojni načrt CPU**, po vzoru standardov butika ponovne uporabe⁴¹.

1. Reorganizacija poslovanja in poslovalnice

- preureditev trgovine, vzpostavljanje koticikov, zagon prodaje tekstilnih izdelkov, ureditev koticika za manjše dogodke
- zagon delavnice za popravilo npr. pohištva
- redno in izboljšano sodelovanje z Zbirnim centrom PUP Saubermacher
- ureditev evidenc in spremljanj uspešnosti
- promocija Nucarnice
- izdatna promocija CPU
- ureditev in izboljšanje spletne prodaje

⁴¹Priročnik za vzpostavljanje partnerstev s socialnimi podjetji: https://knof.si/wp-content/uploads/2024/10/Handbook-guidelines-and-standard-Buy-social-D3.5_compressed.pdf

2. Vzpostavitev partnerstev, razvoj CPU

- prepoznavnost CPU med javnimi zavodi, promocija CPU med šolami, skupinami občanov, promocijski dogodki
- vzpostavitev razvojnega sodelovanja z drugimi CPU
- vzpostavitev rednega sodelovanja z oblikovalci
- iskanje dodatnih sredstev financiranja (razpisi)
- zagon drugih delavnic za popravila (tekstil, elektro oprema)
- 'Repair Caffé' dogodki
- »paketi za občane« (npr. izposoja jedilnega pribora za dogodke itd.)
- sodelovanje v kampanjah ravnanja z odpadki (lokalno, regijsko, nacionalno)

3. Polno delovanje CPU

- sodelovanje s podjetji (donacije opreme, orodij, materialov itd.)
- pomoč pri organizaciji dogodkov
- vzpostavitev prodajne spletne platforme
- razvoj izobraževalnih programov
- razširitev na regionalni center

KADROVSKI RAZREZ

Obstoječ način zaposlovanja ni vzdržen. Ključno je vodenje in razvoj centra ter zagon promocije, kar so višje kvalificirana delovna mesta. Prav tako je pomembno delati na tem, da kadri z osvojenimi znanji ne odhajajo in se dela na dolgoročnosti in vzdržnosti delovnih mest.

Obvezne naloge, ki bi morale imeti samostojna delovna mesta:

- Vodja CPU: vodenje centra in zaposlenih, razvoj centra, vodenje financ, povezovanje z drugimi javnimi zavodi, NVO, vključevanje v mrežo Reuse centrov, pomoč pri pripravi projektov in iskanju razpisov, priprava kampanj, prodaja itd.
- Prodaja: prisotnost v centru, spletna prodaja – promocija, pakiranje, odpošiljanje itd.
- Zbiranje in logistika: prevzemi predmetov, usklajevanje s PUP Saubermacher in drugimi partnerji, prevozi
- Popravila: vodenje delavnice, popravila pohištva, elektronike, tekstilni izdelki
- Promocija: marketing, prodaja, splet, izobraževanja, povezovanje s šolami, zavodi, občani, priprava in izvajanje kampanj

Pomembno je tudi pripraviti plan rednih izobraževanj in usposabljanj.

VIZIJA IN DOLGOROČNI CILJ:

- **Regionalni center ponovne uporabe**, ki presega Velenje in postane vozlišče krožnega gospodarstva za Savinjsko-Šaleško regijo
- Aktivna vloga v **Mreži Reuse & Recycle**⁴²
- Relevanten partner v konzorcijih za ponovno uporabo in krožno gospodarstvo
- Lokalna točka promocije ponovne uporabe, popravil, izmenjav, 'upcyclinga' itd.

4.3.2 Uporaba pralnih kozarcev

V letu 2024, ko je bila Mestna občina Velenje nosilka naziva **Zeleni list** (*Green Leaf*)⁴³, je bil med javnimi zavodi in MOV sklenjen dogovor o uporabi pralnih kozarcev za večkratno uporabo na javnih dogodkih, v ta namen pa je bil opravljen tudi potisk 20.000 kozarcev, ki jih ima v lasti podjetje Ekozarček d.o.o. Skrb za logistiko s pralnimi kozarci na prireditvah, je prevzel **zavod eMCe**.

Storitev pranja v primeru večjih količin se izvede pri zunanjem izvajalcu.

Kljub nekaterim logističnim težavam pomeni uporaba kozarcev za večkratno uporabo izredno zmanjšanja nastalih količin plastičnih odpadkov, prireditve močno ozeleni in pomeni konkretno krožno gospodarjenje in prihranek virov.



Slika 19: Primer pralnih kozarcev za večkratno uporabo

⁴² <https://knof.si/mreza-reuse-recycle/>

⁴³ https://environment.ec.europa.eu/topics/urban-environment/european-green-leaf-award/winning-cities/velenje-2024_en?prefLang=sl

Z manjšo količino pralnih kozarcev razpolaga tudi **Turistična zveza Velenje**, kjer si lahko kozarce izposodijo organizatorji manjših dogodkov.

Uporabo pralnih kozarcev s sistemo kavcije so uvedli tudi v Turističnemu društvu Šentilj na prireditvi **Blagoslov konj** ter v Kulturno prosvetnem društvu FS Šentilj na **Šentiljskih igrah**, kjer se vsako leto povežejo mladi in starejši v zabavnih in športnih tekmovanjih. Kavcijski sistem na malih prostovoljskih dogodkih je velik izziv, tako zaradi logistike kot tudi utečenih (prostovoljskih) navad in zadržkov do sprememb.

Zabavni in športno-kulturni dogodki lahko z malo dobre volje in namere postanejo primer, kako lahko prostovoljci ustvarijo spremembo, ki presega zabavo in šport in je navdih tudi drugim društvom in organizatorjem.



Slika 20: Uporaba kozarcev za večkratno uporabo na Šentiljskih igrah TD Šentilj

V prihodnje bi bilo potrebno prakso uporabe kozarcev za večkratno uporabo nadgraditi s premičnim tračnim pomivalno-sušilnim strojem in celotno storitev zapreti v lokalno zanko, izvajanje povezati med vsemi javnimi zavodi, društvu in organizatorji prireditev ter predvsem sprejeti **trden dogovor o rabi pralnih kozarcev s kavcijo za vse dogodke in prireditve v MOV**. S tem bi vizija zelenega festivalskega turizma dobila svojo odločno zeleno noto.

4.3.3 Zeleni informatorji

Program *Zeleni informatorji* je bil razvit za področje informiranja in ozaveščanja obiskovalcev prireditev z manj odpadki, ki so organizirane po principu **Zero Waste** in

smernicah, ki jih pripravljajo in spremljajo za dogodke po celi Sloveniji v Društvu Ekologi brez meja.⁴⁴ Program je nastal tudi v času priprave smernic za trajnostno organizacijo prireditvev – **Smernice za velenjske zelene dogodke**.⁴⁵

V Mestni občini Velenje sta taki prireditvi dve, in sicer **Promenada okusov**, dvakrat letno, pod okriljem Zavoda za turizem Šaleške doline ter **Pikin festival** v organizaciji Festivala Velenje.

V program so vključeni različni prostovoljci, ki se za namene informiranja in ozaveščanja udeležijo letnih izobraževanj (okvirno dva do trikrat letno) in se vključujejo tudi v druge aktivnosti, ki so povezane z zelenimi praksami, npr. aktivnosti na Mestni tržnici, anketiranja itd.



Slika 21: Zeleni informatorji na velenjskih dogodkih

4.3.4 Odpadek naj ne bo samo odpadek

Odpadek naj ne bo samo odpadek je okoljsko-izobraževalni projekt in je najverjetneje eden **najstarejših in najdlje trajajočih ozaveščevalnih projektov v Sloveniji**, saj traja od leta 1996. Skrb za izvedbo je prvotno prevzelo podjetje Erico, nato pa njegov naslednik Eurofins, raziskave okolja Slovenija.

⁴⁴ <https://ebm.si/zw/turizem/prireditve/>

⁴⁵ https://www.velenje.si/app/uploads/2024/01/ZELENE-NAVADE-SMERNICE_interactive.pdf

Gre za vsakoletno izobraževanje šesto- in sedmošolcev iz Šaleške doline, ki so deležni predavanj, terenskega dela (npr. ogled Zbirnega centra Škale, ogled CPU itd.), ustvarjanja iz odpadkov itd. V letu 2024 je v projektu sodelovalo preko 500 osnovnošolcev.

Po kontinuiranem izvajanju 29 let se zdi, da je projekt zaradi ukinjenega sofinanciranja in vprašanj glede izvedbe ogrožen. Takšne tradicije se v časih, ko bi morali tovrstne aktivnosti samo intenzivneje podpirati, ne bi smele prekinjati.



Slika 22: Ogled Zbirnega centra v okviru projekta Odpadek naj ne bo samo odpadek (arhiv)

4.3.5 Projekt Donirana hrana

Projekt Donirana hrana, ki ga od leta 2014 koordinira **Lions klub**, ima pomembno vlogo pri **preprečevanju nastajanja zavržene hrane in zagotavljanju pomoči najbolj ranljivim skupinam.**

V letu 2024 so zbrali več kot 120 ton hrane (od tega 14 ton zelenjavnih odpadkov), katerih skupna vrednost je presegla 506 tisoč evrov. Hrana je bila vsak teden razdeljena približno 250 občanom in njihovim družinam. V projektu je sodelovalo okoli 110 prostovoljcev, ki so skupaj prispevali več kot 6.000 ur prostovoljnega dela.

4.3.6 Principi delovanja in organiziranja dogodkov v Vili Bianca

Vilo Bianca ima v upravljanju **Zavod za turizem Šaleške doline**, kjer ima zavod tudi sedež poslovanja. V vili je na voljo več prostorov za izvedbo dogodkov tudi za zunanje izvajalce.

Tako pri vsakodnevnem delu, še posebej pa pri izvedbi dogodkov, veljajo v vili visoke **zahteve glede trajnosti**, ki so za ponavljajoče organizatorje že splošno sprejete.

Delovanje zavoda in organizacija dogodkov v Vili Bianca deluje **po načelih**:

1. Ponudba vode izkjučno iz pipe v vrčih in v steklenih kozarcih ter ničelna toleranca do plastenk in drugih plastičnih materialov
2. Uporaba krožnikov in pribora za večkratno uporabo ali iz trajnostnih materialov
3. Ponudba hrane brez plastike, lokalno značilna in pripravljena lokalno v izogib prevelikim zavržkom hrane
4. Minimalistična ponudba hrane (npr. jedi na žlico, pite, zavitki, sadje itd.)
5. Informiranje obiskovalcev o ukrepih na vsakem koraku
6. Uporaba večkrat uporabljivih materialov (promocijski materiali)
7. Pomembno je pozitivno vzdušje obiskovalcev in prijeten ambient

Princip delovanja in organizacije dogodkov v Vili Bianca bi bilo veljalo vpeljati tudi pri drugih zavodih in dogodkih ter skladno z željo po zelenim festivalskem turizmu vpeljati zahtevo za obvezno uporabo kozarcev za večkratno rabo na vseh dogodkih Vista parka.



Slika 23: Primer ozaveščanja obiskovalcev v Vili Bianca

5 UKREPI IN CILJI

5.1 Ključni cilji in priporočila

Ključni cilji ravnanja z odpadki v MOV do 2030:

1. Zmanjšanje količin nastalih odpadkov
2. Zvišanje ločeno zbranih odpadkov
3. Povečanje ponovne uporabe
4. Povečanje aktivnosti ozaveščanja, komuniciranja in informiranja
5. Izboljšanje stanja v večstanovanjskih stavbah

Zap. št. cilja	Cilj	Kazalnik	Vrednost do 2030
1a	Zmanjšanje količin nastalih odpadkov	Količina zbranih komunalnih odpadkov (KO), zbranih z javnim odvozom	Zmanjšanje za 5 % glede na podatke za leto 2024 2024 Skupaj: 11.159 ton Na preb.: 330 kg 2030 Skupaj: 10.601 ton Na preb.: 313,5 kg
1b		Količina nastalih mešanih komunalnih odpadkov (MKO)	Pod 110 kg nastalih MKO na prebivalca glede na podatek v letu 2024 2024 Na preb.: 125,4 kg 2030 Na preb.: 110↓
1c		Količina zbrane mešane embalaže	Zmanjšanje skupne količine (gospodarska dejavnost in gospodinjstva) za 2 % glede na podatke za leto 2024 2024 Skupaj: 2.332 ton Delež: 20,8 % 2030

			Skupaj: 2.285 ton
1d		Preučitev stanja na področju ravnanja z odpadno hrano in izdelkov za enkratno uporabo ter določitev ukrepov za zmanjšanje količin	Priprava načrta z ukrepi za 10-% zmanjšanje količin odpadne hrane v turističnem sektorju ter 20 % zmanjšanje izdelkov za enkratno uporabo na prireditvah v 3 letih po izhodiščnem letu
2	Zvišanje ločeno zbranih odpadkov	Delež ločeno zbranih komunalnih odpadkov (KO)	2030: 68 % 2035: 72 % Velenje 2023 in 2024: 62,2 % Slovenija 2023: 73,7 % 2024: 78 %
3	Povečanje ponovne uporabe	Obstoječ in razširjen Center ponovne uporabe, razvoj centra, kadrov, dodatnih storitev Teža prodanih kosov Prihodki iz prodaje izdelkov	Dvig za 50 % glede na leto 2024 2024: 21.000 ton 2030: 42.000 ton Dvig za 50 % glede na leto 2024 2024: 29.193 EUR 2030: 60.000 EUR
4	Povečanje aktivnosti ozaveščanja in spremljanja stanja	Izvedeni projekti, vezani na posamezno vrsto odpadka ali aktivnost, ozaveščevalne akcije, redne komunikacijske aktivnosti, vključitev v skupne (nacionalne) pobude itd.	Letno izvedena ena kampanja, vezana na posamezno vrsto odpadka Letno izvedene 3 aktivnosti s področja ozaveščanja, komuniciranja, informiranja, v katerih sodelujeta MOV, PUP Saubermacher d.o.o. in drugi
5	Izboljšanje stanja v večstanovanjskih stavbah	Oblikovanje nabora kazalnikov spremljanja uspešnosti, podroben načrt dela	Uveden nabor kazalnikov spremljanja uspešnosti Stopnja ločeno zbranih odpadkov v večstanovanjskih stavbah: povečanje za 10 % glede na izhodišče 2024?

			Količina mešanih komunalnih odpadkov na prebivalca v večstanovanjskih stavbah: zmanjšanje za 20 % glede na izhodišče 2024
--	--	--	--

Tabela 31: Cilji s kazalniki in vrednostmi do 2030

5.2 Ukrepi po ciljnih skupinah

Predlagani ukrepi so primerni in prilagojeni ciljnim skupinam in velikosti lokalne skupnosti. Ukrepi so različnih težavnih stopenj, od preprostih do srednje ambicioznih in večina ne terja večjih finančnih in kadrovskih resursov. Iz ukrepov so izvzete naloge, ki jih posamezni subjekti morajo izvajati skladno z zakonodajo (npr. odvoz odpadkov, ločevanje odpadkov na mestu nastanka, urejenost zbiralnic oz. eko otokov itd.). Gre predvsem za možen nabor (nekateri se delno že izvajajo) in ne akcijski načrt z vrednotenjem. Prav tako v tej obliki ne gre za detajlne orise izvedb in ocen o izvedljivosti, slednje bo vključeno v program izvajanja strategije oz. akcijski načrt.

Ukrepi so **navedeni pri tistih ciljnih skupinah, ki jih določen ukrep zadeva, ali pa je ukrep zapisan pri tisti ciljni skupini, ki lahko najbolj vpliva na izvedbo**. Navedena ciljna skupina ni nujno tudi odgovorna za izvedbo, pri izvedbi ukrepov pa gre največkrat za sodelovanje več organizacij.

5.2.1 Javna uprava in javni zavodi

Ciljna skupina vključuje občino – kot javnopravni subjekt z vsemi svojimi organi, izpostave organov državne uprave, upravno enoto, javne zavode in sorodne organizacije.

1	Uvedba ukrepov t. i. zelene pisarne - Dosledno ločevanje odpadkov v vseh javnih prostorih - Omogočanje doslednega ločevanja zaposlenim, obiskovalcem, udeležencem - Ukinjanje košev za mešane komunalne odpadke - Ukinitve vseh izdelkov za enkratno uporabo (npr. kavne kapsule, plastenke, lončki za kavo itd.) - Zmanjšanje rabe papirja in ponovna uporaba papirja - Izdaja računov v elektronski obliki - Priporočila za prevzem malice zunaj v povratni ali lastni embalaži - Digitalno čiščenje računalnikov in mobilnih telefonov
----------	---

	- Večkratni pregled stanja in vrednotenje ukrepov (npr. ob letnem poročanju)
2	Enkrat letno izobraževanje s področja ravnanja z odpadki in drugih zelenih tematik - Usmerjena izobraževanja za vse zaposlene - Poudarek na vsebinah zmanjševanja odpadkov in ponovne uporabe - Vključitev tudi občanov, društev in gospodarskih subjektov - Redno informiranje o ravnanju z odpadki staršev na roditeljskih sestankih
3	Upoštevanje zmanjševanja in ustrežnejšega ravnanja z odpadki pri javnih naročilih - Zmanjšanje in vračilo embalaže ter upoštevanje hierarhije ravnanja z odpadki pri javnih naročilih v javnih zavodih – dogovor oz. pogoj do dobaviteljev - Preučitev možnosti najema opreme in drugih premičnin pri javnih razpisih
4	Spodbujanje pitja vode iz pipe namesto iz plastenk za enkratno uporabo - Sodelovanje v iniciativi Zbornice komunalnega gospodarstva »pitja vode iz pipe« - Informiranje o pitnikih - Spodbujanje uporabe steklenic za večkratno uporabo
5	Povečanje skrbi za odpadke na javnih površinah - Prepolni koši kazijo izgled, zagotoviti redni pregled stanja in redno urejanje ter praznjenje - Razmislek o informativnem umiku košev (z izdatnim informiranjem glede tega) - Postopna menjava obstoječih košev na javnih površinah z novimi koši za ločeno zbiranje odpadkov je že v teku.
6	Izmenjevalnice oblačil, knjig, igrač, drugih uporabnih predmetov na ravni lokalne skupnosti - Na ravni posamezne organizacije (npr. javni zavod, šole, občinska uprava oz. turistični subjekti, kmetje) ali na ravni celotne občine - Dogodki in redni t. i. odlagalni kotički - Spodbude občine z npr. brezplačnim oddajanjem prostora, pomoči pri promociji, pomoči pri razvozu materiala, ki ostane, usposabljanja na temo, kako organizirati tovrstne dogodke - Večja promocija Nucarnice v sklopu CPU

7	Spodbujanje boljšega ravnanja z biološkimi odpadki in odpadno hrano v izobraževalnih javnih zavodih - Merjenje količin, informiranje učencev in staršev v šolah, ponujanje »repeteja«, polovičnih obrokov itd. - Oblikovanje skupnih ciljev in ukrepov za zmanjševanje odpadne hrane v npr. šoli ali vrtcu - Uvedba kompostiranja na šolskem vrtu - Vzpostavitev občinskega učnega vrta (po vzoru Radovljice)
8	Vključitev tematike o ravnanju z odpadki v vse komunikacijske kanale občine in javnih zavodov (nasveti, informacije, dobre prakse in zgodbe, pozivi, spodbude itd.) - Spletne strani in družbena omrežja (razmislek o zagonu samostojnih strani na družbenih omrežjih za okoljske in zelene teme) - Občinsko glasilo - Glasila javnih zavodov - Oglasne deske (občine, javnih zavodov ...) - Redno sodelovanje z lokalnimi mediji in pogovor o tej tematiki - Uporaba »zadnje strani« položnic, obvestila kot medij za obveščanje in ozaveščanje - Enotni vizualni materiali z navodili za ločevanje odpadkov in namigi za zmanjšanje npr. na koših za ločevanje
9	Okrepitev sodelovanja z inšpekcijskimi službami - Podpora izvajanju rednih kontrol in informiranje občanov o rezultatih - Predstavitev dela inšpekcijskih služb in inšpektorjev
10	Oblikovanje delovne skupine za področje odpadkov - Po vzoru delovne skupine za pripravo strategije, ki lahko pripravlja nadaljnji program ter v okviru različnih uradov in javnih zavodov izvaja aktivnosti - Urejanje specifičnih presečnih problematik, npr. odpadki na šolskih igriščih
11	Letno spremljanje izvajanja ukrepov in spremljanja rezultatov s področja odpadkov - Preverjanje zadovoljstva občanov in izvajanje anket - Javno informiranje o doseženih rezultatih
12	Javna uprava kot zgled, spodbujanje občanov in podjetij, nenehno opozarjanje na problematiko, da se ustvari vtis pomembnosti razmišljanja o odpadkih v vsakdanjem življenju - Vključitev v snovni krog Circular Shield (recikliranje papirja v robčke, brisačke itd., zapiranje krožnih zank)

13	Podpiranje lokalnih in nacionalnih pobud s področja ravnanja z odpadki - Npr. vključitev v evropski teden zmanjševanja odpadkov - Iskanje priložnosti za vključitev v (skupne) projekte
14	Razmislek o pridružitvi občine v mrežo Zero Waste Slovenia - Dostop do dobrih praks tako v Sloveniji kot v Evropi - Možnost vključitev v razvojne projekte

5.2.2 Gospodarska javna služba

Gospodarsko javno službo na področju ravnanja z odpadki (zbiranje in obdelava, čiščenje javnih površin) izvajajo koncesionarji na podlagi večletnih koncesij, to sta podjetji PUP Saubermacher d.o.o. in Andrejc d.o.o.

1	Intenzivno ozaveščanje, informiranje in komuniciranje - Vključitev izvajalca v aktivnosti ozaveščanja na ravni občine, vključno z obvestili za javnost - Izvajanje vsakoletnih predavanj, delavnic in izobraževanj za občane, javne zavode, šole itd. - Vzpostavitev dodatnih kanalov za komuniciranje in ozaveščanje (npr. družabna omrežja, ozaveščevalni članki v občinskem glasilu, tedenskih novicah itd.) - Vključitev v javne – lokalne in nacionalne pobude in projekte in motiviranje občin (npr. ETZO, Bodi junak, ne zamenjaj školjke za smetnjak itd.) - Prilagajanje sporočil različnim ciljnim in starostnim skupinam (mladi, starejši) - Vključevanje različnih kanalov in načinov komuniciranja - Informiranje in ozaveščanje preko besedila (in slikovnega materiala) na položnicah in v e-aplikaciji - Izdatno informirati občane o možnostih ravnanja z odpadki (npr. kosovni odvoz, obstoj ZC itd.) - Prisotnost na sestankih v večstanovanjskih skupnostih (informiranje, ozaveščanje)
2	Priprava navodil, informacij in materialov v različnih tujih jezikih - Enkratni prevodi ključnih obrazcev, priprava navodil za prijavo novih gospodinjstev, navodila za ločevanje itd. - Zaradi pritoka albansko govorečih priseljencev je smiselno pisne materiale prevesti tudi v albanščino

3	Izvajanje usmerjenih ozaveščevalnih kampanj - Vezane na posamezno vrsto odpadkov ali mikro-ciljno skupino - Usmerjene kampanje in aktivnosti za prebivalce večstanovanjskih stavb - Okrepitev vedenja, kaj se zgodi z odpadki po odvozu - Aktivnosti in prisotnost na terenu v okviru drugih dogodkov - Iskanje povezav z drugimi izvajalci javnih služb po Sloveniji, z drugimi podjetji in zavodi na lokalni ravni in izvajanje skupnih projektov
4	Izboljšano ravnanje z biološkimi odpadki v občini - Preverba doslednosti hišnega kompostiranja in spodbujanje le-tega - Izobraževanje na temo hišnega kompostiranja - Omogočanje zbiranje in odvoza bioloških odpadkov - Sortirne analize bioloških odpadkov in uvajanje ukrepov za zmanjšanje nečistoč (npr. nalepke na zabojnikih, ki opozarjajo na prepoved odlaganja plastičnih vrečk med biološke odpadke)
5	Preučitev možnosti za postavitev večjega števila zabojnikov za papir - Več navedb občanov, da so zabojniki takoj po praznjenju spet polni
6	Pregled podanih predlogov občanov - Preučitev izvedljivosti predlaganih predlogov občanov v anketi, opravljeni za namen priprave strategije v letu 2025 - Redno izvajanje anket preko širših kanalov lokalne skupnosti - Povratna informacija občanom na način, ki je za občane najbolj običajen
7	Pomoč pri rednem spremljanju ukrepov in vrednotenju rezultatov lokalni skupnosti in javnim zavodom - Letno zbiranje podatkov tudi za druge in javna objava rezultatov, tudi v poljudni, poenostavljeni in grafični obliki
8	Redne kontrole in okrepitev sodelovanja z inšpekcijskimi službami - Izvajanje kontrole ni nujno vezano na kaznovanje, lahko so samo akcije preverjanja in obveščanja, ki so izdatno podkrepljene s komuniciranjem preko različnih kanalov in medijev - Izvajanje akcij večkrat letno - Dodatne sortirne analize kritičnih območij - Usmerjeni strateški pristopi in kampanje pri reševanju problematike v večstanovanjskih stavbah
9	Vzpostavitev in izboljšanje možnosti za ponovno uporabo - Izboljšanje sodelovanja s CPU, pomoč pri promociji centra in vseh aktivnosti - Spodbujanje ponovne uporabe in zbiranja uporabne opreme itd. kadarkoli in kjerkoli je to mogoče - Uvedba mobilne enote za pobiranje še uporabnih predmetov za CPU

	- Izboljšanje možnosti oddaje neuporabnih tekstilnih odpadkov
10	Podpiranje lokalnih in nacionalnih pobud s področja ravnanja z odpadki - Npr. vključitev v evropski teden zmanjševanja odpadkov - Iskanje priložnosti za vključitev v (skupne) projekte
11	Aktiviranje potencialov lokalnih skupnosti (širše) za ponovno uporabo posameznih vrst odpadkov – surovin po principu krožnega gospodarstva
12	Organizacijske izboljšave - Zagotovitev dodatne pomoči pri izvajanju izobraževanja, obveščanja, informatorja, ozaveščanja (zunanjo ali notranjo) - Izboljšanje sodelovanja z drugimi koncesionarji (npr. za čiščenje javnih površin) - Redno usposabljanje in informiranje vseh delavcev - Podaljšanje delovnega časa zbirnega centra - Preučitev možnosti obračunavanja odvoza odpadkov glede na oddane količine, sistem Pay As You Throw (spodbujanje zmanjševanja nastajanja odpadkov in nagrajevanje občanov za ustrezno ravnanje z odpadki)

5.2.3 Gospodinjstva

Gre za najštevilčnejšo in heterogeno ciljno skupino, ki zajema vse prebivalce Mestne občine Velenje.

1	Intenzivno ozaveščanje, informiranje in komuniciranje - Izvajanje izobraževanj, kampanj, predavanj, delavnic za občane in občanke (tudi različnih narodnosti) - Vložen dodaten napor v motiviranje k udeležbi na zgoraj omenjenih aktivnostih - Vključitev občanov v usmerjene ozaveševalne kampanje s konkretnimi aktivnostmi - Spodbujanje življenjskega sloga z manj odpadki (npr. nasveti za nakupe brez embalaže, raba vrečk in posod za večkratno uporabo na mestni tržnici, lokalni ambasadorji za promocijo ponovne uporabe, popravil itd.) - Spodbujanje k ponovni uporabi in izmenjavi stvari - Dosledno informiranje o izvedenih aktivnostih
2	Ocena letnih prihrankov na račun zmanjšanja odvoza odpadkov in zmanjšanja nepotrebnih nakupov

3	Letno učinkovito preverjanje zadovoljstva občanov z ravnanjem odpadkov - Preučitev izvedljivosti predlaganih predlogov občanov v anketi, opravljeni za namen priprave strategije v letu 2025 - Povratna informacija občanom na način, ki je za občane najbolj običajen
4	Uvedba AKOS nalepk za poštne nabiralnike (brez reklam) - Spodbujanje uporabe pri občanih (npr. kampanja brezplačnega podarjanja na npr. Mestni tržnici)
5	Spodbujanje boljšega ravnanja z biološkimi odpadki in odpadno hrano v gospodinjstvih - Izobraževanje na temo hišnega kompostiranja - Omogočanje zbiranja in odvoza bioloških odpadkov
6	Javni in izdatno spromovirani dogodki/festivali - Npr. s področja izmenjav stvari, oblačil, ozimnice, sadik itd., popravil, izdelovanja predmetov iz rabljenih materialov
7	Ločen program oz. celosten pristop, ki vključuje izobraževanje, dostopno infrastrukturo in motivacijo stanovalcev v večstanovanjskih stavbah - Intenzivnejše sodelovanje med gospodarsko javno službo in upravniki večstanovanjskih stavb - Usmerjene kampanje, npr. 'zero waste family change' - Uspeh je odvisen od sodelovanja vseh deležnikov – izvajalca GJS, upravnika, hišnega sveta in predvsem samih stanovalcev. Ključno je ustvariti okolje, kjer je ločeno zbiranje odpadkov enostavno ter razumljivo ter raste zavedanje pomena ločevanja in zmanjševanja nastajanja odpadkov.

5.2.4 Gospodarski subjekti

Pri uvajanju ukrepov so v ospredju manjša podjetja – mikro in mini podjetja, društva in samostojni podjetniki, ki praviloma nimajo kapacitet za spremljanje aktivnosti s področja trajnosti, niso zavezana trajnostnemu poročanju, niso upravičenci za prejem javnih sredstev, namenjenih spodbudam in projektom s tega področja ipd.

1	Spodbujanje uvedbe ukrepov t. i. zelene pisarne - Dosledno ločevanje odpadkov v vseh prostorih - Omogočanje doslednega ločevanja zaposlenim, obiskovalcem, udeležencem - Ukinjanje košev za mešane komunalne odpadke in uvedba skupnih eko otokov - Zmanjšanje rabe papirja in ponovna uporaba papirja - Izdaja računov v elektronski obliki - Večkratni pregled stanja in vrednotenje ukrepov (npr. ob letnem poročanju)
2	Izpostavitve dobrih praks, ki jih gospodarski subjekti v občini že izvajajo, s področja ravnanja z odpadki - Predstavitev zgodb v lokalnih medijih, na spletnih straneh lokalne skupnosti, na družabnih omrežjih itd.
3	Spodbude manjšim podjetjem, samostojnim podjetnikom itd. za razumevanje pomembnosti področja ravnanja z odpadki - Vključitev gospodarskih subjektov v izobraževanja in usposabljanja s tega področja - Priprava in prilagoditev navodil in materialov za ustrezno ravnanje z odpadki, glede na različne dejavnosti (npr. frizer vs. gradbenik) - Mreženje, izmenjava mnenj, srečanja in povezovanje podjetij, članov zbornic, združenj (npr. srečanje podjetnikov z izvajalcem GJS, prevzemniki odpadkov) - Razpisi za gospodarske subjekte, npr. za nakup infrastrukture za ločeno zbiranje odpadkov
4	Ureditev administrativnih evidenc - Spremljanje evidenc delujočih in novonastalih podjetij - Pregled in analiza stanja – število podjetij iz posameznih področij ter preučitev vrste in poti odpadkov - Povezava med javno evidenco Ajpes in in izvajalcem gospodarske javne službe za ugotavljanje in spremljanje stanja (ne) oddaje odpadkov
5	Pregled poti ravnanja z gradbenimi odpadki - Pregled in preučitev stanja, ali imajo manjši gradbeniki dovolj informacij za ravnanja z odpadki - Spodbujanje investorjev (tudi na ravni posameznikov), da zahtevajo potrdila o odvozu odpadkov

5	Spodbujanje boljšega ravnanja z biološkimi odpadki in odpadno hrano v kuhinjah in restavracijah ter gostinskih lokalih - Merjenje količin, informiranje gostov, ponujanje »repeteja« - Prispevek k oblikovanju skupnih ciljev in ukrepov za zmanjševanje odpadne hrane v občini - Predstavitev možnosti doniranja hrane banki hrane (Lions klubi)
6	Zmanjševanje količin plastične (mešane) embalaže - Zamenjava z drugimi materiali - Vračilo embalaže dobaviteljem - Spremljanje stanja in poročanje lastnim partnerjem in uporabnikom - Uvedba poslovanja brez plastike za enkratno uporabo
7	Uvedba povratne embalaže in informiranje kupcev o tem - Merjenje porabe in poročanje - »Refill« postaja (eko kotiček za nakupe brez embalaže) pri večjih trgovcih, ki to prakso drugje že izvajajo (npr. Drogerie Markt Žalec, Spar)

5.2.5 Turistični ponudniki in organizatorji prireditev

V to skupino so zajeti ponudniki hrane in pijače ter namestitve kot zasebniki ter organizatorji prireditev kot zasebniki ali javni zavodi.

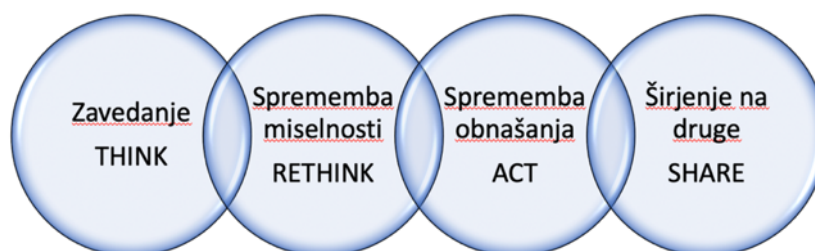
1	Izločitev plastike za enkratno uporabo iz vseh turističnih namestitev - Nadomestitev z izdelki za večkratno uporabo, dozirniki - Umik vode in drugih pijač iz plastenk npr. iz sob in apartmajev ter na dogodkih - Umik kozarcev in lončkov za npr. kavo za enkratno uporabo
2	Dosledno ločeno zbiranje odpadkov - Umik košev oz. zmanjšanje števila košev za mešane komunalne odpadke v namestitvah - Informacije o načinu ločenega zbiranja v tujih jezikih in na primernih mestih (spletna stran, soba, apartma itd.) - Informiranje obiskovalcev, gostov o ukrepih in njihovem pomenu (povabilo k sodelovanju) - Spodbude gostom in obiskovalcem za primerno ravnanje z odpadki (npr. povabilo k spoštovanju lokalnih dogovorov, k sodelovanju itd.)

3	Izvajanje prireditev in dogodkov na način doslednega ločevanja odpadkov in zmanjšanja odpadkov - Dosledno sodelovanje z izvajalcem javne službe pri ureditvi zabojnikov za ločeno zbiranje odpadkov - Skrb za umik plastike za enkratno uporabe, nadomestitev s pijačo v povratni embalaži - Vključitev zelenih informatorjev - Informiranje obiskovalcev, izdatno komuniciranje pred, med in po dogodku o možnostih in uspešnosti ukrepov s področja ravnanja z odpadki - Uvedba pralnih kozarcev in skodelic; ko je možno tudi pribora in krožnikov - Izdelava lastne pralnice oz. pralno-sušilnega sistema za pranje kozarcev - Pridobitev naziva – izvedba ukrepov po principu Zero Waste
4	Upoštevanje zmanjševanja in ustrežnejšega ravnanja z odpadki pri javnih naročilih in razpisih - Zahteve ustreznega ravnanja v javnih razpisih (z možnostjo preverbe na terenu) - Poročanje o ravnanju z odpadki v projektnih poročilih itd.
5	Raba povratne embalaže - Pri ponudbi pijače v gostinskih lokalih - Iskanje načinov za vračanje embalaže tudi pri ponudnikih hrane, še posebno lokalnih
6	Zmanjševanje količin odpadne hrane - Preverba možnosti porabe vseh delov prehranskih produktov (npr. zelenje pri zelenjavi) - Hišno kompostiranje dela odpadne hrane - Ponudba polovičnih oz. zmanjšanih porcij in možnosti »repeteja« - Informiranje in ozaveščanje obiskovalcev o pomenu zmanjšanja količin odpadne hrane - Vključitev hrane lokalnih proizvajalcev v čim večji možni meri (kratke dobavne verige) ter njihova predstavitev za goste
7	Letno spremljanje izvajanja ukrepov in spremljanja rezultatov - Na področju ravnanja z vsemi odpadki, še posebej pa plastične embalaže, odpadne hrane, izdelkov za enkratno uporabo in drugih zelenih kazalnikov - Poročanje o uspehih in dobrih praksah gostom, lokalni skupnosti, medijem itd.
8	Redno usposabljanje in izobraževanje s področja ravnanja z odpadki in drugimi zelenimi tematikami - Organiziranje posvetov z dobrimi praksami in spodbudami za bolj zeleno obnašanje

	- Izobraževanje in predstavitev <u>smernic</u> za manj odpadne in več trajnostne hrane v restavracijah in gostilnah
9	Spodbujanje turističnih ponudnikov za vključitev v pridobitev trajnostnih in okoljskih znakov - Dodatna promocija znotraj občine in vodilne destinacije tistih ponudnikov, ki okoljski znak že imajo - Spodbujanje ponudnikov k prijavi na razpis za sofinanciranje pridobitve znaka - Pomoč in svetovanje pri izbiri ustreznega znaka - Dodatna promocija imetnikov znakov znotraj lokalnega turističnega delovanja

5.3 Horizontalne aktivnosti (informiranje, komuniciranje, ozaveščanje)

Ozaveščanje (slednja beseda je ustrežnejša od besede »osveščanje,« ki je starinska) je **del vseobsegajočega procesa učenja**, ki poteka nenehno, celo življenje, formalno ali neformalno, priložnostno ali usmerjeno, na podlagi življenjskih izkušenj, čustvenih, praktičnih in miselnih procesov. Gre za naprednejši miselni proces, saj kritično razmišljanje zahteva poglobljanje razumevanja, prepoznavanje in razvijanje stališč pri sebi in drugih ter nato njihovo spreminjanje in širjenje.



Graf 9: Proces ozaveščanja

Aktivnosti s področja komuniciranja in informiranja so prvi pogoj za ustrezno ozaveščanje. Komuniciranje, informiranje in ozaveščanje so eni najučinkovitejših in tudi najcenejših ukrepov za spreminjanje navad in vpeljavo ambicioznih ukrepov. Pri tem se splača upoštevati:

1. Ponavljanja ni nikoli preveč (čeprav se nam zdi, da smo že toooolikokrat vse povedali).
2. Za komuniciranje o posameznih aktivnostih izrabite vse mogoče kanale

3. Namesto moraliziranja in strašenja ljudi močno navdihnejo zgodbe, humorna vsebina in človeška nota. Predstavitev ljudi, ki pridelujejo in pripravljajo hrano, kako upoštevajo vidike okolja in narave.
4. Skrb za okolje ni samo v trendu, ampak je nujno! Vedno več ljudi je ozaveščenih in je pozornih na ukrepe.

1	Dosledno komuniciranje in informiranje vseh ciljnih skupin o ravnanju z odpadki in drugih zelenih ukrepih - Izraba vseh možnih kanalov - spletne strani vseh občine, javnih zavodov, izvajalca javne službe, ponudnikov, družabna omrežja, konference, predstavitve, brošure, položnice, na mestu dogodkov, pokrovi za smetnjake, košare, gajbice itd. - Redno poročanje o izvedenih ukrepih in morebitnih težavah na srečanjih z vsemi mogočimi ciljnimi skupinami (gospodarstvo, turistični ponudniki, občani itd.) - Uporaba različnih materialov (tekst, grafika, video) in iskanje kreativnih načinov - Prilagoditev materialov in kanalov različnim generacijam
2	Razmislek o samostojnem kanalu informiranja in ozaveščanja - Zaradi kopice vsebin na komunikacijskih kanalih MOV je potreben razmislek o novem kanalu za informiranje, komuniciranje in ozaveščanje občanov - V primeru neizvedljivosti novega kanala je potreben načrt kakovostnejšega, rednega in kreativnega komuniciranja v okviru drugih kanalov in organizacij
3	Pripovedovanje uspešnih zgodb - Predstavitev zgodb v občinskem glasilu, na družabnih omrežjih itd. - Predstavitve tudi drugod po Sloveniji
4	Ozaveščanje v polnem pomenu besede - Aktivnosti, dogodki, interaktivne vsebine, predavanja in izobraževanja za širše skupine ljudi
5	Izvajanje usmerjenih ozaveščevalnih kampanj - Vezane na posamezno vrsto odpadkov - Aktivnosti na terenu - Iskanje povezav z drugimi izvajalci javnih služb po Sloveniji in izvajanje projektov
6	Podpiranje lokalnih in nacionalnih pobud s področja ravnanja z odpadki - Npr. vključitev v evropski teden zmanjševanja odpadkov - Iskanje priložnosti za vključitev v (skupne) projekte

5.3.1 Komunikacijski kanali

Za izvajanje aktivnosti informiranja, komuniciranja in tudi ozaveščanja so spodaj navedeni vsi relevantni in obstoječi komunikacijski kanali organizacij, ki so dolžne ali lahko s svojimi objavami in vsebinami bistveno prispevajo k izboljšanju ravnanja z odpadki:

MESTNA OBČINA VELENJE

- Spletna stran: <https://www.velenje.si/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/movelenje/>
- Instagram: <https://www.instagram.com/mestnaobcinavelenje/>
- LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/mestna-ob%C4%8Dina-velenje-municipality-of-velenje/>
- X: https://x.com/mo_velenje
- Youtube: <https://www.youtube.com/channel/UCYdKPjmmyyM6XARzdp6KIA>
- Tik Tok: <https://www.tiktok.com/@mestna.obcina.velenje>

PUP SAUBERMACHER d.o.o.

- Spletna stran: <https://www.pup-saubermacher.si/>
- Mobilna aplikacija: <https://apps.apple.com/si/app/pup-saubermacher/id6736932770>

CENTER PONOVNE UPORABE:

- Spletna stran: <https://cpuvelenje.si/>
- Facebook: <https://www.facebook.com/centerponovneuporabevelenje>

SIMBIO d.o.o.

- Spletna stran: <https://www.simbio.si/sl/>

5.4 Predlog kampanj

Kampanja je **zaokrožena, načrtovana in usklajena dejavnost**, s katero želi nekdo doseči določen cilj.

Predpogoj je, da so kampanje vedno izdatno **komunikacijsko in medijsko podprte**. Da se jih dovolj zgodaj napove, poroča o izvajanju in poroča tudi o rezultatih in ugotovitvah. Zajeti je potrebno **različne medije** (digital, tisk, radio, TV, direktna pošta itd.) in sporočila **prilagoditi različnim ciljnim skupinam**.

Predlagane kampanje s področja ravnanja odpadkov in širše sledijo uresničevanju predlaganih ukrepov in ciljev po tej strategiji.

Zapisani predlogi kampanj so komunikacijske, informativne, motivacijske, izobraževalne in ozaveščevalne narave in namenjene vsem ciljnim skupinam, razen če so bolj natančno specificirane znotraj posameznega predloga.

Zapisan je nabor možnih idej. Za vsako realizacijo je potrebno:

- določiti nosilca izvajanja,
- določiti natančnejši plan aktivnosti,
- opredeliti terminski in finančni plan,
- določiti specifične cilje in učinke,
- najti partnerje,
- pripraviti komunikacijsko strategijo,
- pripraviti promocijske, informativne, ozaveščevalne itd. materiale,
- določiti načine spremljanja uspešnosti kampanje itd.

Podrobnejši predlog kampanj je zapisan v prilogi dokumenta.

6 SISTEM MERJENJA IN VREDNOTENJA IZVAJANJA STRATEGIJE

Za spremljanje uspešnosti doseganja ciljev je potrebno stanje **dosledno spremljati in vsaj enkrat letno pregledati kazalnike in izvedene aktivnosti**.

Poleg številskih in opisnih statistik ter poročil je precej bistveno, da se o izvajanju ukrepov **dosledno poroča** in vanje vključi najširšo množico – ne samo npr. občinske svetnike, ampak tudi občane in občanke. Vzpostaviti je potrebno zavedanje o nujnosti spremljanja področja in ukrepanja.

V praksi se izkaže, da je smiselno oblikovati **delovno skupino**, ki vsaj v začetku tematiki posveča dodatno pozornost, pripravi akcijski načrt in skrbi za razdelitev in spremljanje aktivnosti. Delovna skupina naj bi bila sestavljena iz predstavnikov različnih ciljnih skupin (npr. zaposleni v občinski upravi, predstavnik javnih zavodov, predstavnik turističnega sektorja, predstavnik gospodarskih subjektov, predstavnik občanov ipd.), po vzoru delovne skupine za pripravo strategije.

7 PRIHODNJA PRIPOROČILA

Za učinkovito izvajanje nastale strategije so je potrebno pripraviti realen, postopen in izvedljiv akcijski načrt za prihodnja leta, ki bo pri pripravi terjal tudi nekatere odločitve. Za koordinacijo med deležniki, odločitve o prioritetnih ukrepih, prihodnjih aktivnostih, kampanjah in dogodkih ter tudi o naknadni porabi sredstev je potrebno zasnovati delovno skupino in določiti odgovorno osebo. Brez principa projektnega delovanja bo v praksi strategija težko zaživela.

Proces priprave je pokazal, da obstaja na območju Mestne občine Velenje mnogo dobrih praks, tradicija, ki izhaja tudi iz preteklih okoljskih težavah ter tudi razumevanje in želja po aktivnem delovanju na področju trajnosti in zelene preobrazbe. Ob tem pa se kaže tudi, da je mnogo praks nepovezanih, da vsebine slonijo na posameznih projektih, nazivih, posamičnih organizacijah ali celo posameznikih. To dolgoročno lahko pomeni, da dobre prakse postanejo slabe, dobra volja nezadovoljstvo, osebni trud pa zamera. Rešitev je v precejšnjem povečanju konkretnih povezav med področji dela, javnimi zavodi, med projektnimi aktivnostmi itd. Znotraj intenzivnega obdobja projektov prestrukturiranja in pravičnega prehoda bi že bilo možno najti sinergijske učinke med projekti in strategijami, kot je nastala Strategija ravnanja z odpadki MOV do 2030 (npr. znotraj projekta RE: SAŠA, ki povezuje kar 23 vzgojno-izobraževalnih institucij V SAŠA regiji).

Z razumevanjem, da je posledično tudi veliko dogajanja, mnogo idej, projektov in projektnih izvajanj, se je vredno kljub vsemu usrediščiti in osredotočiti na primarne temelje delovanja lokalne skupnosti, saj na njih sloni razvoj, robustnost sistemov in odpornost lokalne skupnosti.

Ob vsem tem je pomembno zavedanje, da so t. i. mehke vsebine tiste, ki poganjajo vezi med ljudmi in opolnomočajo ne samo prebivalce, ampak delajo lokalne skupnosti prijetne za bivanje. V korporativnem svetu niso brez pomena tovrstne vsebine danes poimenovane kot *power skills*. S tem namenom je znotraj MOV potrebno povečati moč, ki jo ima intenzivno komuniciranje in ozaveščanje tudi vsebin s področja ravnanja z odpadki, ki jih v grobem poznamo in razumemo vsi prebivalci.

Dolgoročneje pa bo veljalo razmisliti tudi, kako revidirati in preučiti sistem izvajanja koncesij in odgovornosti, ki jih imajo tako lokalna skupnost kot izvajalec gospodarske javne službe.

PRILOGE

1. PREDLOG KAMPANJ za izvajanje ukrepov
2. Anketni vprašalnik za občane in občanke Velenja: RAVNANJE Z ODPADKI V MESTNI OBČINI VELENJE, analiza ankete

PREDLOG PLAN KAMPANJ

	Kampanja	Področje odpadkov	Opis	Možni izvajalci in sodelujoči
1	Splošne ozaveščevalne kampanje	Vsi odpadki	1.«Kampanja ambasadorjev» - vključiti ambasadorje Velenjčane, ki pozivajo k ustrežnejšemu ravnanju (stand-up komike, znane športnike, glasbenike...), priprava videov, plakatov, terenske akcije skupaj z njimi 2. Kampanja npr. »Kam pa ti spadaš?«, kjer odpadki govorijo zgodbe. Izbrati npr. 10 problematičnih odpadkov, za katere je težko reči, kako jih ločeno odložiti in govoriti samo o teh nekaj časa – priprava nalepk, plakatov z ilustracijami teh odpadkov	Mestna občina Velenje PUP Saubermacher d.o.o.
2	Informativna kampanja za stanovalce večstanovanjskih stavb	Vsi odpadki	Delavnice, predavanja ali informativne dogodke za stanovalce o pomenu ločenega zbiranja, recikliranja in krožnega gospodarstva na lokaciji bivanja (v večjih blokih pred ali v stavbi, za več manjših skupaj), npr. mesec/obdobje prisotnosti na sestankih v večstanovanjskih stavbah (npr. kratko predavanje)	Upravniki stavb Hišniki v večstanovanjskih stavbah PUP Saubermacher d.o.o. Zeleni informatorji
3	Ozaveščevalna kampanja za stanovalce večstanovanjskih stavb s preverjanji ustreznega ločevanja odpadkov	Vsi odpadki ali usmerjeno na določeno frakcijo/posodo	Občasno, nenapovedano se pri zbiralnicah pojavijo sodelavci Medobčinske inšpekcije, redarstva in varstva okolja in/ali PUP Saubermacherja ali kdorkoli drug, ki prinesene odpadke pogledajo, če so pravilno ločeni in za to podarijo stanovalcem majhna simbolična darila.	Medobčinska inšpekcija PUP Saubermacher d.o.o. Zeleni informatorji Mediji
4	Kampanja z inšpektorji in koncesionarjem, npr. »nalepkanje«	Vsi odpadki	V določenem obdobju se intenzivno izvaja nadzor nad ločenim zbiranjem odpadkov. Ob neustrezno ločeno zbranih ali odloženih odpadkih se na zabojnikih/posodah pusti obvestilo. Ki je lahko tudi šaljivo, zanimivo, motivacijsko. Priprava in oblikovanje nalepk z opozorili na npr. 10 najpogostejših napak pri ločevanju, skupaj s pozivom za izboljšanje. Glavni namen je ozaveščanje.	Medobčinska inšpekcija PUP Saubermacher d.o.o. Zeleni informatorji Mediji
5	Izdatno informiranje o obstoječih možnostih ravnanja z odpadki	Vsi odpadki	Preprosta informativna kampanja tipa: »A veš?« ...da lahko odpadke pripelješ na ZC, da imamo CPU, da lahko 1x letno naročiš kosovni odvoz itd.	PUP Saubermacher Mestna občina Velenje Mediji

6	Vzpostavljanje in ojačanje komunikacijskih kanalov, sporočil in posredovanja informacij o področju ravnanja z odpadki	Vsi odpadki	Kampanja bolj tehnične narave. Potrebno je narediti popis vseh komunikacijskih kanalov vseh partnerjev, ki imajo za nalogo skrb za ravnanje z odpadki. Preveriti je potrebno uspešnost komuniciranja, izvesti anketo z uporabnimi povratnimi informacijami samo o tem med prebivalci. Zagnati nove načine informiranja in komuniciranja z občani in jih o tem obvestiti. Npr. istočasno vsi partnerji sporočajo ista sporočila, zagon novih kanalov/profilov na družbenih omrežjih, zagon spletnih (pod)strani itd.	PUP Saubermacher Mestna občina Velenje Mediji
7	Dvig prepoznavnosti CPU, Nucarnice in ponovne uporabe	Še uporabni predmeti, ponovna uporaba	Pripraviti celostni načrt promocije CPU – po reorganizaciji CPU in vpeljanih novostih (npr. delavnice, kotiček z rabljenimi oblačili itd.). Usmerjena in celostna kampanja z dogodki, dražbami, sodelovanji z oblikovalci. Ustrezno komuniciranje v medijih, med prebivalci itd.	Center ponovne uporabe PUP Saubermacher Mestna občina Velenje Mediji
8	Zbiranje hrane za projekt Donirana hrana	Hrana, tik preden postane odpadna	Preučitev možnosti vključitve novih prostovoljcev v projekt doniranja hrane iz trgovin za projekt doniranja hrane. Informiranje prebivalcev o problematiki odmetavanja hrane in bioloških odpadkov. Preučitev možnosti doniranja pri ponudnikih hrane, med prebivalci itd.	Banka hrane Mestna občina Velenje Drugi
9	Ozaveščevalna kampanja o odpadni hrani	Hrana, tik preden postane odpadna	Vsesplošna kampanja o opominjanju zmanjšanja odmetavanja še užitne hrane ter ustreznega ravnanja. Prikaz in sporočanje rešitev, predavanja v javnih zavodih, predvajanje dokumentarcev, kuharske delavnice itd.	Mestna občina Velenje Društva Turistični ponudniki Zavod za turizem
10	Kompostiranje	Biološki odpadki, zeleni odrez	Pripraviti serijo praktičnih delavnic kompostiranja na npr. šolskih vrtovih za občane in otroke, dijake. Povabiti v goste strokovnjake. Predvajanje napotkov v medijih, časopisih itd.	PUP Saubermacher Javni zavodi Mediji
11	Ozaveščanje o delu institucij	Vsi odpadki	Predstavitev dela medobčinske inšpekcije oz. inšpektorjev osebno na prijazen način, predstavitev in pojasnilo, kdaj in zakaj se kaznujejo prekrški, komuniciranje števila prekrškov, zanimivih zgodb ob tem, predstavitev zglednih primerov sodelovanja (npr. s hišnikom v bloku itd). Predstavitev dela v šolah in v medijih.	Medobčinska inšpekcija, redarstvo in varstvo okolja
12	Festival ponovne uporabe, izmenjav, popravil itd.	Vsi ustrezni odpadki	Določitev rednega termina festivala, ki bi lahko postal tradicionalen. V dnevu ali dveh se pripravi program dogodkov, predavanj, delavnic, izmenjevalnic in prodaje po principu boljšega sejma oblačil, knjig, igrač,	Mestna občina Velenje PUP Saubermacher Javni zavodi

			športnih dresov, predmetov, sadik, semen itd. Gostovanje različnih predavateljev, izobraževanja itd.	Center ponovne uporabe Šole, vrtci Društva
13	Predstavitev primerov dobrih praks in angažiranih posameznikov	Vsi odpadki	Izdatno komuniciranje in predstavljanje dobrih praks ravnanja z odpadki in drugih trajnostnih ravnanj, oseb, ki so na teh področjih nadpovprečno angažirane itd. v lokalnih medijih, na družbenih omrežjih, v sporočilih za javnost itd. Primer: MO Celje – (Ne)znani junaki)	Mestna občina Velenje mediji
14	Serija predvajanja dokumentarnih filmov o trajnosti	Vsi odpadki	Pripraviti nabor možnih filmov, pridobiti pravice, pripraviti program npr. festivala, predvajanje v Kinu Velenje, omogočeno brezplačno predvajanje za šole, podjetja, druge skupine. Usmerjeni pogovori z znanstveniki, NVO-ji, politiki, znanimi osebami o določenih tematikah.	Mestna občina Velenje Festival Velenje Kino Velenje drugi
15	Ulični performansi in umetniške instalacije iz odpadkov	Primerni odpadki	Na podlagi splošnega zbiranja očanov posamezne vrste odpadkov (npr. pločevinke, plastenke, oblačila, železni kosi, leseni kosi itd.) se potem povabi različne oblikovalce, ustvarjalce, da iz odpadkov naredijo umetniške inštalacije	Festival Velenje
16	Dan brez odpadkov	Vsi odpadki	Enodnevni ali vikend dogodek, kjer se občani spodbujajo, da ustvarijo čim manj odpadkov – organizirane so delavnice za ponovno uporabo, recikliranje in kompostiranje.	Mestna občina Velenje PUP Saubermacher
17	Spodbujanje pitja vode iz pipe – »Šaleški biser«	Plastenke	Skupaj s KP Velenje bi lahko izvedli večdimenzionalno kampanjo o pitju vode iz pipe. Spodbujanje pitja vode iz steklenic za večkratno uporabo zmanjšuje nastajanje plastičnih odpadkov, hkrati se promovira kvalitetna pitna voda in komunalne storitve. K pitju vode iz pipe (brez rabe plastenk) je potrebno spodbuditi kar najširšo množico organizacij, podjetij, posameznikov. Lahko se pripravi zaobljuba, da se v prostorih organizacij ne bo pije voda iz plastenk.	KP Velenje Mestna občina Velenje PUP Saubermacher Zavod za turizem Podjetja Društva Šole Drugi
	Sodelovanje v nacionalnih kampanjah	Vsi odpadki	MOPE in Komunalna zbornica sta v pripravi nacionalnih kampanj. Predstavitev TUKAJ Sodelovanje v teh kampanjah je pomembno	PUP Saubermacher Mestna občina Velenje drugi

RAVNANJE Z ODPADKI V MESTNI OBČINI VELENJE

Analiza ankete

1. Ali ste občan/ka Mestne občine Velenje? Anketa je namenjena samo občankam in občanom Velenja.

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	463	92%
Ne	40	8%
Skupaj	503	100%

2. Kakšno se vam zdi stanje na področju odpadkov v MOV?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Zelo dobro (5)	28	6%
Dobro (4)	193	43%
Zadovoljivo (3)	180	40%
Slabo (2)	44	10%
Zelo slabo (1)	9	2%
Skupaj	454	100%
Povprečna ocena		3,4

3. Kako ste na splošno zadovoljni s storitvijo zbiranja in odvoza odpadkov v Mestni občini Velenje, ki jo izvaja podjetje PUP Saubermacher d.o.o.?

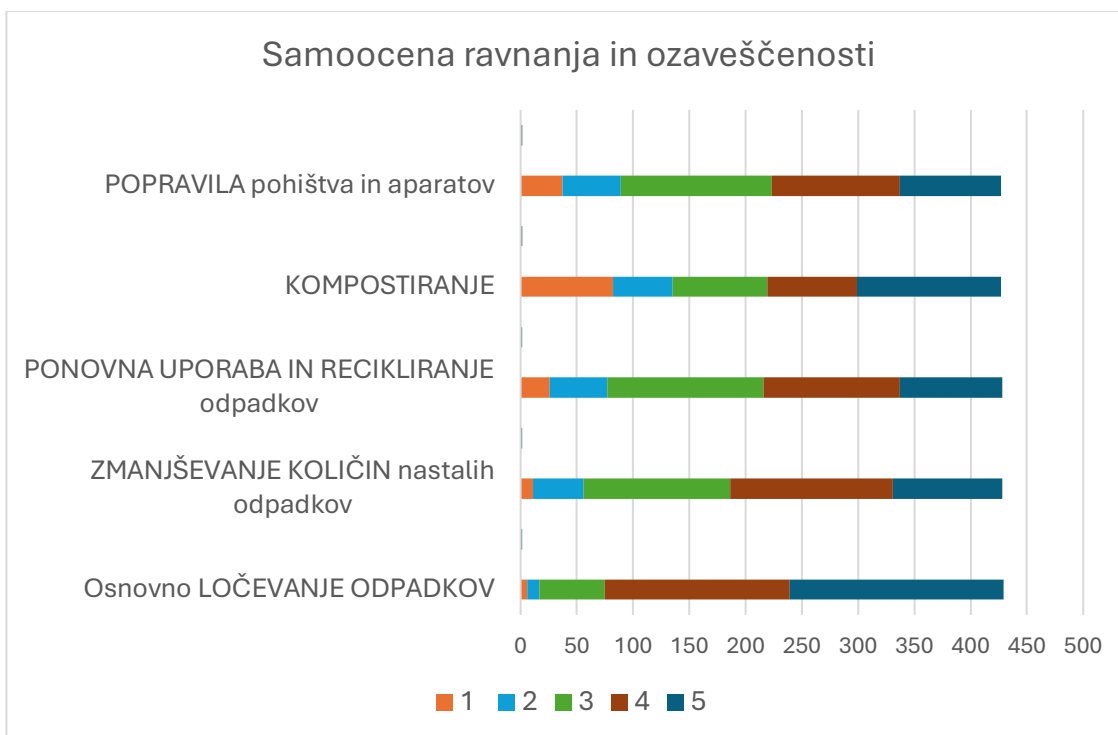
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Zelo dobro (5)	64	14%
Dobro (4)	225	51%
Zadovoljivo (3)	118	27%
Slabo (2)	24	5%
Zelo slabo (1)	11	2%
Skupaj	442	100%
Povprečna ocena		3,6

4. Ali menite, da ste dovolj obveščeni glede stanja in ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Dovolj (3)	180	42%
Nekaj srednjega (2)	193	45%
Premalo (1)	55	13%
Skupaj	428	100%
Povprečna ocena		
		2,3

5. Kako bi ocenili vaše ravnanje in ozaveščenost glede ravnanja z odpadki? Dodelite si oceno od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni, da niste najboljši in 5, da ste zelo dobro ozaveščeni in skoraj popolni pri ravnanju.

		1	2	3	4	5	Skupaj	Povprečje
a	Osnovno LOČEVANJE ODPADKOV	6	11	58	164	190	429	4,2
		1%	3%	14%	38%	44%	100%	
b	ZMANJŠEVANJE KOLIČIN nastalih odpadkov	11	45	130	145	97	428	3,6
		3%	11%	30%	34%	23%	100%	
c	PONOVNNA UPORABA IN RECIKLIRANJE odpadkov	26	51	139	121	91	428	3,5
		6%	12%	32%	28%	21%	100%	
d	KOMPOSTIRANJE	82	53	84	80	128	427	3,3
		19%	12%	20%	19%	30%	100%	
e	POPRAVILA pohištva in aparatov	37	52	134	114	90	427	3,4
		9%	12%	31%	27%	21%	100%	



6. Kaj menite, da bi bilo potrebno izboljšati na področju ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje?

Zaradi obveznega tipa vprašanja je bilo podanih mnogo odgovorov. Med smiselnimi prevladujejo naslednji predlogi:

1. Ozaveščanje, izobraževanje, vzgoja
2. Pozivanje k povečanju nadzora in kaznovanju, ureditev video nadzora
3. Več košev oz. zabojnikov, predvsem za papir in olje
4. Več informacij in navodil za boljše ločevanje odpadkov
5. Več podzemnih zbiralnic

Drugi konkretni in smiselni odgovori občanov (originalni zapisi):

- v naseljih hiš dodati več zbiralnikov za odpadnispapir. na več lokacij dodati tudi zbiralnike za odpadno olje. - Če bi svet brez plastike bo vse bol cisto in mogoče celo bol ekonomično - Sami popraviti stvari doma - Vec otokov da bi narod loceval - Uvajanje kazni za nespoštovanje pravil. Uvesti reciklažo stekla slovenije. Uvedba kavcijskega sistema. - Ljudi bolj uzgajiti - Vzgoja - Vec kosev - Boljša restnost občine. - Več podzemnih smetnjakov. - Bol ozavescat/izobrazevat - To pride od vzgoje, malih nog - Kazni za vandaliziranje - Ciscenje zabojnikov za biosloske - Zmanjsanje embalaze - Ozavescanje kazni mogočega - Boljši nadzor - Več ločevanja odpadkov - Pup bolj za seboj pobrati - Občani smo premalo informirani, predvsem pa spodbujeni k izboljsanju. Kot da ti odpadki nikogar ne brigajo. Vcasih se zdi, da smo res sredi Balkana, ko pogledas kose pri blokih in kaj vse lezi okoli. Moderna in napredna mesta se pogovarjajo o zmanjsevanju in ponovni uporabi, tudi o zero waste, pri nas se se prebrati ne da kaj na to temo. Malo vec volje bi občina in pup lahko pokazala. - Ozaveščenost prebivalstva in kaznovanje kršiteljev.	- Vec otokov, mestnih kant, veckrat odvezanje smeti ispred enidruzinskih his - Več košov za odpadke, še posebej na bolj oddaljenih predelih občine izven mesta. Večji pritisk proti smetenju - Omogočiti posamezniku/gospodinjstvu, da lahko s svojim ravnanjem neposredno vpliva na stroške ravnanja z odpadki. - Postaviti kamere in kaznovati kršitelje - Urejenost otokov z zabojniki - V večstanovanjskih stavbah je potrebno nabaviti več zabojnikov saj so prenapolnjeni in veter odnaša smeti! - Podeželje nima dovolj otokov - CPU je potrebno vzpostavi na novo, ker ne dosega več svojega namena. Zamenjati zaposlene in pospraviti umazanijo.... potem bo spet vzpostavljena ponovna uporaba. Tako pa nimaš več volje oddat in kaj kupit.... ker je fuj umazano in razmetano. Ne služi več svojemu namenu ampak zaposlenim, da imajo službo. Včasih pa tako urejen!!! - Zaščita/zaprte otokov za ločevanje (na ključ). Odpadke odglagajo na naš otok tudi drugi, ki jim je ta lokacija morda bolj priročna. Zaradi tega so smetnjaki konstantno zelo polni, smeti ležijo naokrog. - Ozaveščanje vseh ljudi in poudarek na morebitne posledice, ki jih nepravilno ravnanje z odpadki puščajo - večje ozaveščanje mladih - Večja ozaveščenost ločevanja odpadkov med prebivalci Velenja. - skrb za javne smetnjake - ozavescanje o potrosnistvu in preprečevanju tega - preveč je nezavarovanih otokov, ljudje smeti vozijo sem in tja po celotni občini, veliko ljudi zato ne vidi smisla v ločevanju... - Več informiranja in spreminjanja navad. Pri ljudeh in proizvajalcih.
---	---

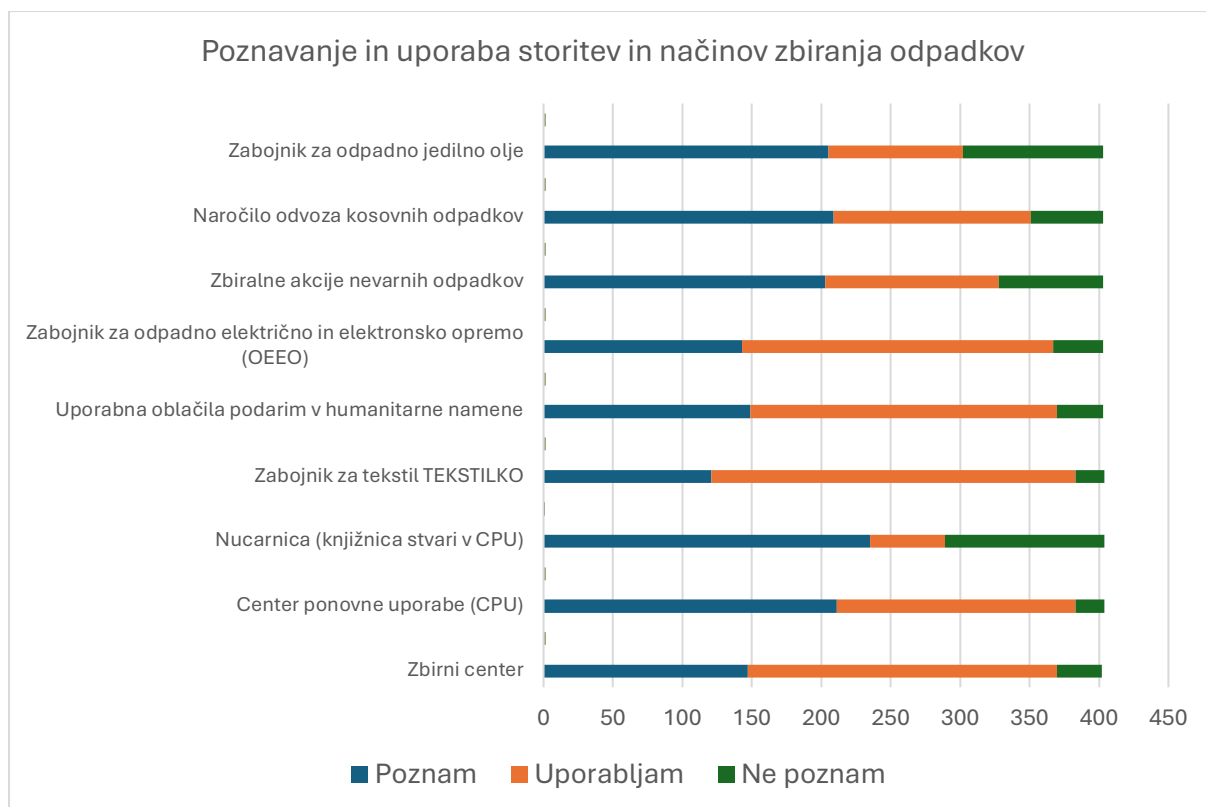
- Pogostejši odvoz mešanih kom.odpadkov. Problematično praznjenje kontejnerja za tekstil. Zelo neredno. Večkrat spraznijo samo polovico ali tretjino in čez nekaj dni ljudje odlagajo vreče z oblačili okoli kontejnerja. - Veliko več informacij - Ozaveščanje preko PUP Saubermacher. V drugih mestih koncesionar opravlja številne aktivnosti ozaveščanja (Bled, Maribor, Ljubljana) - Akcije s prikazom ločevanja - Kazni za nepobiranje kakcev od psov, bolj urejeno zbiranje odpadkov - podzemne zbiralnice tudi drugje po mestu - Pogostejši odvoz papirne embalaže, težave z stiroporom kot embalažo v primeru nakupa gospodinjskih aparatov - delavnice obnove pohištva - nadzor nad odlaganjem nepravilnih frakcij na ekoloških otokih - Več ozaveščanje v vrtcih in šolah glede ravnanja z odpadki, kamor bi poleg otrok vključili tudi starše, s postavitvijo kesonov na več lokacijah bi mogoče preprečili divja odlagališča, večji nadzor v smislu zelene straže, ki bi opozarjala in imela pristojnost tudi kaznovanja - opozorilne table in večja kontrola nad nepravilnimi odlaganji na ekoloških otokih, opozorila za skrb čistosti pri najemniških parcelah namenjeni podjetjem (tovarna parkirišča), kontrola redarjev tudi na področju odlaganja odpadkov in smetenja ter bolj vestno spraznjevanje košev za smeti na Štrektni, kjer so koši v poletnih mesecih že sredi sobote popolnoma polni in veter razmetava smeti. torej večja kontrola in obhodi ter čiščenje. Tudi izven centra mesta (postajališča, KS,...) - V naseljih hiš dodati več zbiralnikov za odpadni papir. Na več lokacij dodati tudi zbiralnike za odpadno olje. - nagrajevanje ločevanja odpadkov - Doslednost pri ločevanju, nadzor, spodbuda za zmanjšanje količin - Boljše obveščati o zbiranju kosovnih odpadkov in odpadnega olja... - Bolj pogosto odvažanje papirja/večji zabojniki. Primer: cesta IX ima en mali zabojnik za papir, ki je napolnjen takoj. Posledično moramo odpadni papir nositi do trgovine Tuš, kjer so večji zabojniki - Večje število košev za smeti, kaznovanje objestnežev, ki odlagajo smeti v naravo. - Več kant pred blokom, tudi za mešane odpadke in papir - Kontrola posod za odpadke. Predvsem število stanovančev in število posod. - Obveščanje o kosovnih odpadkih in redni urnik odvoza, napisati na kantah kaj sodi v kanto in kaj ne, in aktualna opozorila predvsem o napakah ki se dogajajo, ne generična navodila, ko so ločuje se vidi kaj se pogosto mece poleg pa se nebi smelo. Več smetnjakov in več čistilnih akcij sploh ob cestah ki so relacijske Velenje-Celje in Koroška, več smetnjakov na kolesarskih poteh in sprehajalnih poteh, prenehanje s posipavanjem peska, ker ni smiselno, sneg pobere v 2eh urah. Hlita deponija za biološke odpadke, drobni zeleni obrez, ker stojimo v gužvi po 30 minut ob sobotah, vaganja ni, in samo odlagamo kompostirni material. Nujno postaviti tekstilni odpad kesone v večjih spalnih naseljih da ljudje odlagajo v namenske zabojnike. - Poostri nadzor nad ločevanjem. Predvsem v blokih. - Ozaveščanje ljudi (z letaki, e-pošto ...) vsaj enkrat letno. Ker mislim, da ljudje pozabimo na ločevanje. Hkrati otroke v vrtcih in šolah pripraviti, da smo lahko ljudje manj potrošniški, delamo s stvarmi bolj premišljeno. - Zgraditi še več podzemnih zbiralnic. Več zbiralnikov odpadnega olja. - Strožje kazni za odlaganje smeti v okolico. Pooblastilo redarjem za kaznovanje pri odlaganju smeti v naravo. - V določenih blokih je v zadnjih letih upad ločenega zbiranja - vedno več embalaže konča v črnih kantah. - Smetarji zaustavljajo promet usako jutro ob 8 - Smernice - zastojni odvoz ali sprejem na deponiji salonitk in nevarnih odpadkov - Večji nadzor nad ločevanjem - Premalo kontajnerjev za oblačila, vsaka hiša bi morala imeti kontajner za papir. - več zabojnikov na otokih - več potopnih smetnjakov - Možnost odvoza kosovnih odpadkov - zmanjšati količino embalaže - že na trgovskih policah. - povečanje ozaveščenosti občanov, delavnice za pravilno ločevanje odpadkov, info glede ločevanja direkt pri/na kantah, monitoring pa preverjanje ločevanje odpadkov, povečevanje kaznov za ni pravilno ločevanje odpadkov - Razširiti dejavnost Centra ponovne uporabe s prevzemom in prodajo oblačil, ker trgovinica ŠCV nima občanom prijaznega delovnega časa. - več ali večje zabojnike za plastiko, več lokacij za oddajo odpadnega olja, postavitev kontejnerjev za kosovne odpadke, da se zmanjša črno odlaganje the - Na lokacijah kjer se konstantno nabirajo odpadki uvesti nadzorne sisteme - Smo na pravi poti, samo ljudje se morajo tega zavedati	- Ozaveščati ljudi, da nebi odpadkov odlagali v naravi. - Ločevanje odpadkov na javnih površinah, zabojniki za dejansko ločevanje (vsaj papir, plastika, mešano) Več praznjen bioloških kant pri zasebnih hišah v poletnem času. - še več podzemnih zbiralnic - Več informacij kako ravnati z odpadki in več informacij za recikliranje - zmanjšati količino oz. nastajanje odpadkov - osveščanje odraslih, starejših na razumljiv način. Velik problem predstavljajo ljudje drugih narodnosti, ki imajo drugačno kulturo oz. ne razumejo pomembnosti ločevanja odpadkov - Ekološki otoki so prevečkrat polni - zbiralnike za zeleni rez - Predvsem ozaveščati občane. - v mestu zbirati nevarne odpadke, deponijo odpri ob nedeljah - Dodati zabojnik za zbiranje papirja vsaki hiši - individualno tehtanje odpadkov. Vem, nemogoče izvesti:/ - čistočo na javnih površinah. naprimer okoli škalskega jezera. - Uporaba razuma in praktičnosti, primer: na prireditvi se morajo organizatorji bolj posvečati iz koliko so kozarci razgradljivi , kje in kakšni bodo koš kot pa s samim programom prireditve. Težko to razumeš in sprejmeš, če si vsaj malo osveščen o svetovnem dogajanju kjer se planet na veliko onasnežuje. (turistični poleti v vesolje ipd.) - Ljudi, preveliko potrošništvo in s tem preveč nepotrebnih in popolnoma nepomembnih stvari ki pristanejo kot odpadki. - Omogočiti vsem bresplačen odvoz odpadkov, kontrolirat ločevanje ter kaznovat tiste ki se tega ne držijo. - Preveriti, ali se odpadki ločujejo tudi na deponiji. - Bolj pogosti odvoz bioloških odpadkov! - Več smeti za odpadke. Resnejše praznjenje smeti v parkih in na jezeru. - Zabojniki za steklo so nepraktični - Več košev za smeti tudi v primestnem okolju Pesje, Vista, Jezero, Hofer Pesje (tovornjakarji) - Ozaveščenost glede sortiranja - Poenostaviti ločevanje, kot je v nekaterih ostalih občinah, ker je za nekatere ljudi preveč zakomplicirano in vse mečejo v ostale odpadke. - več zelenih otokov, hitrejša praznjenja ZO - Ulične smetnjake, ki so plastični zamenjati s takšnimi, ki jih je težje ali nemogoče uniciti, saj je čisto preveč teh smetnjakov uničenih. - Večji nadzor na zbiralnicah, posebej izven mesta. Izven mesta povsod dodati rdečo posodo za papir, kot ima Konovo. - Menim, da smo občani, ki živimo v okoliških KS, dosti bolj ozaveščeni kar se tiče ločevanja odpadkov in se po večini držimo pravil, medtem ko opažam, da se tega "blokovski" občani ne tako dosledno. Verjetno je razlog v tem, da njihove smeti niso tako slednjive kot so naše in jim je vseeno kaj mečejo v isti koš. Mogoče ne bi bilo slabo uporabiti nemški sistem, kjer vsako stanovanje dobi vrečke za smeti s črtno kodo in se točno ve, kdo je kaj odvrzel in če je to naredil tako kot je treba. Tudi služba, ki "preverja" odvržene smeti je v Nemčiji zelo dosledna in vsako napačno odlaganje denarno kaznuje. - Bolj ozaveščati ljudi o pomembnosti zmanjševanja količine odpadkov in usmerjanje k bolj trajnostnim rešitvam. Organiziranje različnih dogodkov, kot je na primer sejem rabljenih oblačil, igrač, ipd. - zbiranje plasten, pločevink in steklenic v trgovinah - več košev za smeti po mestu in redno praznjenje kesonov - ..še več kontejnerjev za mešane in tekstilne odpadke.. - Skrbeti bi bilo potrebno za urejevanje okolice, predvsem ob otokih. Postaviti še kakšen koš za smeti, tam kjer manjka ter jih redno vzdrževati ter čistiti... - Baterije in sijalke, kam jih odlagat - Vrečke za biološke odpadke obvezne za vse...zagotovi jih pup - Pogostejši odvoz v blokih in na javnih mestih. Pri pošti je zaradi McDonaalda vedno veliko smeti. - ločeno zbiranje odpadkov v javnih zavodih - več košev za smeti ob poteh kjer je veliko sprehajalcev (cesta na jezero ...) - Odvoz črnih kant v času poletne vročine bi morali izvajati bolj pogosto. Več košev za smeti v parkih in ob javnih površinah, kjer se zadržuje več ljudi - Več košev za smeti na sprehajalnih poteh - Kar se mene tiče nic lahko bi recimo dali vec košev za smeti smetarji prihajali vsaj 2x tedensko, ne pa samo 1x na teden - Več zbiralnic odpadnega olja, še večja ozaveščenost - Vec novozgrajenih podzemnih otokov za smeti - Menim, da je premalo zbiralnikov za odpadno olje. - Vecja akrvnost oz ozavescenost pri ločevanju odpaskov - Bolj pogosto odvažanje odpadkov oz. še več otokov - Skrbno čiščenje otokov ob zabojnikih, velikokrat ostane po odvozu smeti še veliko okoli zabojnikov. Še več zelenja v mesto! Pametna poraba denarja. Velenje nima bazena za poletne mesece!!! - Na področju ravnanja z odpadki v Mestni občini Velenje bi bilo nujno potrebno uvesti več celovitih izboljšav. Predlagamo, da se povsod uvedejo podzemni zbiralniki, saj so estetsko bolj sprejemljivi,
---	---

- Na vsaki kanti bi naj bila velika nalepka z vrstami odpadkov, ki spadajo vanjo. Varen sežig okoliu neškodljivih odpadkov bi naj bil dovoljen. - Malo več reda na otokih za odpadke - Še več spodbujanja za recikliranje - Bolj ozaveščati in strožje kazni za onesnaževalce - Uvesti nemški Pfand - Mislim, da je zelo dobro organizirano ravnanje z odpadki. - Bolj ozaveščati ljudi, kaznovati za ne ločevanje. - Neprestano opozarjanje občanov invzgoja otrok - Vec podzemnih zbiralnikov smeti; pogostejše odvažanje zabojnikov smeti; vecja splosna ozavesčenost ločevanja smeti; - Strožje nadzirati in intenzivneje ozaveščati. - Potrebno bi bilo postaviti več podzemnih kontejnerjev. Postaviti kamere zraven ekoloških otokov, saj opažam da občani dostikrat nepravilno odlagajo odpadke. - Pri načrtovanju pozemnih zbiralnic vedno pomisliti na vse vrste odpadkov in pri izkopih paziti na krenone drevsmisliti - Pri hišah bolj pogosto odvažanje ostalih odpadkov - Dodatno pobiranje papirnatih odpadkov-papir, torej kanta za papir. - Bolj urejeni ekološki otoki okoli blokov, da ne bi že odloženi odpadki v primeru vetra ali živali ležali okoli smetnjakov. - Vec otokov, ozavescati ljudi, sproti prazniti kose za smeti, zlasti okrog jezera odpadki pogosto lezijo okrog kosov, vcasih tudi v mestu - Mislim, da je ok, izboljšave so potrebne samo pri ozaveščanju o zmanjšanju količine odpadkov. - Uvesti koše za ločevanje odpadkov v parkih, na trgu, igriščih... - Nadzor nad pravilnim oddajanjem odpadkov - Nadgradnja projekta Odpadek naj ne bo odpadek za odrasle osebe. - Ozaveščanje o načinih zmanjševanja odpadkov, ciklu odpadka, ponovni uporabi. - Večje samoozaveščanje občanov - Čim manj plasticne embalaže. - Osnovati sistem, kjer bi bili ekološko osveščeni ljudje, ki skrbno sortirajo odpadke nagrajeni, tisti, ki ne upoštevajo pa bi bili grajani. Ustreden nadzor na ekoloških otokih! - Vgraditi potopne kontenere po celem mestu. - Udrnitev zabojnikov in ureditev sistema zbiranja odpadkov podzemljo - Več nadzora nad odmetavanju smeti,pobiranje pasjih odpadkov,spraševanje kosov,pometanje ulic in odstranjevanje plevela ob robovih pločnikov. - več smetnjakov za paste iztrebke - Ozavescanje ljudi o recikliranju in razvrscanju odpadkov - mogoče tedenski odvoz plastike. Tega je res veliko. - Zmanjšati količine odpadkov. - bolj dosledno ločevanje odpadkov, posebej v blokovskih naseljih - Ozavestiti in podučiti ljudi o ravnanju z odpadki. Predvsem v blokih, urediti sistem. Saj eni ločujemo in dosledno skrbimo za odpadke, ostali pa nimajo sploh odnosa in odgovornosti do celotne skupnosti v bloku. - poostren nadzor odmetavanja odpadkov pešcev, obiskovalcev in sprehajalcev ter pooblastila redarstvu za izrekanje kazni - Menim, da ni potrebe po izboljšanju; so pa stanovalci v blokih brez kulture in sploh ne ločujejo odpadle; žalistno - Več otokov za smeti - Ozaveščeni mlade z šolskimi čistilnimi akcijami. - Mnoge uporabnike je potrebno izobraziti, saj še mnogi vedno ne sortirajo odpadkov. - Frekvenco praznjenja zabojnikov na otočkih in kaznovanje nepoštovanja usmeritev ločevanja. - Vključiti mladino pri zbiranju odpadkov za recikliranje, kot smo včasih zbirali stari časopisni papir v osnovnih šolah. - 4 x letno ponuditi odvoz kosovnih odpadkov-brezplačno - Narediti otoke na več mestih v MO - Sežigalnico - Ne samo odvažati ampak tudi počistiti - Prevzgojiti mlajše generacije - Predvsem zgledno urediti otoke za zbiranje idpadkov. Ne samo v centru mesta, temveč tudi v okolici in sploh na periferiji. Tudi na vaseh dodeliti zabojnike za bio odpadke, ker vsi pač nimamo kompostnikov ker nimamo vrtov, pa tudi vsi bio odpadki niso za na compost - Več ozaveščanja o pomembnosti ločevanja odpadkov in več pogovarjala o tem v šolah in v službah - Otoki bi morali biti bolj odgovorno polnjeni, zmečkati embalaže, kartone ... - Da se nekako nadzira kdo kako ravna z odpadki in da se potem v skladu s tem sprejmejo ustrezne sankcije. Npr. postavitev kamer je dobra metoda, ampak s tem se najbrž ne bo nihče strinjal zaradi kršenja pravic ipd. - Z ozaveščanjem otrok in odraslih kako zmanjšati količino odpadkov. - Mladino je treba spodbujati k zmanjšecanju, ločevanju in ponovni uporabi.	- zavzamejo manj prostora in zmanjšujejo možnost nepravilnega odlaganja. Zbiralnice bi bilo treba strogo varovati s kamerami, kar bi pripomoglo k preprečevanju nepravilnega odlaganja odpadkov in omogočilo lažje prepoznavanje ter sankcioniranje kršiteljev. Poleg tega je ključno izboljšati obveščanje in izobraževanje prebivalcev – še posebej o tem, da lahko kosovne odpadke **brezplačno** odpeljejo v zbirališče kosovnih odpadkov, saj večina ljudi te možnosti sploh ne pozna. Za tiste, ki kljub vsem možnostim še vedno puščajo smeti ob zbiralnikih ali v naravi, pa je nujno uvesti **strogo kaznovanje**, saj je le z doslednostjo mogoče vzpostaviti red in dolgoročno izboljšati kulturo ravnanja z odpadki. - Več namenskih zbiralnih akcij. - Več podzemnih zbiralnic in redno čiščenje odpadkov na zelenicah in drugih javnih površinah - Najprej samo miselnost. Nervira me, ker so otoki polnih drugih odpadkov, kante za ločevanje zapolnjene s smetmi, ki ne sodijo. Cela pohišta se nabirajo na kantah. Prišlekom je teba kar konkretno razložiti, kam se odpadki mečejo. Briga njih. Samo, da doma smeti ni. - Vecje kazni - Ozaveščene tujcev - Ozaveščanje mladih in predvsem starejših občanov - Redno praznjenje košev po mestu ter več košev - Zbiralnik za odpadno namizno olje - Izboljšati, frekvenčno povečati odvoz odpadkov na otokih,predvsem v primestnih nadeljih,kot so Zagrad,Gorica,Konovo. Temeljitejšo kontrolirati količino odpadkov plastike in črne kante ,glede na plačilo odvoza. Določene hiše poleg kante nastavijo še tri plastične vreče odpadkov. Plačujejo pa najmanjšo količino. - V občini bi moralo biti več trgovin iz druge roke - Video nadzor komunalnih otokov - Cpu uredit - Zavest in edukacijo občanov - video nadzor nad kantami - Večja kontrola, sankcije - Še več podzemnih zbiralnikov - stalni odvoz ločenih odpadkov (papir, steklenice...) Vedno polni kontejnerji - namestiti zbiralnike za odpadna olja, ki nastanejo v gospodinjstvu, več zbirališč za oblačila - Ozaveščanje o odpadkih, eni stanovalci nočejo locevati odpadkov. Mogoče bi jih lahko tudi kaznovali. - Mogoče več inšpekcije po teh skupnih otokih, kjer ljudje marsikaj mečejo v papir zaradi priročnosti (velika kanta). - Ekološki otok (dotično KS Bevče) - več podzemnih zbiralnic smeti.... - Menim, da podzemni zbiralniki v središču mesta niso primerni, saj se ob sprehodu mino njih predvsem ob toplem vremenu širi smrad. Rešitev je morda dnevni odvoz odpadkov. - Več otokov za odpadke, vecja disciplina prebivalcev pri ločevanju odpadkov - Več zbirnih mest za različne vrste odpadkov - Dodati zbiranje odpadnih oblačil na otoke - koši za smeti bolši bi bili tisti za ločevanje - Izbolsati prevoze odpadkov - Organizirane čistilne akcije (prostovoljne) 1krat na mesec/ dva meseca/ tri mesece. Po mojem mnenju bi bilo to za celotno državo ampak manjše kazni v primeru odlaganja odpadkov na mesta kamor ne sodijo, torej na tla, grmovje itd. - Bolj estetski kosj za smeti. - manj cigaretov po tleh - Potrebujemo odlagališče za odslužen tekstil - Dejansko prikazan slab vpliv. Ne samo to, da skoduje temvecc npr. vec oz. na razlicnih mest prikazano kako dejansko odpadki skodujejo - recimo majhne slike oz. plakati pri delih za locevanje odpadkov ali pa v okolica h pogosto obiskanih - obveščanje o posebnih odvozih - Vse stanovanjske hiše v MOV bi morale imeti kante za smeti (v nekaterih primerih tega nimajo, pa živijo v hišah). - Zagotovitev odlagališča izven naselja (ne v bližini), na degradiranih območjih, brez uničevanja obstoječih gozdnih ipd. Površin - Ozaveščenost meščanov o ravnanju z odpadki, saj vsi ne vedo kako morajo ravnati z njimi. - Več barvnih smetnjakov za recikliranje - Center ponovne uporabe bi morali razširiti v regionalni center za celo regijo in ga zboljšati z novimi storitvami (oblačila, delavnice, sodelovanje na dogodkih, povratna dekoracija mesta). - Pup nas ni ne izobrazuje - Ravnanje ljudi preko ozaveščanja. - Mogli bi bolj ozaveščati prebivalce o tem - Nadzor nad ločevanjem - nove zbiralnice omogočajo nenadzorovano odlaganje mešanih odpadkov, kar ljudje izkoriščajo in ne ločujejo, ker vedo, da ne morejo biti kaznovani
--	---

- Urediti koše za ločeno zbiranje odpadkov v centru mesta in na postajališčih. - Nagraditi Center ponovne uporabe v prepoznaven regijski center. - Zmanjšati število košev v mestu, jih poenotiti ter omogočiti ločevanje. - ..PREDVSEM SPODBIJATI LJUDI, DA SE ZAVEDAJO PRAVILNEGA RAVNANJA..MOGOČE ŠE KAKŠEN KOŠ V MESTU VEČ, PRED „MNOGIMI LETI,, SO BILE PRISOTNE -ZELENE STRAŽE-,, - Več zbiralnikov za odpadno olje in podzemnih zbiralnic. - O tem se sploh ne govori - Pogostejše pobiranje smeti	- Na dostipnih prostorih možnost sortiranja odpadkov izven delovnega časa deponije. Tudi kosovnih odpadkov - Več zbiralnikov odpadnega olja - Urediti več otokov, več odlagališč za oblačila....
---	--

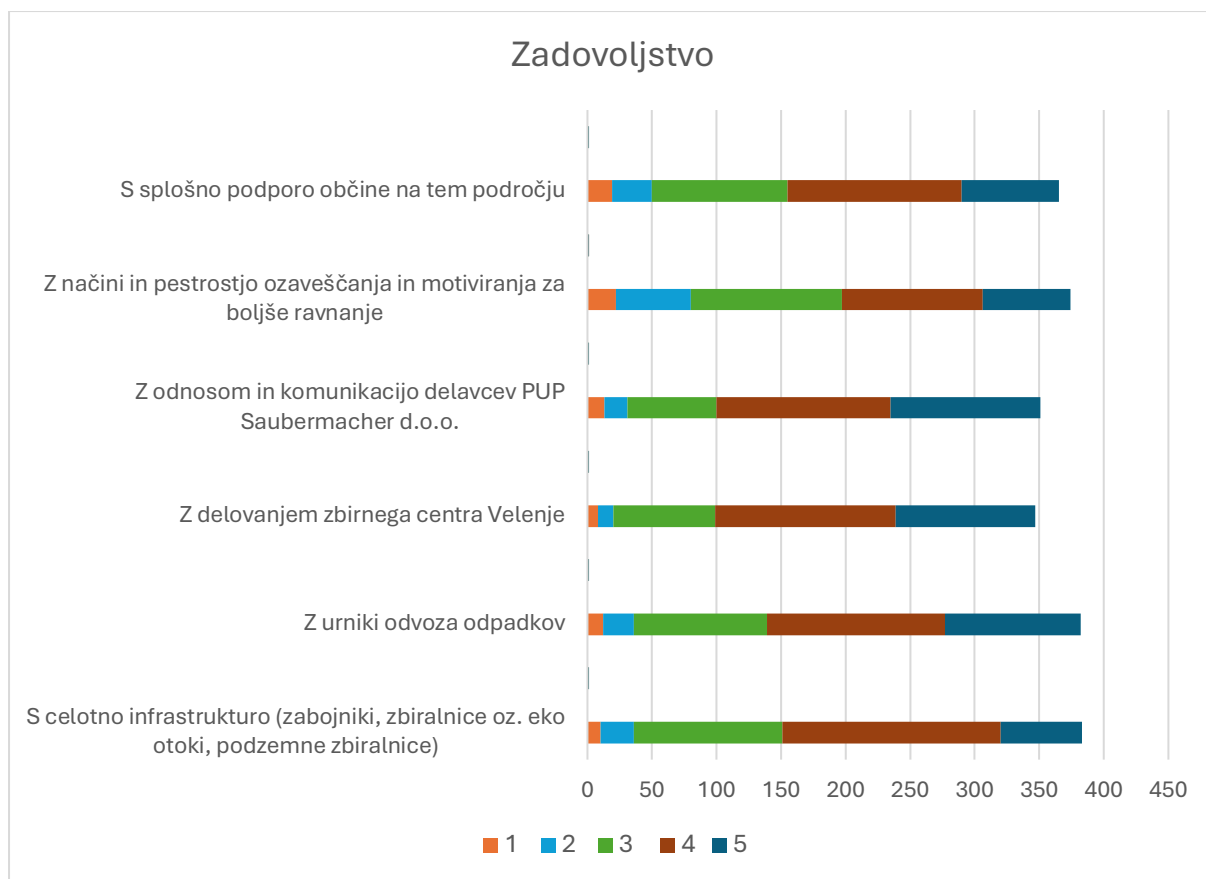
7. Katere storitve in načine zbiranja odpadkov V MOV poznate in uporabljate? Izberite poznam ali uporabljam. Izberite uporabljam tudi, če ta način uporablja vaš družinski član.

		Poznam	Uporabljam	Ne poznam	Skupaj
a	Zbirni center	147 37%	223 55%	32 8%	402 100%
b	Center ponovne uporabe (CPU)	211 52%	172 43%	21 5%	404 100%
c	Nucarnica (knjižnica stvari v CPU)	235 58%	54 13%	115 28%	404 100%
d	Zabojnik za tekstil TEKSTILKO	121 30%	262 65%	21 5%	404 100%
e	Uporabna oblačila podarim v humanitarne namene	149 37%	221 55%	33 8%	403 100%
f	Zabojnik za odpadno električno in elektronsko opremo (OEEO)	143 35%	224 56%	36 9%	403 100%
g	Zbiralne akcije nevarnih odpadkov	203 50%	125 31%	75 19%	403 100%
h	Naročilo odvoza kosovnih odpadkov	209 52%	142 35%	52 13%	403 100%
i	Zabojnik za odpadno jedilno olje	205 51%	97 24%	101 25%	403 100%



8. Kako ste zadovoljni? Dodelite oceno od 1 do 5, pri čemer 1 pomeni, da sploh niste zadovoljni, 5 pa, da ste zelo zadovoljni.

		1	2	3	4	5	Skupaj	Povprečje
a	S celotno infrastrukturo (zabojniki, zbiralnice oz. eko otoki, podzemne zbiralnice)	10	26	115	169	63	383	3,7
		3%	7%	30%	44%	16%	100%	
b	Z urniki odvoza odpadkov	12	24	103	138	105	382	3,8
		3%	6%	27%	36%	27%	100%	
c	Z delovanjem zbirnega centra Velenje	8	12	79	140	108	347	3,9
		2%	3%	23%	40%	31%	100%	
d	Z odnosom in komunikacijo delavcev PUP Saubermacher d.o.o.	13	18	69	135	116	351	3,9
		4%	5%	20%	38%	33%	100%	
e	Z načini in pestrostjo ozaveščanja in motiviranja za boljše ravnanje	22	58	117	109	68	374	3,4
		6%	16%	31%	29%	18%	100%	
f	S splošno podporo občine na tem področju	19	31	105	135	75	365	3,6
		5%	8%	29%	37%	21%	100%	



9. Kako ravirate z biološkimi (organskimi) odpadki, ki predstavljajo odpadke v kuhinji?

		Frekvence	Odstotek
a	Odlagamo v zabojnik za biološke odpadke	277	70%
b	Doma kompostiramo	170	43%
c	Biološke odpadke oddajamo drugim prevzemnikom (ki ni PUP Saubermacher)	18	5%
d	Odlagamo v črno kanto	30	8%
e	Nič od navedenega	5	1%
	Skupaj veljavnih	398	

10. Ali veste, kaj se zgodi oz. kam se odvažajo mešani komunalni odpadki (iz črne kante) iz naše občine?

Odgovori	Frekvenca	Veljavni
Da	148	37%
Ne	250	63%
Skupaj	398	100%

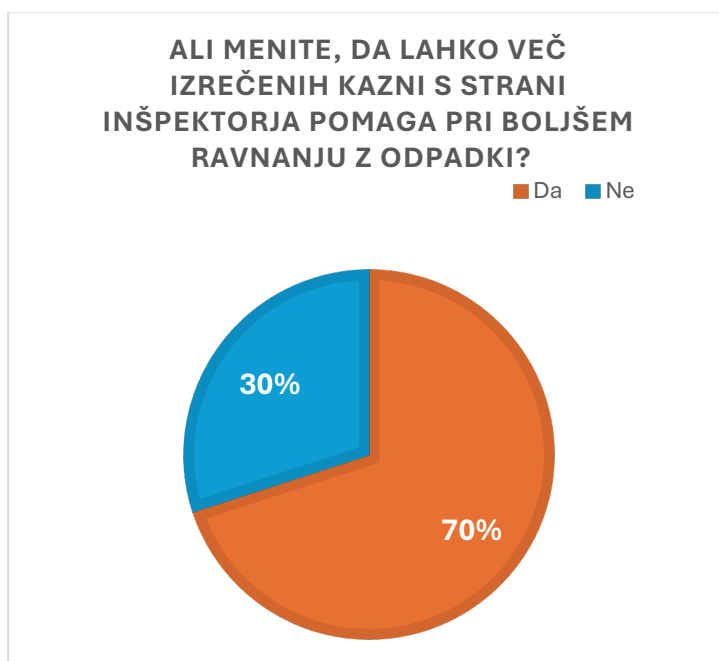
11. Ali opazite nepravilno odložene odpadke v mestu ali v naravi?

		Frekvence	% - Veljavni
a	Da, opazim, da smeti ležijo po mestu oz. naselju	280	71%
b	Da, opazim neurejene zabojnike na eko otokih (zbiralnicah) in pri večstanovanjskih objektih	250	63%
c	Da, vidim, da smeti ležijo ob cestah in poteh	239	60%
d	Da, smeti vidim tudi odvržene v naravi	262	66%
e	Da, opazim divja odlagališča	96	24%
f	Ne, nič	13	3%
	Skupaj veljavnih	397	



12. Ali menite, da lahko več izrečenih kazni s strani inšpektorja pomaga pri boljšem ravnanju z odpadki?

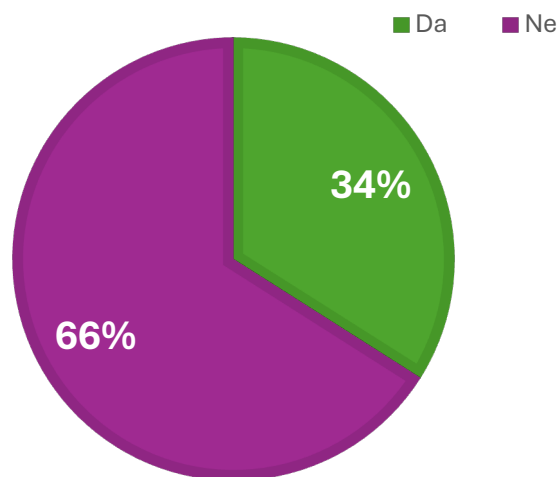
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	276	70%
Ne	120	30%
Skupaj	396	100%



13. Ali menite, da je pogovora in ozaveščanja na temo ravnanja z odpadki v Velenju dovolj?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	136	34%
Ne	261	66%
Skupaj	397	100%

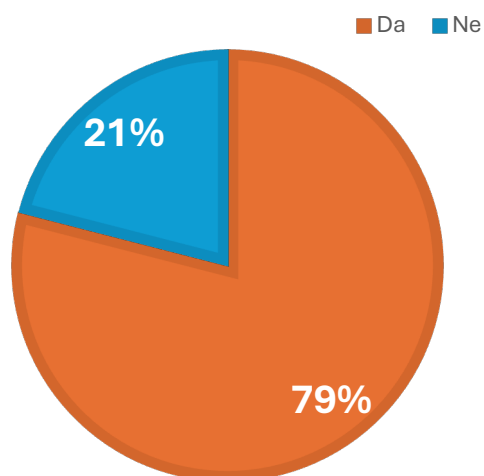
**ALI MENITE, DA JE POGOVORA IN
OZAVEŠČANJA NA TEMO RAVNANJA Z
ODPADKI V VELENJU DOVOLJ?**



14. Ali menite, da bi bilo koristno, če bi v mestu imeli popravljalnico, v kateri bi lahko sami s pomočjo kaj popravili?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	310	79%
Ne	84	21%
Skupaj	394	100%

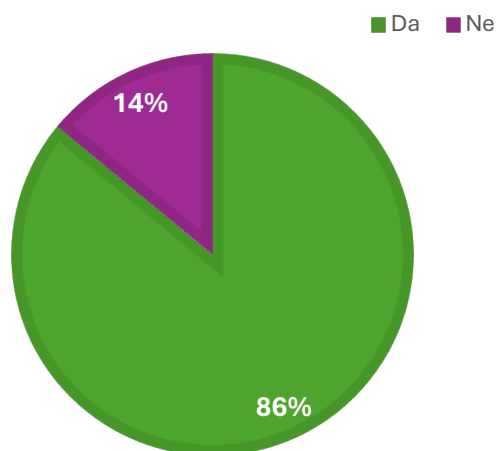
ALI MENITE, DA BI BILO KORISTNO, ČE BI V MESTU IMELI POPRAVLJALNICO, V KATERI BI LAHKO SAMI S POMOČJO KAJ POPRAVILI?



15. Ali menite, da bi bilo zanimivo, če bi v Velenju enkrat letno organizirali festival izmenjave, delavnic popravil in podobno?

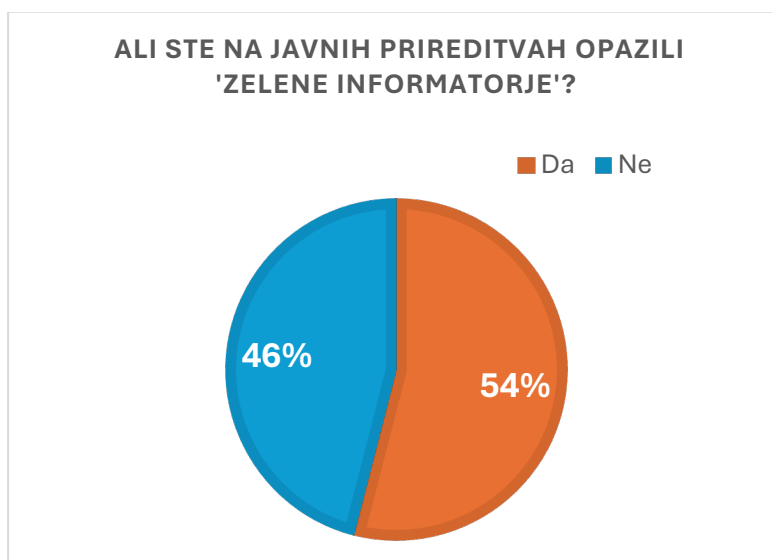
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	337	86%
Ne	57	14%
Skupaj	394	100%

ALI MENITE, DA BI BILO ZANIMIVO, ČE BI V VELENJU ENKRAT LETNO ORGANIZIRALI FESTIVAL IZMENJAVE, DELAVNIC POPRAVIL IN PODOBNO?



16. Ali ste na javnih prireditvah opazili 'zelene informatorje'? Zeleni informatorji na nekaterih prireditvah skrbijo za informiranje in pomoč pri ravnanju z odpadki.

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Da	212	54%
Ne	183	46%
Skupaj	395	100%



17. Kaj bi, po vašem mnenju, najbolj bistveno pripomoglo k temu, da bi odpadke v Mestni občini Velenje boljše ločeno zbirali in predvsem zmanjšali količine nastalih odpadkov? Omejite se na največ dva ukrepa.

Skupaj smiselnih odgovorov: 342

Konkretni in izvirni odgovori občanov, ki niso navedeni pri vprašanju št. 6 (original zapisi):

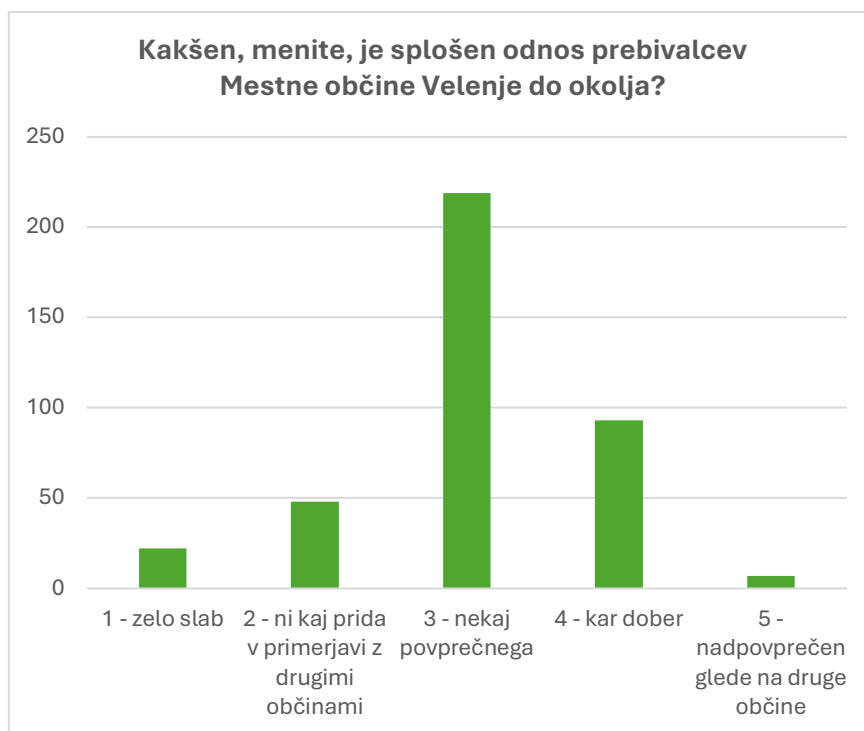
- Da bi na smeteh odvrnili odpadke če ne spada zraven (nor. Da se ustvari nek čip kot xray in vidi kaj je v smeteh če ne spada tam, zavrne da smeterejo naprej) - Trgovina naj uporablja manj plastične embalaže! - Izobrazba, saj nekateri novi priseljenci ne razumejo, da se tukaj ne meče vseh odpadkov skupaj. Jaz sem tudi priseljenka in sem se tega naučila, tako da ne vidim razloga, zakaj tudi drugi ne bi mogli. Gre se za urejenost okolja, ki smo ga del mi vsi. - Nadgradnja in izvedba projektov kot je Odpadek naj ne bo odpadek. - Usmeritev v ozaveščanje domačinov in obiskovalcev, promocija preprostih trajnostnih navad. - Uvedba nakupov z lastno embalažo v trgovinah.(refill). - Več ozaveščanja, več zbiralnikov za odpadno olje, bolj aktiven Center ponovne uporabe. - Ozaveščanje o tem in zmanjšana uporaba embalaže za enkratno uporabo - Občasno postavljanje večjih kesonov po otokih, kot je bilo včasih - Naslovili na to temo velike zavode, v solskih kuhinjah prevec plastike - Ozaveščanje in prepričanost, da odpadki res gredo tja, kot je namenjeno - Vec povratne embalaze, kazni za nepravilno lovevanje - Večji pritisk na onesnaževalce (s kazni ipd.) ampak poleg tega se mora nujno omogočiti vsem ljudem najlažji možen dostop do pravilnega ravnanja s odpadki (Z izgradnjo več infrastrukture ipd.) - Če bi s tem vplivali na nižje stroške	- Brez plastičnih vrečk brez plastenk - Vsi gledat da se kupuje in reciklira takšen material - Namenit tej temi malo vec pozornosti. - Ukrep kaznovanja, ki je najbolj učinkovit in pa stiskalnice odpadkov. - Kazni. Največ lahko storijo proizvajalci, trgovci...naj nehalo pakirati izdelke v plastiko. - Odstranitev prevelikega števila košev za smeti v središču mesta. Namestitev enotnih košev za smeti na javnih površinah za ločeno zbiranje odpadkov. - izobraževanje, zabaven-sproščen pristop - Spodbuda k ločevanju, Nakup košev za domače odpadke v obliki zbiralnih frakcij - Nacionalno obvesčanje z občinsko noto - Zmanjšanje količine je odvisno tudi od trgovin in načina pakiranja hrane.. Tako da bi se tudi te trgovine morale vključiti in podjetja ki eno stvar zavijejo v 3 sloje plastike. Ločeno zbiranje pa predvsem ozaveščanje po blokih ker se ne upoštevajo - večji napisi kam gre kaj in napisane kazni za nepravilno odlaganje ali prikaz kaj se naredi, če je narobe ločevano - Večja osveščenost predvsem v blokih + zaklepanje in odpiranje zabojnikov s kodno kartico - Gostinci, ko greš po malico ti vse spakirajo v plastično enbalažo in še v vrečko. Potreba ozaveščati ljudi, da če že ne smeš enbalaže s sabo prinesiti, da prineseš vsaj vrečko. - subvencije/dodatne ugodnosti - večje ozaveščanje otrok in staršev preko vzg.izobr. procesov
--	---

- Če v trenutku, ko nastane odpadke, nimam ali ne vem kam odložiti, gre verjetno na nepravno mesto - Ljudje še vedno ne vejo kam gre kaj.... in kaj je potrebno odpeljati v ZC. - večja urejenost otokov (doma "štrpircam" družinske članke glede ločevanja odpadkov, vedar ko le te odmesemo v smetnjake, nas malce mine. Vse pomešano, smetnjaki prepolni, smeti ležijo naokrog. Upravnik pravi, da se ne da kaj več narediti) - Delavnice. - možnost vračila povratne embalaže s konceptom kavcije (vračanje kozarcev na prireditvah ipd.) - da se namesto spodbujanja k ločevanju odprejo delovna mesta in ljudje ločujejo odpadke ter za to prejmejo plačilo, tako bi se rešili konflikti ki nastajajo v večstanovanjskih stavbah saj je dejstvo da 100% ločevanja odpadkov nikoli ne bomo dosegli. - Letaki, objave na DO - LOČEVANJE ODPADKOV NA JAVNIH POVRŠINAH (npr. ulicah, trgih) - prodajalna brez embalaže, ozaveščanje - nagrajevanje s popustom pri odvozi, še večji poudarek na ločevanju, kam kaj sodi - ločevanje pri individualnih hišah nagraditi v kolikor je ločevanje ustrezno, na splošno še več osveščanja na vsakem koraku - popravilnica izdelkov, 1x letno kosovni odpad - osveščanje, kazni, brezposelni tudi na čistilne akcije - kampanja za dvig zavesti - izobraževanje, približati zbiranje odpadkov čim bližje povzročitelju - zabojniki za papir - Večji nadzor in vera občanov, da odpadke, ki so jih pravilno ločili, tudi v zbirnih centrih dejansko sortirajo. - Z kaznovanjem bi se pripomoglo k boljšemu ločevanju, količine odpadkov pa lahko zmanjšamo če prepovemo dostavo na dom ter prodajo embalaže za enkratno uporabo. - Trgovina brez embalaže nagraditi tiste, ki so skrbni z denarjem, ki ga dobimo iz kazni tistim, ki jim je vseeno. - večja informiranost ljudi in tabla ločevanja na otokih - Predvsem se mi zdi problem, ker nekateri res ločujemo odpadke in jih odložimo v zato namenjene zaboje, ostali pa ne, in vsi lahko dobimo isto kazen. - Živim v bloku in vidim, da je težava že pri stanovalcih, saj nekateri ločujemo, drugi spet ne. Menim, da je osveščanja na tej ravni dovolj, da se promovira. Težava je v ljudeh. Pripomoglo bi, če bi bilo v mestu več prostorov za oddajo nevarnih odpadkov ali pa jedilnega olja, ker marsikomu se ne da voziti stvari na drugi konec mesta in posledično potem to pristane v mešanih odpadkih. - Več javno in lahko dostopnih informacij - Bolj striktno kaznovanje - Vecje kazni - Kontrola ločevanja - Predavanja na sestankih po blokih, videonadzor in kazni za kršitelje v šolah, službah organizirane delavnice na temo recikliranja in večkratne uporabe - Jasna navodila - enostavne slike in barve na zabojnikih. Dostopnost zabojnikov - zabojniki na vseh ključnih mestih. Izobraževanje - ozaveščanje prek kampanj in šol. Finančne spodbude - nižji stroški za pravilno ločevanje. Povratne informacije - obveščanje občanov o uspešnosti ločevanja. - podpora ločevanja (finančna, socialna), boljše inšpektiranje in ozaveščanje - PUP Saubermacher bi moral prevzeti vodilno vlogo pri komunikaciji in ozaveščanju občanov o ločevanju in zmanjševanju odpadkov. Ena brošura na leto ni dovolj. V občinah kot so Maribor, Bled in druge so koncesionari veliko bolj aktivni. Izvajajo različne aktivnosti ozaveščanja in spreminjanja navad. - ozaveščanje ljudi s kakšnimi reklamami na VTV; odjem plastenk, steklenic in pločevink v prodajalnah proti plačilu - Nalepke, ki sem jih prej omenila na kante, več kant. - Največ bi se lahko naredilo z uvedbo več povratne embalaže ampak je to potrebno urediti na državnem nivoju. - Da bi se vsak zavedel, da je lepo živeti v čistem okolju. - večja kontrola in kazni. Ko gre za denar je vsak previden. - Brez sodelovanja v korupciji z Ročnikom in podobnimi koristljubi. - Na vseh javnih krajih (ulice v centru, avtobusna postajališča, parki) ukiniti vse koše za odpadke - Doslednost pri nakupu blaga z manj embalaže - boljša ozaveščenost ljudi; večji prevzem nalog službe za odvoz odpadkov, npr; da pri pobiranju smeti uredijo tudi otok. Sam vem, da to ni njihova naloga. Sam pač ljudje nimajo nobenega odnosa do skupnih stvari. - Ozaveščanje in popravilnice. Na državni ravni pa sistem vračljive embalaže - Kamere - Inšpekcijski nadzor in proizvajalci hrane bi lahko racionalno polnili izdelke (npr. z manj embalaže)	- povečanje izobraževanja otrok (kot pri varnostnem pasu, kjer otrok starša opozori). Prijazne table o osveščanju ob ekoloških odlagališčih (predlog sem poslala že lani, z osnutkom oblikovane table a ni odgovora) - Ukinitve PVC vrečk in zbiranje zamaškov od plastičnih steklenic. - nadzor, tudi video, javno objavljene izrečene sankcije (brez imen) - dodatne spodbude in pozitivni ukrepi - Kavcijski sistem za plastenke, pločevinke in steklenice. Poleg tega bi morali ukiniti popolnoma vse PVC vrečke in embalaže kjer je to le mogoče. - kakovostnejši izdelki, predvsem elektronika, plačilo za vrnjeno plastično embalažo - Pregledat frakcije in kar se največkrat pojavi v kanti in tja ne sodi, dat nalepke na te kante, to ne sodi sem ampak tja, ker ljudje ne vejo. Več zabojnikov za smeti vseh vrst, tekstil nujno ampak ne za ponovno rabo ampak odpadni tekstil - V vse objekte namestiti navodila, kam spada kateri odpadke. - boljše informiranje stanovanalcev, večja angažiranost upravnikov in predstavnikov stanovanalcev - več neposredne komunikacije z občani, več akcij z otroci v osnovnih šolah - V MOV se veliko naredi za ozaveščanje občanov kar se tiče ravnanja z odpadki. Vsak posameznik bi moral ravnati po svoji vesti in z miselnostjo, da to delamo za naše zanamce, naše otroke. V šolah bi lahko še bolj ozaveščali kar se tiče odlaganja odpadkov. Redko katera šola ločuje odpadke. Pa tudi če, se bojim, da vse smeti potem romajo v isti keson. - Najprej je treba spremeniti miselnost ljudi. Ozaveščati skozi različne akcije in organizirati več zelenih dogodkov večkrat letno. - kaznovati dotičnega onesnaževalca, ne cel blok - Več ozaveščanja, več projektov v smislu izmenjevanja npr. Uporabnega tekstila - Vecja ozaveščenost prebivalstva, kaj se s temi odpadki dejansko po odvozu zgodi in kako nase ločevanje vpliva na lažjo reciklazo - Proizvajalce smeti (proizvajalce izdelkov) prisiliti z višjimi cenami v proizvodnjo produktov brez plastične embalaže. Tisti, ki je naredil smet mora zanjo plačati. - Še več okoljskega ozaveščanja, kjer je treba posebno pozornost posvetiti otrokom, od vrtcev do šol, saj se tam začne izobraževanje, ki potem traja celo življenje. - Nalepke na koših, kaj spada vanje. - Boljša infrastruktura za ločevanje odpadkov - Po mojem mnenju bi k boljšemu ločevanju in zmanjšanju količine odpadkov v Mestni občini Velenje najbolj pripomogla kombinacija strogega nadzora, strogih kazni in predvsem doslednega izobraževanja – zlasti otrok, ki prihajajo iz neustreznih družinskih razmer. Ti otroci pogosto že v osnovi nimajo vzpostavljenega zdravega odnosa do okolja, saj se soočajo z vrsto vseživljenjskih izzivov, zaradi katerih je težko razviti občutek odgovornosti in empatije do narave. Prav zato je ključno, da se jih z jasnimi pravili in vzgojnimi ukrepi usmerja že zelo zgodaj, saj so dolgoročne spremembe možne le z vzgojo prihodnjih generacij in z doslednim uveljavljanjem pravil za vse. - Finančni učinek - pozemne zbiralnice, minimalno plačilo vrnjene embalaže - Ozaveščanje balkanskih ljudi. Njim je vseeno. Pljuvajo po tleh, mečejo odpadke po tleh, košev ne vidijo. Skratka, najprej njih pa potem mogoče kaj bo. Potem so tu še starejši, katere je težko premakniti. Kazni zagotovo ne bodo plačevali priseljenci, to plačuje občina. - Občanom oz. Gospodinjstvom podariti tekstilne vrečke za nakup sadja in zelenjave - Nadzor, motivacijski pristop - Ciljno ozaveščanje različnih starostnih skupin in intenzivnejše spodbujanje ponovne uporabe - Zanimivi projekti. Manj smeti-več veselja. Tekmovanje za šole. Inovativni načini zmanjševanja odpadkov itd. - Nadzor - domača gospodinjstva dosledna, v istem zabojniku pa potem vidiš vse mogoče. Enako razni lokali, poslovne zgradbe - nikjer nobenega ločevanja. Torej nadzor vseh in dosleden sistem kaznovanja/nagrajevanja. - da bi ozaveščali PRISELENCE o tem, kako je potrebno ločevati odpadke - Namestiti vgradne zabojnike kot je pri Šaleški 19 - Predvsem bi bila potrebna kontrola kaj odlagajo ljudje v različne zabojnike. Ne odkrivati "tope vode" na tem področju ampak si pigledati dobre praskse v krajih kjer je loceno zbiranje urejeno in prenesti v našo občino. Zavedati se da MOV ni samo center mesta! - odvoz črne kante kot je v tujini, poln zabojnik plačaš (znamka) in če ne ločuješ je lahko 1x tedensko, če pa pridno ločuješ lahko pa tudi samo 1x mesečno. - zmanjševanje količine odpadkov lahko zmanjšamo s preudarnim nakupovanjem - Vztrajajte. Delate super.
--	---

- Uvedba okoljske straže, ne sam v smislu odlaganja smeti, temveč tudi onesnaževanja s skuterji na motorni pogon v zelenem okolju parkov in jezer. - Javno zbiranje odpadkov za recikliranje po vse šolah in javnih ustanovah. - lepi kosi za smeti - Mogli bi imeti pri vsaki hiši vse ločene odpadke - Več manjših košev za smeti na vsakih 150-200m (ne navadnih večjih ampak manjših- plastika, papir, mešani odpadki) - CPU bi moral biti odprt ob sobotah - bolj prikazano, zakaj so odpadki škodljivi - slikovno - Biološke odpadke bi bilo treba zbirati tudi na ekoloških otokih, kjer so ostale kante za smeti in jih pogosto odvažat. - Nadgradnja in izvedba projektov kot je Odpadek naj ne bo odpadek. - Uvedba nakupov z lastno embalažo v trgovinah.(refill). - Malo bolj bi se morali zglodoavti po severnjakih. Pa moral bi manj placat, ce si priden in locujes odpadke	- Ozaveščanje v šolah in vrtcih. To ostane v podzavesti. - Menim, da je finančna obremenitev prekrščkarja najbolj učinkovito, saj zavest ljudi ni na dovolj visoki ravni. - Več Eko otokov, Eko otoki s karticami (preprečevanje nenadziranega odlaganja, če se koliko kdo odloži in česa) - ozaveščanje v osnovnih in srednjih šolah, možnost vračanja embalaže v trgovinah (kavcijski sistem) - Da bi na smeteh odvrnili odpadek če ne spada zraven (nor. Da se ustvari nek čip kot xray in vidi kaj je v smeteh če ne spada tam, zavrne da smetinjrejo naprej) - Izobrazba, saj nekateri novi priseljenci ne razumejo, da se tukaj ne meče vseh odpadkov skupaj. Jaz sem tudi priseljenka in sem se tega naučila, tako da ne vidim razloga, zakaj tudi drugi ne bi mogli. Gre se za urejenost okolja, ki smo ga del mi vsi.
--	---

18. Kakšen, menite, je splošen odnos prebivalcev Mestne občine Velenje do okolja?

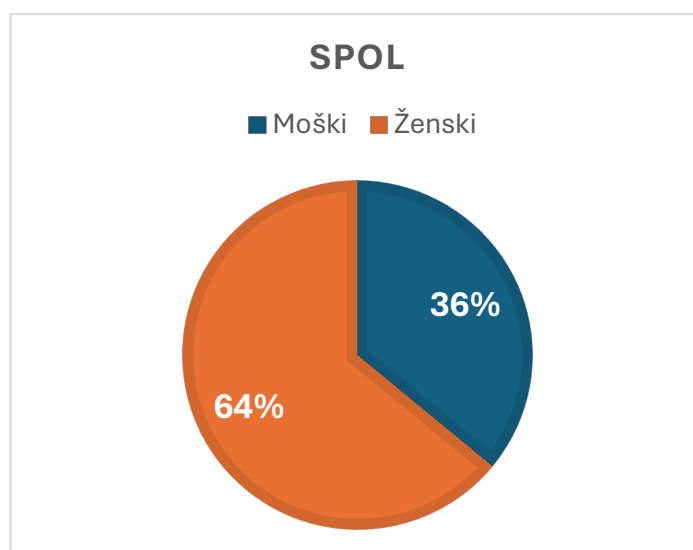
Odgovori	Frekvenca	Odstotek
1 - zelo slab	22	6%
2 - ni kaj prida v primerjavi z drugimi občinami	48	12%
3 - nekaj povprečnega	219	56%
4 - kar dober	93	24%
5 - nadpovprečen glede na druge občine	7	2%
Skupaj	389	100%
Povprečna ocena		3



DEMOGRAFSKI PODATKI

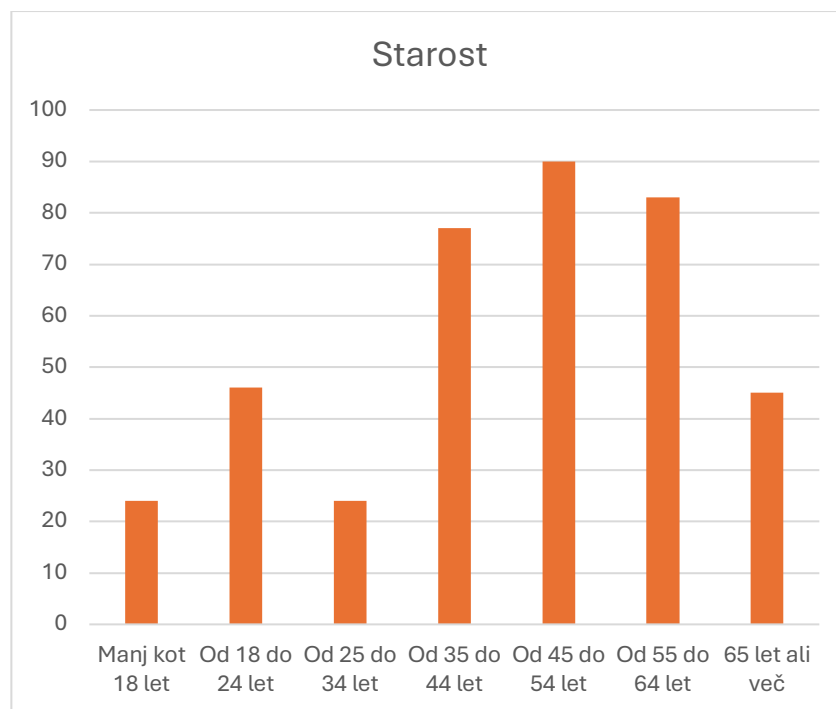
Spol

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Moški	140	36%
Ženski	248	64%
Skupaj	388	100%



Koliko ste stari?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Manj kot 18 let	24	6%
Od 18 do 24 let	46	12%
Od 25 do 34 let	24	6%
Od 35 do 44 let	77	20%
Od 45 do 54 let	90	23%
Od 55 do 64 let	83	21%
65 let ali več	45	12%
Skupaj	389	100%



Kakšna je vaša najvišja dosežena formalna izobrazba?

Odgovori	Frekvenca	Odstotek
Osnovna šola ali manj	17	4%
Poklicna šola (2 ali 3-letna strokovna šola)	29	7%
Štiriletna ali petletna srednja šola	100	26%
Višja šola	38	10%
Visoka šola - prva stopnja	65	17%
Univerzitetna izobrazba ali bolonjska druga stopnja (bolonjski magisterij)	124	32%
Znanstveni magisterij ali doktorat	16	4%
Skupaj	389	100%

